

దక్కన్

సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక **ల్యాండ్**

DECCAN LAND, HYDERABAD

43

- ❁ ప్రజాకోణమే.. టీఆర్ఎస్ విజయం
- ❁ రైతుల స్థితి - ప్రభుత్వ విధానాలు
- ❁ విశ్వనగరంగా హైదరాబాద్
- ❁ మేడారం జాతరకు దృశ్యరూపం

Artist Yasala Balaiah @ work

వల్లె సీమల అందాలు..

'బాతిక్' బాలయ్య అద్భుతాలు

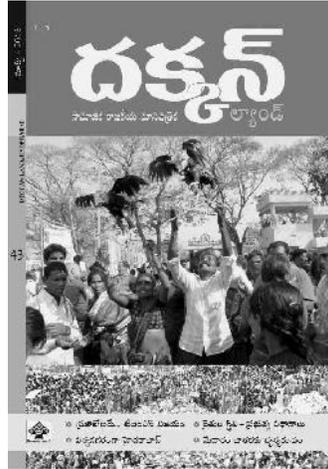

With Best Compliments:

JBR
ARCHITECTURE COLLEGE
HYDERABAD

2nd Floor, Bhaskar Plaza, Road No.1,
Banjara Hills, Hyderabad-500 034, Telangana
Ph: 040-66105270. - Email: jbrarchitecture@gmail.com

వన దేవతల మేడారం మన సజీవ వారసత్వం

తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఆవిర్భావం అనంతరం తొలిసారిగా జరిగిన మేడారం జాతర సజీవ వారసత్వానికి ప్రతీక. వందల ఏళ్ళ చరిత్రను మననం చేసుకుంటూ వనదేవతలకు మొక్కులు చెల్లిస్తూ కోటిమందికిపైగా ప్రజలు తరలివచ్చిన మేడారం జాతర.. తెలంగాణ సంస్కృతికి

నిలువెత్తు దర్పణం

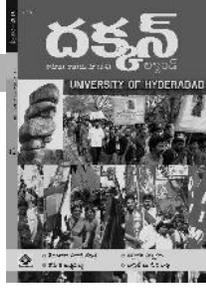

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.

Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288

E-mail: deccanlandindia@gmail.com website : www.deccanland.com

మెయిల్ బాక్స్

కళాకారుల పరిచయం

జాతీయస్థాయిలో, ఖండాంతరాల్లో ఎంతో మంది తెలంగాణ కళా కారులు ఆయా రంగాల్లో ఎంతగానో పేరొందారు. అలాంటి కళా కారులను పరిచయం చేయడం హర్షణీయం. ఫిబ్రవరి నెలలో ప్రముఖ చిత్రకారుడు చింతల జగదీశ్ ను పరిచయం చేసిన తీరు బాగుంది. అలాంటి కళాకారుల వివరాలు అందరికీ తెలియాలి అవసరం ఉంది. ఈ విధమైన పరిచయ వ్యాసాలను కొనసాగించాలి అని కోరుతున్నాం.

- టి.రమేష్, జగిత్యాల

స్థానిక సాహితీ సంపదను వెలికితీయాలి

గత ఆరు దశాబ్దాల పరాయి పాలనలో స్థానిక రచయితలు, కవులు, కళాకారుల చరిత్ర వెలుగులోకి రాకుండా పోయింది. అలాంటి చరిత్రను వెలుగులోకి తీసుకురావాలి అని ప్రయత్నించాలి. ఇలాంటి దృష్టితో ప్రచురించిన కొల్లాపూర్ సాహితీ వైభవం వ్యాసం బాగుంది. ఇలాంటి వ్యాసాలను మరిన్ని ప్రచురించగలరు.

- కె.అరుణ, గద్వాల

కన్నీటి క్షాళన

'ఆమె' పాదాలకు కవి కన్నీటి క్షాళన- శీర్షికన ప్రచురించిన పుస్తక సమీక్ష చదువుతుంటే 'ఆమె' మన కళ్ళ ముందు ప్రత్యక్షమయింది. చైతన్య ప్రకాశ్ కవిత్వంలోని భావోద్వేగాలకు బద్ధి ఇచ్చిన అక్షరరూపం బాగుంది. ఈ వ్యాసం చదివిన తరువాత 'ఆమె' పుస్తకం ఎప్పుడెప్పుడు చదువుదామా అని అనిపించింది.

- ఎం. కిశోర్, ఆదిలాబాద్

సమాజంలో పెరిగిపోతున్న అసహనం

నిన్న సెంట్రల్ యూనివర్సిటీ, నేడు జేఎన్ యూ. సమాజంలో మరీ ముఖ్యంగా విద్యార్థి లోకంలో అసహనం పెరిగిపోతోంది. ఆ అసహనాన్ని వ్యక్తం చేసే రూపాలు మారిపోతున్నాయి. మూలాల్లోకి వెళ్ళకుండా సమస్యలను పైపైన పరిష్కరించే ధోరణి ఇలానే కొనసాగితే మరిన్ని ఆందోళనలు వివిధ రూపాల్లో తలెత్తే అవకాశం ఉంది. ఆయా సమస్యల పరిష్కారానికి విద్యావేత్తలు, సామాజిక వేత్తలు కృషి చేయాల్సిన అవసరం ఉంది.

- వి. శైలేష్, ఖమ్మం

మీ లేఖలను E-mail: deccanlandindia@gmail.com కు పంపించవచ్చు

ఓ మధ్యతరగతి మందహాసం

చందా రాములుగారు తెలంగాణ ఉద్యమంలో భావోద్వేగంతో నిమగ్నమై పనిచేసిన కార్యకర్తగా నాకు తెలుసు. ఆయనలో ఒక మంచి కథకుడు కూడా దాగున్నాడని 'నాకు ఐడెంటిటీ లేదు' (జనవరి 2016) అన్న కథ ద్వారా తెలిసింది. మన జీవితాలలో చాలా సామాన్యంగా జరిగే సంఘటనలను, సన్నివేశాలను కథగా మలిచి, అందులోంచి సామాజిక సత్యాలను వెలికి తీయడం మంచి కథకుని లక్షణం. వృద్ధతరానికి, బాల్యతరానికి మధ్య సాన్నిహిత్యం ఏరకంగా వృద్ధి పొందుతుంది, ఎలా ప్రేమాస్పదంగా వికసిస్తుందో.. మనస్సుకు హత్తుకునేట్టు కథలో ప్రస్తావించారు. తమ పిల్లలను బాగా చదివించాలన్న తపన తల్లితండ్రులలో ఎంత బలంగా ఉందో.. తమ ఆర్థిక పరిస్థితి ఎలా ఉన్నా పిల్లల చదువుకోసం ఎంత కష్టమైనా ఎలా భరిస్తారో చాలా చక్కగా చిత్రీకరించారు. అలాగే, కుటుంబంలో ఆడపిల్లల పట్ల వివక్షను, ప్రైవేటు బడుల అధిక్యాన్ని సందర్భించి తంగా తెలియపరిచారు. పాత్రోచితమైన తెలంగాణ భాషా ప్రయోగం కూడా కథకు వన్నె తెచ్చింది. చివరికి తన మనుమరాలు ద్వారా తన ఐడెంటిటీ గుర్తించబడడాన్ని మనస్ఫూర్తిగా ఆహ్వానించడం ద్వారా కాలం తెచ్చే మార్పులను సంతోషంగా ఆస్వాదించాలన్న సందేశం కథలో ఇమిడి ఉంది. చందా రాములు భవిష్యత్తులో ఎన్నో మంచి కథలు రాస్తారని, తాను జీవిస్తూ ఉన్న మధ్యతరగతి జీవితపు పలు పార్శ్వాలను తన కథలలో చిత్రీకరిస్తారని ఆశించవచ్చు.

- రాజేంద్రబాబు అర్విణి, హైదరాబాద్

శిలల పరిరక్షణలో...

హైదరాబాద్ నగరం కేంద్రంగా శిలల పరిరక్షణకు సొసైటీ టు సేవ్ రాక్స్ కృషి చేస్తున్న తీరు అభినందనీయం. ఇలాంటి సంస్థలు మరెన్నో ఉన్నాయి. వాటిని గురించి కూడా పరిచయం చేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాం. అదే విధంగా వివిధ సామాజిక అంశాలపై కృషి చేస్తున్న సంస్థల పై కూడా ప్రత్యేక కథనాలు వెలువడాల్సిన అవసరం ఉంది.

- టి.విజయ్, వరంగల్

'సినిమా' బాగుంది...

తెలంగాణలో చోటు చేసుకున్న సినిరంగం అభివృద్ధి గురించి, సినిరంగంలో తెలంగాణ వారి గురించి అందుబాటులో ఉన్న సమాచారం అతి తక్కువ. ఈ నేపథ్యంలో హెచ్.రమేష్ బాబు వెలువరిస్తున్న వ్యాసాలు తెలంగాణ గొప్పదనాన్ని చాటివేగా ఉన్నాయి. ఈ తరహా వ్యాసాలు మరిన్ని ప్రచురించాలి.

- పి. కృష్ణమోహన్, నిజామాబాద్

దక్కన్ ల్యాండ్

సామాజిక, రాజకీయ మాసపత్రిక

సంపుటి:4   సంచిక:7   పేజీలు:60

మార్చి - 2016

సంపాదకులు యం. వేదకుమార్

అనాసెయిట్ ఎడిటర్
ఎన్.వంశీమోహన్
సెల్: 9848902520

లేఅవుట్ & కంపొజింగ్
చరిత ఇంప్రెషన్స్

వాణిజ్య ప్రకటనలు
సెల్:9030626288

ముద్రణ:

DECCAN PRESS
అజమాబాద్, హైదరాబాద్ - 500020

కార్యాలయ చిరునామా

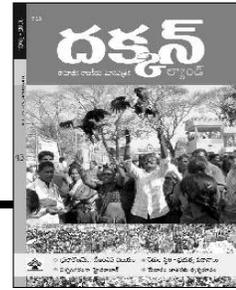
DECCAN LAND
RESOURCE CENTRE

DECCAN LAND
"CHANDRAM" 490,
St.No. 12, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029.

Mobile: 9030626288
Fax: 040-27635644

E-mail: deccanlandindia@gmail.com
website: www.deccanland.com

లోపలి పేజిల్లో...

ప్రజా కోణమ్... టిఆర్ఎస్ విజయం	కోడం పవన్కుమార్	8
అభివృద్ధికి తారక మంత్రం	దక్కన్ న్యూస్	11
మేడారం జాతరకు దృశ్యరూపం	ఆదిత్య	12
సాంకేతికతకు పెద్దపీట వేయాలి	దక్కన్ న్యూస్	13
విశ్వనగరంగా హైదరాబాద్!	దక్కన్ న్యూస్	15
పక్షుల కోసం అన్వేషణ	అభిజ్ఞ	16
కవులే ధిక్కార స్వరాలు	డాక్టర్ శ్రీకాంత్	17
2016-17 రైల్వే బడ్జెట్	దక్కన్ న్యూస్	18
ఎ.ఐ.కె.ఎస్ జాతీయ జాతీయ మహాసభలు	అఖిల భారత రైతు సంఘం	19
కేంద్ర బడ్జెట్ 2016-17	దక్కన్ న్యూస్	21
'వీర తెలంగాణా' వాస్తవాలివే!	తెలకపల్లి రవి	24
అరుణ్ లేనిలోటు పూడ్చలేనిది	దక్కన్ న్యూస్	26
తెలంగాణ వికాస చరిత్ర-కాలక్రమ పట్టిక	డాక్టర్ కె.శ్రీనివాస్	27
దృశ్యమాలిక	ఎన్కె	30
గత సంచికలలోని ముఖ్యమైన కథనాలు	దక్కన్ న్యూస్	32
తెలంగాణా గ్రీన్ వ్యాలీలో 'గాడి'ద జలపాతం	ద్యాచనపల్లి సత్యనారాయణ	35
వెనక్కి రా... ఫీనిక్స్	సాయి శేఖర్	38
తెలుగు వాచకాల విశిష్టత	బి.ఎస్.రాములు	39
రైతుల స్థితి - ప్రభుత్వ విధానాలు	సారంపల్లి మల్లారెడ్డి	42
సంగీత శిలలు, ఆదిమానవుల చిత్రాలు	దక్కన్ న్యూస్	47
పబ్లిక్ డిమాండ్	దక్కన్ న్యూస్	49
తెలంగాణ 'అమాయకుడు'వేణుగోపాల్	హెచ్.రమేష్బాబు	51
ధీరేన్ తరువాత...	హెచ్.రమేష్బాబు	54
ఆత్మగర్వ తెలంగాణ గుండెనవ్వడి	బి.నర్సన్	55
'బాతిక్' బాలయ్య ఘనత	దక్కన్ న్యూస్	56

వార్షిక చందా

దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక చందాదారులుగా చేరదల్చుకున్న వారు పై చిరునామాకు రూ. 150 ఎం.ఓ. పంపించవచ్చు. లేదా దక్కన్ ల్యాండ్ పేరిట డీటీ పంపవచ్చు. చిరునామా, ఫోన్ నెంబర్ వివరాలు స్పష్టంగా తెలియజేయగలరు.

'దక్కన్ ల్యాండ్'లో అచ్చువుతున్న రచనలలో వ్యక్తమవుతున్న అభిప్రాయాలన్నింటితో సంపాదకులకు ఏకీభావం ఉండాలని అవసరం లేదు. 'దక్కన్ ల్యాండ్'ను ప్రజాస్వామిక అభిప్రాయ వేదికగా, ప్రజాపక్ష రాజకీయార్థిక, సామాజిక విశ్లేషణావేదికగా తీర్చి లన్నదే మా సంకల్పం. అందుకు అనుగుణంగానే అన్ని రకాల అభిప్రాయాలకు, భిన్నాభిప్రాయాలకూ స్థానం కల్పించాలన్నది మా ఉద్దేశం. వివిధ రంగాల్లో నిపుణుల రచనలను అందించడం ద్వారా ఆయా అంశాలపై, సమస్యలపై, పరిష్కార మార్గాలపై పాఠకుల్లో అవగాహన పెంపొందించడమే 'దక్కన్ ల్యాండ్' లక్ష్యం.

ప్రత్యేక దినాలు

మార్చి 2016 కొన్ని ముఖ్యమైన రోజులు

1. ప్లాన్ ఎ సోలో వెకేషన్ దే-ఫ్రూట్ కంపోట్ దే-హార్స్ ప్రొటెక్షన్ దే-పిగ్ దే-వరల్డ్ కాంప్లిమెంట్ దే-పీ నట్ బబర్ లవర్స్ దే- యూనివర్సల్ హ్యూమన్ బీయింగ్స్ వీక్-ఇంటర్నేషనల్ యోగా ఫెస్టివల్-సెల్స్ ఇంజ్యూరీ అవేర్నెస్ దే-వరల్డ్ సివిల్ డిఫెన్స్ దే
2. బనానా క్రీమ్ పై దే-ఓల్డ్ స్టఫ్ దే-రీడ్ అక్రెస్ అమెరికా దే-టికాన్ ఇండిపెండెన్స్ దే
3. కోల్డ్ కట్స్ దే-నేషనల్ ఆంథెమ్ దే-ముల్ట్ వైన్ దే-వరల్డ్ బుక్ దే-బ వాంట్ యు టు బి హ్యాపీ దే-ఇఫ్ పెట్స్ హ్యాడ్ అపోజిట్ థంబ్స్ దే-పీవ్ బ్లాస్మ దే-ఇంటర్నేషనల్ సెక్స్ వర్క్స్ రైట్స్ దే-నేషనల్ డిఫెన్స్ దే-వరల్డ్ వైల్డ్ లైఫ్ దే
4. సేల్స్ వర్సస్ దే-డ్రెస్ ఇన్ బ్లా దే-ఎంప్లాయి అప్రిసియేషన్ దే-గ్రామర్ దే-దే ఆఫ్ అన్వగ్గింగ్ దే-టాయ్ సోల్డర్ దే-ఇంటర్నేషనల్ ప్రామ్ బుకింగ్ దే-పాండ్ కేక్ దే-హెాలీ ఎక్స్పెరిమెంట్ దే-నేషనల్ వాక్ టు వర్క్ దే-నేషనల్ సీట్ వీక్-స్వామి దయానంద సరస్వతి జయంతి
5. చీజ్ డూడుల్ దే-వరల్డ్ స్పెల్లింగ్ దే
6. డెంటిస్ట్ దే-వైట్ చాకాలెట్ చీజ్ కేక్ దే-ప్రోజెన్ ఫుడ్ దే-నేమ్ సేక్ దే
7. సెరల్ దే-బి హియర్ దే-క్రాస్ రోస్ట్ ఆఫ్ పార్క్ దే-ఫన్ ఫ్యాక్ట్స్ అపోట్ నేమ్స్ దే-మహాశివరాత్రి
8. విమెన్స్ దే-ఫ్రూఫ్ రీడింగ్ దే-ఆర్గనైజ్ యువర్ హెమ్ ఆఫీస్ దే-పీ నట్ క్లస్టర్ దే -యూనిక్ నేమ్స్ దే-బి నాస్టీ దే
9. బార్బీ దే-గెట్ ఓవర్ ఇట్ దే-ఫాల్స్ టీత్ దే-నో స్కాకింగ్ దే-క్రాబ్ మీట్ దే-పానిక్ దే-రిజిస్టర్ డైటిషియన్ దే-సీఐఎస్ఎఫ్ రైజింగ్ దే
10. నేమ్ ట్యాగ్ దే-ప్యాక్ యువర్ లంచ్ దే-దే ఆఫ్ అవేసమ్నెస్-మారియో దే-వరల్డ్ కిడ్స్ దే-పావ్ కార్న్ లవర్స్ దే-నేషనల్ విమెన్ అండ్ గర్ల్స్ హెచ్ఐవీ/ఎయిడ్స్ అవేర్నెస్ దే
11. వరల్డ్ ప్లంబింగ్ దే-మిడిల్ నేమ్ ప్రైడే-ఓట్ మీల్ నట్ వాఫెల్స్ దే-వర్షిస్ ఆఫ్ టూల్స్ దే-వరల్డ్ దే ఆఫ్ ముస్లిం కల్చర్, పీస్, డైలాగ్ అండ్ ఫిల్మ్
12. గర్ల్ స్కాట్ దే-ఫ్లాంట్ ఎ ప్లవర్ దే-జెనాలజీ దే-మారిషన్ దే-సెంట్రల్ ఇండస్ట్రియల్ సెక్యూరిటీ ఫోర్స్ దే
13. కోకోనట్ టార్ట్ దే-ఇయర్ మఫ్స్ దే-ఓపెన్ యాన్ అంబ్రెల్లా ఇన్ డోర్స్ దే-కెన్ దే-చెక్ యువర్ బ్యాటరీస్ దే-జ్యూయల్ దే

14. పై దే-ఇంటర్నేషనల్ ఆన్స్ ఎ క్యుక్చర్ దే-ఫిల్ అవర్ స్టేషర్స్ దే-నా పింగ్ దే-పొటాటో బిష్ దే-డ్రీబుల్ టు వర్క్ దే-మాత్ ఎర్ దే-లెర్న్ అపోట్ బటర్ ఫైన్ దే-కామన్వెల్త్ దే-వైట్ దే-ఇంటర్నేషనల్ దే ఆఫ్ యాక్షన్ ఫర్ రివర్స్
15. ట్రూ కన్ ఫెషన్స్ దే-బ్రూటస్ దే-బజార్స్ దే-ఎప్రి థింగ్ యు థింక్ ఈజ్ రాంగ్ దే-ఇన్ క్రెడిబుల్ కిడ్ దే - డంబ్నీట్రక్ దే - నేషనల్ అగ్రికల్చర్ దే (యూఎస్)-వరల్డ్ కన్స్ట్రూమర్స్ రైట్స్ దే-అజంతా ఎల్లారా ఫెస్టివల్
16. లిప్స్ అప్రిసియేషన్ దే-ఫ్రీడమ్ ఆఫ్ ఇన్ఫర్మేషన్ దే-నేషనల్ వాక్సినేషన్ దే
17. సబ్మెరైన్ దే-సెయింట్ పాటిక్స్ దే
18. ఆక్టోర్డ్ మూమెంట్స్ దే-బయో డీజిల్ దే-ఫార్గివ్ మామ్ & డాడ్ దే-వరల్డ్ స్టీప్ దే-సన్ ఎర్త్ దే
19. కార్న్ డాగ్ దే-పొట్టి దే-క్లయింట్స్ దే-చాకాలెట్ కారమెల్ దే
20. ప్రపోజిట్ దే-కిన్ యువర్ ఫియాన్సీ దే-హోంట్ యు బి మై నైబర్ దే- ఇంటర్నేషనల్ దే ఆఫ్ హ్యాపీనెస్-స్టా మ్యాన్ బర్నింగ్ దే-వరల్డ్ స్టోరీటెలింగ్ దే-క్విల్లింగ్ దే-రవియోలి దే-కొంకణ్ టర్నిల్ ఫెస్టివల్-నేషనల్ చెర్రీ బ్లాజ్ మ్ ఫెస్టివల్-వరల్డ్ దే ఆఫ్ థియేటర్ ఫర్ చిల్డ్రెన్ అండ్ యంగ్ పీపుల్-వరల్డ్ స్పార్ దే
21. సింగిల్ పేరెంట్స్ దే-కామన్ కల్ట్రీ దే-మెమరీ దే-ఫ్రెంచ్ బ్రెడ్ దే-వరల్డ్ డాన్ సిండ్రోమ్ దే-క్రెడిట్ కార్డ్ రిడక్షన్ దే- ఫ్రాగ్రెస్ దే-వరల్డ్ ఫారెస్ట్ దే-ఇంటర్నేషనల్ దే ఫర్ ది ఎలిమినేషన్ ఆఫ్ రేసియల్ డిస్క్రిమినేషన్ -వరల్డ్ పోయెట్ దే-వరల్డ్ ఊడ్ దే-వరల్డ్ పప్పెట్ దే-వరల్డ్ ప్లాంటింగ్ దే
22. యాజ్ యంగ్ యాజ్ యు ఫిల్ దే-వరల్డ్ వాటర్ దే-గూఫ్ ఆఫ్ దే-జైహూర్ ఎలిఫెంట్ ఫెస్టివల్
23. మెల్బా టోస్ట్ దే-చిప్ అండ్ డిప్ దే-నియర్ మిస్ దే-పప్పీ దే-వరల్డ్ మెట్రోలాజికల్ దే
24. ట్యూబర్ క్యులోసిస్ దే (వరల్డ్ టి.బి. దే)-చాకాలెట్ కవర్డ్ రైజిన్ దే-హెాలీ-ఇంటర్నేషనల్ దే ఫర్ అచీవర్స్
25. పెకాన్ దే-వాఫెల్ దే-టోల్స్ రీడింగ్ దే-గుడ్ ఫ్రైడే-ఇంటర్నేషనల్ దే ఆఫ్ రిమెంబరెన్స్ ఆఫ్ స్టేవర్ విక్టిమ్స్ అండ్ ది ట్రాన్స్ అట్రాంటిక్ స్టేవ్ ట్రేడ్
26. మేకప్ యువర్ ఓన్ హాలీదే దే-స్పివాన్ దే-లిగల్ అసిస్టెన్స్ దే-పర్సల్ దే ఫర్ ఎపిలెప్సీ-నోగాల్ దే-బంగ్లాదేశ్ లిబరేషన్ దే-
27. స్పాన్ డి పెల్లా దే-నైబర్ దే-క్విర్టీ కంట్రీ మ్యూజిక్ సాంగ్ టిల్లెన్ దే-ఈస్టర్ దే-వరల్డ్ థియేటర్ దే
28. బ్లాక్ ఫారెస్ట్ కేక్ దే-వీడ్ అప్రిసియేషన్ దే-సమ్థింగ్ ఆన్ ఎ స్టిక్ దే- హెయస్ ల మ హెలాత్స్
29. స్మౌక్ అండ్ మిగ్రేట్ దే-నయగారా ఫాల్స్ రన్స్ డ్రై దే-లమన్ చిఫాన్ కేక్ దే-నేషనల్ మామ్ అండ్ పాప్ బిజినెస్ ఓనర్స్ దే
30. మనాటి అప్రిసియేషన్ దే-బేక్ ఎ వాక్ ఇన్ ది పార్క్ దే-పెన్సిల్ దే-డాక్టర్స్ దే-బ యామ్ ఇన్ కంట్రోల్ దే
31. బన్నెన్ బర్నర్ దే-ఈఫిల్ టవర్ దే-వరల్డ్ బ్యాకప్ దే-క్రెయోలా క్రెయోన్ దే

(గమనిక: ఈ జాబితా సమగ్రం కాదు. కొన్ని 'స్వపల్న' దే'లను మాత్రమే ఇస్తున్నాం)

ఇక... సంక్షేమ తెలంగాణ!

స్వరాష్ట్రం సాధించి దాదాపుగా రెండేళ్ళు కావస్తోంది. స్వరాష్ట్ర సాధనతోనే మన లక్ష్యం ఆగిపోదు. అంతకు మించిన ఘనలక్ష్య సాధనకు స్వరాష్ట్రం అనేది కేవలం మొదటి మెట్టు మాత్రమే. మన అంతిమ లక్ష్యం సంక్షేమ తెలంగాణ. సమైక్య రాష్ట్రంలో దశాబ్దాల పాటు ప్రజాకర్షక పథకాలకే సంక్షేమ పథకాల ముసుగు వేసి ప్రజలను మాయ చేశారు. ఆ తరువాత ప్రపంచబ్యాంకు చెప్పుచేతల్లో నడుస్తూ వివిధ రకాలుగా ప్రజలపై భారం పెంచారు. మరో వైపున తెలంగాణలో వెచ్చించాల్సిన నిధులను ఇతర ప్రాంతాలకు తరలించారు. ఇక్కడి విద్యా, ఉద్యోగావకాశాలను ఇతర ప్రాంతాల వారికి కట్టబెట్టారు. ఇదంతా ఇప్పుడు గతం అయినప్పటికీ, ఆరు దశాబ్దాల పరాయి పాలన తెలంగాణకు మరెన్నో దశాబ్దాల పాటు వదిలించుకోలేని భారంగా మారిపోయింది.

మిషన్ కాకతీయ, మిషన్ భగీరథ, పేదలకు డబుల్ బెడ్రూమ్ ఇళ్ళు, వ్యవసాయానికి విద్యుత్... ఇలాంటి బృహత్తర కార్యక్రమాలను ప్రభుత్వం చేపట్టింది. మరోవైపున సమాజంలోని వివిధ వర్గాల వారిని ఆదుకునేందుకు వివిధ పథకాలు అమలు చేస్తోంది. ప్రభుత్వ ప్రయత్నాలకు ప్రజలు కూడా మద్దతుగా నిలిచారు. ఇంటి పార్టీలకు మాత్రమే తెలంగాణలో స్థానం ఉంటుందని స్పష్టం చేశారు. జీహెచ్ఎంసీ మొదలుకొని ఆ తరువాత జరిగిన వివిధ ఎన్నికల్లో ప్రజలు అధికారపక్షానికే పట్టం కట్టారు. ప్రజల ఆశలు ఏ స్థాయిలో ఉన్నాయో ఇది సూచిస్తుంది. ఇది అధికారపక్షంపై బాధ్యతను మరింత పెంచింది.

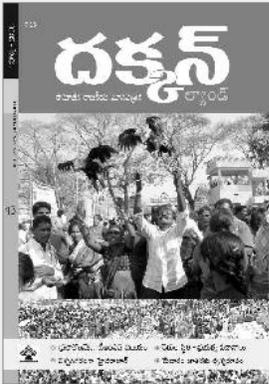
తెలంగాణ రాష్ట్రం అంటే ప్రభుత్వం మాత్రమే కాదు. ప్రజలు కూడా. ప్రభుత్వం తన బాధ్యతలు గుర్తించడంలో సఫలమైనట్లే, ఆ బాధ్యతలను అది సక్రమంగా నెరవేర్చడంలో ప్రజలు తమ తోడ్పాటును అందించాలి. తమ హక్కుల కోసం పోరాడినట్లే బాధ్యతలను నెరవేర్చడంలో కూడా ముందుండాలి. ఈ బాధ్యతలు ప్రభుత్వం పట్ల విధేయతను చాటుకునేందుకు సంబంధించినవి కావు. సమాజం పట్ల మన నిబద్ధతను చాటుకునేందుకు సంబంధించినవి. అందుకే పార్టీలకు, కులమత వర్గాలకు అతీతంగా వివిధ కార్యక్రమాలను ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్ళేందుకు, ప్రజలను వాటిల్లో భాగస్వాములుగా చేసేందుకు కృషి చేయాలి. మరి ముఖ్యంగా వివిధ పౌర, సామాజిక, స్వచ్ఛంద సంస్థలు ఇందుకు ముందుకు రావాలి.

విపక్షం లేని చోట, అది తన బాధ్యతలను విస్మరించిన చోట, నిర్మాణాత్మక ప్రతిపక్ష బాధ్యతను పోషించేందుకు ప్రజలే ముందుకు రావాలి. ప్రభుత్వం చేపట్టిన కార్యక్రమాల్లో లోపాలను విమర్శించడం, చేసే పనులను తప్పు పట్టడం అని మాత్రమే గాకుండా సరిదిద్దుకునేందుకు ఆచరణాత్మక సూచనలు చేయాలి. ప్రభుత్వం, ప్రజలు వేర్వేరు కాకూడదు. ప్రజల కోసం ప్రభుత్వం పని చేయాలి. ప్రభుత్వ కార్యక్రమాల్లో ప్రజలు భాగస్వాములు కావాలి. తెలంగాణ స్వరాష్ట్రంలో సంక్షేమస్వప్నం నిజం కావాలని ఆశిద్దాం. ఆ దిశలో కృషి చేద్దాం.

వెంకటేశ్వరం

(యం.వేదకుమార్)

ఎడిటర్

ప్రజా కోణమే... టీఆర్ఎస్ విజయం

హైదరాబాద్ ను విశ్వనగరంగా మార్చాలన్న బృహత్తరమైన లక్ష్యంతో తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి (తెరాస) ప్రభుత్వం బల్లియా ఎన్నికలకు పోయి ఆశించిన ఫలితాలను పొందింది. ఏ పార్టీ మద్దతు లేకుండా అనూహ్యరీతిలో తొంభై తొమ్మిది మంది కార్పొరేటర్లను తన ఖాతాలో వేసుకుంది. నూట యాభై మంది ఉన్న గ్రేటర్ హైదరాబాద్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ (జిహెచ్ఎంసీ)లో తొంభై తొమ్మిది స్థానాలను కైవసం చేసుకోవడం అంత సులభంగా జరిగిన పని కాదు. కార్పొరేషన్ చరిత్రలో ఇన్ని స్థానాలు చేజిక్కించుకున్న వాతావరణమే లేకుండేది. మజ్జిన్ సాయం లేకుండా మేయర్ పదవి పొందిన దాఖలాల్లే లేవు. అలాంటిది టీఆర్ఎస్ చరిత్రలో మరిచిపోలేని విజయాన్ని నమోదు చేసుకుంది. అధికార పార్టీగా టీఆర్ఎస్ ఉండకపోతే విశ్వనగరానికి అనేక అడ్డంకులు వస్తాయని యాభై లక్షల మంది ఓటర్లకు విడమరించి చెప్పింది. ఎన్నికలను దృష్టిలో ఉంచుకుని హైదరాబాద్ అభివృద్ధికి రూ.25 వేల కోట్లతో పనులు చేపట్టింది పేదల ఇళ్లకు సంబంధించి పట్టాలు ఇవ్వడానికి సంబంధించిన జీవో 58, 59 తీసుకువచ్చింది. అస్తిపన్ను రద్దు చేసింది. రెండు పడక గదులకు శ్రీకారం చుడుతూ ఐడీహెచ్ కాలనీలో ప్రారంభించి మురికివాడ ప్రజలను ఆకట్టుకుంది. టీఆర్ఎస్ పథకాలను నగర ప్రజల వద్దకు తీసుకుపోయి, వారిని నమ్మించి పార్టీపట్ల విశ్వాసాన్ని కల్పించి ఓటభావం పెంపొందింపజేయడంలో రాత్రి పగలూ అలుపెరగకుండా కెటిఆర్ శ్రమించారు.

అనేక ఏళ్లుగా హైదరాబాద్ మహానగరంలో అధిపత్యాన్ని ప్రదర్శించిన తెలుగుదేశం, బిజెపి, కాంగ్రెస్ పార్టీలు బల్లియా ఎన్నికల్లో కుదేలయ్యాయి. 2014 శాసనసభ ఎన్నికల్లో తెలుగుదేశం, బిజెపి కూటమి

పూర్తి అధిక్యతను ప్రదర్శించినా, గ్రేటర్ ఎన్నికలకు వచ్చేటప్పటికీ భారీగా ఓట్లను కోల్పోయింది. ఇదేపరిస్థితి కాంగ్రెస్ పార్టీ కూడా ఎదుర్కొంది. ఎంఐఎంకు ఓట్లు తగ్గినా కూడా 2009 ఎన్నికలతో పోల్చుకుంటే ఒక డివిజన్ అధికంగానే గెల్చుకోగలిగింది. ఇదే సమయంలో టీఆర్ఎస్ మాత్రం నగరంలో పూర్తి అధిక్యతను ప్రదర్శించి గ్రేటర్లో తొలిసారి సత్తాను చాటింది. ఒక్కసారిగా 25.49 శాతం ఓట్లను గత శాసనసభ ఎన్నికల కంటే అదనంగా సాధించడం ద్వారా సరికొత్త రికార్డును సొంతం చేసుకుంది. 2014 శాసనసభ ఎన్నికల్లో గ్రేటర్ పరిధిలో 24 స్థానాలుంటే తెలుగుదేశం 9, బిజెపి 5 స్థానాలను మొత్తం ఈ కూటమి 14 స్థానాల్లో విజయ కేతనం ఎగురవేసింది. 21 నెలలు తిరగకుండా ఈ రెండు పార్టీల ఓట్ల అధిక్యతకు భారీ గండి పడింది. 2014లో ఈ కూటమికి 34.42 శాతం ఓట్లు పోలవగా, గ్రేటర్ ఎన్నికల్లో 23.46 శాతంకు పడిపోయింది. దీనివల్ల తెలుగుదేశం, బిజెపిలు ఉమ్మడిగా 150 డివిజన్లలో పోటీ చేసినా బిజెపికి నాలుగు, తెలుగుదేశంకు ఒకే ఒక్క డివిజన్ దక్కింది. కాంగ్రెస్ పార్టీ విషయానికొస్తే శాసనసభ ఎన్నికల్లో 14.55 శాతం ఓట్లు పొందితే, గ్రేటర్ ఎన్నికలకు వచ్చేటప్పటికీ 10.4 శాతం మాత్రమే సాధించి ఓట్ల వేటలో చాలా వెనుకబడిపోయింది. ఎంఐఎం కూడా శాసనసభ ఎన్నికలతో పోలిస్తే, గ్రేటర్ ఎన్నికల్లో పోలైన ఓట్ల శాతం గణనీయంగా తగ్గింది. అయినప్పటికీ 44 డివిజన్లను సొంతం చేసుకుంది. 2009 బల్లియా ఎన్నికల్లో 43 స్థానాలను సాధించింది. గత ఎన్నికల కంటే ఒక డివిజన్ ను అధికంగానే గెల్చుకుంది. అన్ని పార్టీల కంటే టీఆర్ఎస్ అధికంగా ఓట్లను సాధించడం ద్వారా హైదరాబాద్ నగరంపై తొలిసారి భారీ అధిపత్యాన్ని

ఆహార విహారాలలో క్రమశిక్షణ పాటించని జీవితం ఒడిదుడుకుల్లో పడి చివరకు అధోగతి పాలవుతుంది

ప్రదర్శించింది. 2014 అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో 18.36 శాతం ఓట్లను సాధించగా, బల్లియా ఎన్నికల్లో ఈ శాతాన్ని 43.85 శాతంకు పెంచుకుంది. ఓట్లను సాధించడంలో మరోపార్టీకి అందనంత ఎత్తుకు ఎదిగింది. దీనివల్లే గ్రేటర్ ఎన్నికల్లో ఏకంగా 99 స్థానాలను సాధించి, ఇతర పార్టీలకు దరిదాపులో లేకుండా పరుగులు పెట్టింది.

టీఆర్ఎస్ గెలుపుపై తొలినుంచీ ఎవరికీ సందేహం లేదు. రాజకీయ విశ్లేషకులతోపాటు అన్ని సర్వేలూ ఇదే విషయాన్ని చెప్పాయి. ఇందుకు టీఆర్ఎస్ ప్రచార వ్యూహం ప్రధాన కారణంగా చెప్పుకోవచ్చు. దీంతో బలమైన క్యాడర్ ఉన్న తెలుగుదేశం, బిజెపి డివిజన్లలో కూడా టీఆర్ఎస్ తన ఆధిపత్యాన్ని చాటుకుంది. 2009 గ్రేటర్ ఎన్నికల్లో పోటీ చేయడానికి సందేహించి, 2014 శాసనసభ ఎన్నికల్లో కేవలం మూడు స్థానాలకే పరిమితమైనా, 18 నెలలు తిరిగేసరికి ఆ పార్టీ అనూహ్యంగా వుంజుకుంది. మిగతా పార్టీల నుంచి పెద్ద ఎత్తున నాయకులు, శ్రేణులు టీఆర్ఎస్లో చేరిపోయారు. బూత్ స్థాయి నాయకులు కూడా టీఆర్ఎస్లోకి వలసబాట పట్టారు. దీంతో అనేక డివిజన్లలో పోటీ ఏకపక్షంగా సాగింది. ఇతర పార్టీల్లో టిక్కెట్ల కేటాయింపులో సాగిన లుకలుకలు కూడా అధికార పార్టీకి కలిసొచ్చాయి. టీఆర్ఎస్ తో పోల్చుకుంటే అన్ని పార్టీల అభ్యర్థులు ప్రచారంలో వెనుకబడ్డారు. కెసీఆర్ తన తనయుడు, మంత్రి కెటిఆర్ కు పూర్తి ప్రచార బాధ్యతలు అప్పగించారు. ఆయన అన్ని నియోజకవర్గాల్లో కలయ తిరుగుతూ ప్రజలతో మమేకం అయ్యారు. చిన్న చిన్న కాలనీల్లో సభలు సమావేశాలు ఏర్పాటుచేసి వారిలో టీఆర్ఎస్ పై విశ్వాసాన్ని కలిగించారు. ఇక కెసీఆర్ ప్రతి నియోజకవర్గానికి ఒక్కొక్క మంత్రికి బాధ్యతను కట్టబెట్టారు. చివరివరకు అంతా శ్రేణులతో నడిపించారు. ప్రచారానికి చివరి రెండు రోజుల ముందు విలేజరుల సమావేశం, సికింద్రాబాద్ పరేడ్ గ్రౌండులో చివరి రోజు బహిరంగ సభ నిర్వహించి కెసీఆర్ వ్యూహాత్మకంగా ప్రచారానికి ముగింపు పలికారు.

టీఆర్ఎస్ హామీల్లో రెండు పడక గదుల ఇళ్ల పథకం ప్రధాన ఆకర్షణగా నిలిచింది. ఐడీహెచ్ కాలనీల్లో నమూనాగా 300 ఇళ్లు నిర్మించి, ఇలాగే అన్ని చోట్ల ఇళ్లు నిర్మిస్తామని చెప్పడంతో ప్రజలు ఓట్ల వర్షం కురిపించారు. దీనిపై విపక్షాల విమర్శలు ఎన్ని చెసినా ప్రజలు నమ్మకపోవడం టీఆర్ఎస్ కు గెలుపు సునాయాసం అయిందని చెప్పుకోవచ్చు. ఇక సామాజిక పెన్షన్లు, షాదీ ముబారక్, కల్యాణలక్ష్మి తదితర పథకాలు ప్రజల్లోకి బలంగా వెళ్ళాయి. కెసీఆర్ పదే పదే చెబుతున్న విశ్వనగరం, దీనికి సంబంధించి త్రీడీ ఫోటోలకు ప్రజల మద్దతు లభించింది. నెటిలర్లకు టిక్కెట్ల కేటాయింపు ఓట్లకు సానుకూల ధోరణి లభించింది. పేద, మధ్య తరగతి వర్గాల కుటుంబాలకు ఒక్కొక్కరికి ఆరు కిలోలు చొప్పున ఇంట్లో ఎంతమంది ఉంటే అన్ని కేజీలు బియ్యం, ప్రతి కుటుంబానికి రెండు పడక గదుల ఇళ్లు ప్రకటన వారిలో టీఆర్ఎస్ పై నమ్మకాన్ని కలిగించింది. అదే ఓట్ల రూపంలో మారి టీఆర్ఎస్ కు ఘనమైన విజయాన్ని సాధించి పెట్టింది.

టీఆర్ఎస్ గెలుపుపై తొలినుంచీ ఎవరికీ సందేహం లేదు. రాజకీయ విశ్లేషకులతోపాటు అన్ని సర్వేలూ ఇదే విషయాన్ని చెప్పాయి. ఇందుకు టీఆర్ఎస్ ప్రచార వ్యూహం ప్రధాన కారణంగా చెప్పుకోవచ్చు. దీంతో బలమైన క్యాడర్ ఉన్న తెలుగుదేశం, బిజెపి డివిజన్లలో కూడా టీఆర్ఎస్ తన ఆధిపత్యాన్ని చాటుకుంది. 2009 గ్రేటర్ ఎన్నికల్లో పోటీ చేయడానికి సందేహించి, 2014 శాసనసభ ఎన్నికల్లో కేవలం మూడు స్థానాలకే పరిమితమైనా, 18 నెలలు తిరిగేసరికి ఆ పార్టీ అనూహ్యంగా వుంజుకుంది.

ఎన్నికల శంఖారావం పూరించకముందే టీఆర్ఎస్ వ్యూహాత్మక ఎన్నికల ప్రదర్శించింది. ప్రత్యర్థి పార్టీలు పోటీపై ఓ అంచనాకు రాకముందే తమ పార్టీకి చెందిన కీలక ప్రజా ప్రతినిధులను రాజధానిలో మోహరించింది. ఒక్కో నియోజకవర్గ బాధ్యతను ఒక్కో మంత్రికి అప్పగించింది. ఎంపీలు, ఎమ్మెల్యేలు, ఎమ్మెల్యేలు, ఇతర జిల్లాస్థాయి నాయకులు డివిజన్ల వారి బాధ్యతలను కట్టబెట్టింది. ఎన్నికలు పూర్తయ్యే వరకు వీరంతా ఇక్కడే మకాం వేయాలని స్వయంగా ముఖ్యమంత్రి ఆదేశించారు. మొత్తంగా వెయ్యి మంది ఓటర్లకు ఒక ఇన్ ఛార్జి అనే వ్యూహాన్ని పక్కాగా అమలు చేశారు. మరోపక్క తమ పార్టీ ఎమ్మెల్యేల ప్రాతినిధ్యం లేని ప్రాంతాలపై టీఆర్ఎస్ అగ్రనాయకులు ప్రత్యేక దృష్టి సారించారు. ఆంధ్ర ప్రాంతవాసులు స్థిరపడిన శేరిలింగంపల్లి, కూకట్ పల్లి, కుత్బుల్లాపూర్, ఎల్వీనగర్ నియోజకవర్గాల్లో అక్కడి ప్రజలను ఆకట్టుకునే రీతిలో కెటిఆర్ రోడ్ షోలు నిర్వహించి ఆంధ్ర ప్రాంతవాసుల్లో ఉన్న బెరుకును దూరం చేయడం టీఆర్ఎస్ విజయానికి కీలకంగా మారింది.

హమారా షహర్... హమారా మేయర్ నినాదంతో బల్లియా ఎన్నికల బరిలోకి దిగిన మజ్లిస్ పార్టీ పాతబస్తీలో తన ఉనికిని చాటుకుంది. సంఖ్యాపరంగా రెండవ అతి పెద్ద పార్టీగా అవతరించినప్పటికీ, 2009లో మాదిరిగా ఈ దఫా మేయర్ పదవిని పంచుకునే అవకాశాన్ని కోల్పోయింది. ఎంఐఎంను కొన్ని స్థానాల్లోనైనా ఓడించాలన్న ప్రత్యర్థి పార్టీల ప్రయత్నాలు ఫలించలేదు. మహిళా సాధికారతకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం, యువతకు ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించడం తదితర హామీలతో మజ్లిస్ పార్టీ తొలిసారి మేనిఫెస్టోను విడుదల చేయడం విశేషం. తమ పార్టీ అండ లేకుండా టీఆర్ఎస్ మేయర్ పదవిని పొందలేదన్న బలమైన విశ్వాసంతో ఉన్న మజ్లిస్, టీఆర్ఎస్ ను మిత్రపక్షంగానే భావించింది. ఇందుకు భిన్నమైన తీర్పు రావడంతో మజ్లిస్ డీలా పడింది.

ఇప్పటివరకు గ్రేటర్లో అధికార చక్రం తిప్పిన మజ్లిస్ పార్టీ ప్రమేయం లేకుండానే టీఆర్ఎస్ తనదైన సొంత అస్తిత్వాని నిలుపుకుంది. మజ్లిస్ సారధ్యం వహిస్తున్న సుమారు 33 డివిజన్లలో టీఆర్ఎస్ రెండ

ఇష్టం లేనిదే కష్టం, ఎవరిష్ట ప్రకారం వారికి జరగడమే సుఖం

వ స్థానంలో నిలువడం, మజ్లిస్‌ను ఒకింత కలవరానికి గురిచేసింది. టిఆర్ఎస్‌ను ఎదుర్కోవడంలో కాంగ్రెస్ పూర్తి విఫలమైంది. దీంతో గతంలో 53 డివిజన్లలో పాగావేసి, మేయర్ పదవిని చేజిక్కించుకుని ఇప్పుడు రెండు స్థానాలకు దిగజారింది. పార్టీ నేతల మధ్య విభేదాలు, రాష్ట్ర నేతలకు, స్థానిక నేతలకు మధ్య సమన్వయ లోపాలు, సంస్థాగత సమస్యలు పార్టీకి శాపంగా మారాయి. అభ్యర్థుల ఎంపికలో గందర గోళం ఎన్నికలపై తీవ్ర ప్రభావం చూపించింది. హైదరాబాద్ నగర వాసులకు భరోసా కల్పించేలా ప్రణాళికను ముందుంచడంలో విఫలమైంది. టిఆర్ఎస్ పార్టీని, పార్టీ అధినేత కెసిఆర్‌ను వ్యక్తిగత దూషణలకే పరిమితం చేయడంతో కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రజలకు దూరమైందనే చెప్పాలి. తెలుగుదేశం గెలిస్తేనే సీమాంధ్రుల హక్కులు, అధికారాలు దక్కుతాయని చంద్రబాబునాయుడు చేసిన ప్రచారం గ్రేటర్ ఎన్నికల్లో ఫలిం చలేదు. కెసిఆర్‌వి అబద్ధపు మాటలని వదే వదే చెప్పినప్పటికీ గ్రేటర్ వాసులు విశ్వసించలేదు. ఐటీకి తనే సారధినని, హైదరాబాద్ తన మానసపుత్రికని, అభివృద్ధి పరిచింది తనేనని.. చంద్రబాబు శివారు ప్రాంతాలను కలియదిరిగి గొంతు చించుకుని ప్రచారం చేసినా ఫలితం అందలేదు. తెలుగుదేశం మిత్రపక్షమైన బిజెపి కూడా ప్రజల సమస్యలను పరిష్కరించే భరోసా ప్రజలకు ఇవ్వడంలో విఫలమైంది. టిఆర్ఎస్‌ను గెలిపిస్తే పన్నులు మోత మోగుతాయని ప్రచారం చేసినప్పటికీ ఆశించిన ఫలితం అందలేదు. 1956కు ముందు పుట్టిన వారికే, బీసీ కులాలను తొలగిస్తారు, అయ్యప్ప సొసైటీలో ఇళ్లను కూల్చి వేశారని, సమగ్ర సర్వే పేరిట బయటి రాష్ట్రాల ప్రజలను భయపెట్టారని... టిఆర్ఎస్‌ను దుయ్యబట్టినప్పటికీ బిజెపి ఓట్లను రాబట్టుకోలేకపోయింది. ఎన్నికలకు ముందే కేంద్ర ప్రభుత్వం స్పార్ట్స్ సిటీలను ప్రకటించడం, అందులో తెలంగాణలోని నగరాలకు చోటు దక్కకపోవడం కూడా ఎన్నికలపై తీవ్ర ప్రభావం చూపించింది.

టిఆర్ఎస్ ఓటమి లక్ష్యంగా ఎన్నికల బరిలోకి దిగిన కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం, బిజెపి పార్టీలన్ని నగరవాసులకు దగ్గర కాలేకపోయాయి. హైదరాబాద్ భవిష్యత్తుపై స్పష్టమైన విజన్‌ను ఏ పార్టీ ప్రజల ముందు ఉంచలేకపోయింది. ఇప్పటికే కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం గ్రేటర్‌ను ఏలిన

టిఆర్ఎస్ ఓటమి లక్ష్యంగా ఎన్నికల బరిలోకి దిగిన కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం, బిజెపి నగరవాసులకు దగ్గర కాలేకపోయాయి. హైదరాబాద్ భవిష్యత్తుపై స్పష్టమైన విజన్‌ను ఏ పార్టీ ప్రజల ముందు ఉంచలేకపోయింది. ఇప్పటికే కాంగ్రెస్, తెలుగు దేశం గ్రేటర్‌ను ఏలిన అనుభవాలు ప్రజలకు ఉండడంతో, ఆ పార్టీల వైఖరి ప్రజల ఎరుకలోకి వచ్చినవి. వీటికి భిన్నంగా టిఆర్ఎస్ ముందుకు సాగింది. హైదరాబాద్ విశ్వరూపాన్ని ప్రజల ముందు పరిచింది. మురికి వాడల రూపురేఖలు మార్చే నమ్మకాన్ని కలిగించింది. ఒక్క అవకాశం ఇచ్చి చూడమని కోరింది. ఇవన్నీ కూడా టిఆర్ఎస్ పార్టీకి కలిసి వచ్చాయి. పైగా మహిళలకు యాభై శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించారు. ఉన్నత విద్యా వంతులు, యువతను అభ్యర్థులుగా నిలిపింది. ప్రజా కోణంలో తన దృక్పథాన్ని తేటతెల్లపరిచింది. తమ అజెండాను స్పష్టంగా ఓటర్లకు వివరించింది. మీ సమస్యలు మాకు తెలుసు అంటూ యువతను దగ్గరకు తీసింది. సంప్రదాయ రాజకీయాలకు స్పష్టి పలికి కొంగొత్త మార్పుకు శ్రీకారం చుట్టామని ఓట్లతో ఆశీర్వదించమని కోరింది. ఉన్నత విద్యావంతులు కౌన్సిల్‌లో ఉంటే అర్థవంతమైన చర్యలు జరుగుతాయని ప్రజలు విశ్వసించారు. ఈ విశ్వాసమే టిఆర్ఎస్ ఘనవిజయానికి జీవం పోసింది.

ఇవన్నీ కూడా టిఆర్ఎస్ పార్టీకి కలిసి వచ్చాయి.

అనుభవాలు ప్రజలకు ఉండడంతో, ఆ పార్టీల వైఖరి ప్రజల ఎరుకలోకి వచ్చినవి. వీటికి భిన్నంగా టిఆర్ఎస్ ముందుకు సాగింది. హైదరాబాద్ విశ్వరూపాన్ని ప్రజల ముందు పరిచింది. మురికివాడల రూపురేఖలు మార్చే నమ్మకాన్ని కలిగించింది. ఒక్క అవకాశం ఇచ్చి చూడమని కోరింది. ఇవన్నీ కూడా టిఆర్ఎస్ పార్టీకి కలిసి వచ్చాయి. పైగా మహిళలకు యాభై శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించారు. ఉన్నత విద్యా వంతులు, యువతను అభ్యర్థులుగా నిలిపింది. ప్రజా కోణంలో తన దృక్పథాన్ని తేటతెల్లపరిచింది. తమ అజెండాను స్పష్టంగా ఓటర్లకు వివరించింది. మీ సమస్యలు మాకు తెలుసు అంటూ యువతను దగ్గరకు తీసింది. సంప్రదాయ రాజకీయాలకు స్పష్టి పలికి కొంగొత్త మార్పుకు శ్రీకారం చుట్టామని ఓట్లతో ఆశీర్వదించమని కోరింది. ఉన్నత విద్యావంతులు కౌన్సిల్‌లో ఉంటే అర్థవంతమైన చర్యలు జరుగుతాయని ప్రజలు విశ్వసించారు. ఈ విశ్వాసమే టిఆర్ఎస్ ఘనవిజయానికి జీవం పోసింది.

- కోడం పవన్‌కుమార్
9848992825

6

రూ.5 భోజన కేంద్రాలు 150కి విస్తరణ : మేయర్
హైదరాబాద్‌లో రూ.5 భోజన కేంద్రాలను ప్రస్తుత 51 నుంచి 150కి విస్తరించనున్నట్లు మేయర్ బొంతు రామ్మోహన్ తెలిపారు. ఈ కేంద్రాలను ఇంకా ఏర్పాటు చేయాలని పెద్ద ఎత్తున విజ్ఞప్తులు వస్తున్నాయని, భోజనం నాణ్యత కూడా బాగుండడంతో వీటిని పెంచాలని సంకల్పించినట్లు పేర్కొన్నారు. బల్దియా కార్యాలయంలో బాధ్యతలు స్వీకరించిన అనంతరం కార్యాలయం పక్కనే ఉన్న రూ. 5 భోజన కేంద్రాన్ని సందర్శించిన మేయర్ అక్కడ భోజనం చేశారు. జీహెచ్‌ఎంసీ ద్వారా అందిస్తున్న రూ. 5 భోజనం రుచితోపాటు నాణ్యంగా ఉందని మేయర్ ప్రశంసించారు.

గోడచాటు నిర్ణయాలు ఉండవు : డిప్యూటీ మేయర్
గత పాలకుల నిర్లక్ష్యం, అనాలోచిత నిర్ణయాల ఫలితంగా నగరం అధ్వానంగా తయారైందని డిప్యూటీ మేయర్ బాబా ఫసియొద్దీన్ విమర్శించారు. ప్రజా సమస్యలు ఎక్కడివక్కడే ఉన్నాయని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. నగరాభివృద్ధి, ప్రజా సమస్యల పరిష్కారం కోసం చేస్తామన్నారు. ఇందులో ఎక్కడా గోడచాటు నిర్ణయాలకు తావుండదని భరోసా ఇచ్చారు. ప్రజల భాగస్వామ్యంతోనే నిర్ణయాలు తీసుకుంటామని డిప్యూటీ మేయర్ తెలిపారు.

ఇంబ్రియాలకు వశుడైనవాడిని అరణ్యంలోవున్నా సంసార భయం వెంటాడుతూనే ఉంటుంది

అభివృద్ధికి తారక మంత్రం

నిర్దిష్ట గడువుతో లక్ష్యాలను నిర్దేశించుకొని పూర్తి చేయాలని పిలుపునిచ్చిన మంత్రి కేటీఆర్ ఆదిత్యగా ప్రయత్నాలు ప్రారంభించారు. ఇప్పటికే ఐటీ శాఖ మంత్రిగా ఆ రంగ ప్రముఖుల ప్రశంసలందుకున్న కేటీఆర్, పంచాయతీ రాజ్ శాఖ మంత్రిగా మిషన్ భగీరథ పథకంతో దేశం దృష్టిని తన వైపు తిప్పుకున్నారు. తాజాగా ఆయన బాధ్యతలు తీసుకున్న మున్సిపల్ శాఖలోనూ తనదైన ముద్ర చూపించడానికి శ్రీకారం చుట్టారు. ఇటీవల జరిగిన జీహెచ్ఎంసీ ఎన్నికల్లో డి.ఆర్.ఎస్.ను గెలుపుతీరాలకు చేర్చిన కేటీఆర్ హైదరాబాద్‌ను విశ్వనగరంగా తీర్చిదిద్దేందుకు పథకాల అమలులో వేగం పెంచారు.

100 రోజుల లక్ష్యాలను నిర్దేశించి, గడువు తరువాత పనుల పురోగతిని సమీక్షిస్తామన్నారు. జీహెచ్ఎంసీ, హెచ్ఎంసీ పరిధిలో చేపట్ట నున్న అభివృద్ధి కార్యక్రమాలతో పాటు వాటర్ బోర్డు ఆధ్వర్యంలోనూ చేయనున్న పనులను ఫిబ్రవరి 18న మీడియా సమావేశంలో సమగ్రంగా వివరించారు. అన్ని శాఖల అధికారులు సమన్వయంతో పని చేసి లక్ష్యాలను సాధించాలన్నారు. సీఎం కేసీఆర్ సూచన మేరకు సాంకేతిక తను ఉపయోగించుకొని సామాన్యులకు అన్ని అనుమతులు సులభతరం చేయడంతోపాటు, అవినీతి రహిత పాలనే లక్ష్యంగా పనిచేయాలన్నారు.

100 రోజులు లక్ష్యంగా ప్రణాళికలు..

- ➔ 30 రోజుల్లో ఇంటి నిర్మాణానికి అనుమతి
- ➔ అన్ని డివిజన్లలో వార్డు కమిటీలు
- ➔ జీహెచ్ఎంసీకి ప్రత్యేక యాచ్
- ➔ అన్ని డివిజన్లలో జిమ్లు, 329 ఫ్రేగ్రౌండ్స్
- ➔ 2000 మంది నిరుద్యోగులకు శిక్షణ, ఉపాధి
- ➔ 50 బస్ బేలు, 40 మోడల్ మార్కెట్లు
- ➔ పెండింగ్ లో ఉన్న రిజర్వాయర్లు పూర్తి
- ➔ హరితహారం రెండో దశకు 3.50 కోట్ల మొక్కలు
- ➔ 1110 మంది ఔటర్ నిర్వాసితులకు ప్లాట్లు
- ➔ సందేహాల నివృత్తి, అక్రమాలపై టోల్ ఫ్రీ 18004258838

- ➔ 569 బీటీ రోడ్లు, 100 పబ్లిక్ టాయిలెట్లు
- ➔ నాలాల్లో పూడికతీత
- ➔ స్థలాల పరిరక్షణకు ప్రహారీలు
- ➔ మహిళా సంఘాలకు రూ. 100 కోట్లు
- ➔ ఎల్.ఆర్.ఎస్ దరఖాస్తుల పరిష్కారానికి చర్యలు
- ➔ 32 వేల కొత్త వాటర్ కనెక్షన్లు
- ➔ ఔటర్, సర్వీస్ రోడ్లు మధ్యలో సైక్లింగ్ ట్రాక్లు
- ➔ గడువు పూర్తయిన తరువాత పురోగతిపై సమీక్ష
- ➔ స్వచ్ఛమైన డంపింగ్ యార్డులు
- ➔ క్రమబద్ధీకరణ దరఖాస్తుల పరిష్కారం

8

సాహసోపేత అవార్డులకు దరఖాస్తుల ఆహ్వానం

టెన్సింగ్ నార్థ్ నేషనల్ ఆడ్వంచర్ అవార్డులకు గాను కేంద్ర ప్రభుత్వం యువజన వ్యవహారాలు, క్రీడల మంత్రిత్వ శాఖ నామినేషన్లు ఆహ్వానిస్తోంది. 2015 సంవత్సరానికి గాను అందజేయనున్న ఈ అవార్డులకు అర్హులైన వ్యక్తులు మార్చి 10వ తేదీలోపు దరఖాస్తు చేసుకోవాల్సి ఉంటుందని జిల్లా యువజన సంక్షేమాధికారి ఎస్.మోతీలాల్ తెలిపారు. నిర్ణీత దరఖాస్తులో బయోడేటాతో పాటు గత 3 ఏళ్లలో సాహస కార్యకలాపాలలో సాధించిన లక్ష్యాలకు సంబంధించి రికార్డుల వివరాలు సంక్షిప్తంగా పొందుపర్చాలి. అదేవిధంగా సాహస కార్యక్రమాలలో విశేష ప్రతిభాచాతిన ప్రత్యేక అవసరాలు గల వ్యక్తులు సైతం నామినేషన్లు పంపించవచ్చు. దరఖాస్తుతో పేపర్ కట్టింగ్లు, బుక్స్ తదితరాలు జతచేయాలి. 2013-2015 సంవత్సరాలల్లో చేసిన కార్యక్రమాలను మాత్రమే పరిగణలోకి తీసుకుంటారు. జిల్లా యువజన సంక్షేమాధికారి ఆఫీసులో నిర్ణీత గడువులోపు అందజేయాలి.

సాంఘిక సంక్షేమ గురుకుల పాఠశాల్లో అడ్మిషన్లకు ధరఖాస్తులు

జిల్లా పరిధిలోని మహేంద్రపూర్, ఆర్.కె.పురం (బాలికలు), షేక్ పేట్ (బాలుర) సాంఘిక సంక్షేమ గురుకుల పాఠశాల్లో 2016-17 విద్యా సంవత్సరానికి గాను 5వ తరగతిలో అడ్మిషన్లకు ఆహ్వానిస్తున్నట్లు జిల్లా కలెక్టర్ రాహుల్ బొజ్జా తెలిపారు. మార్చి 10వ తేదీ లోపు ఆన్లైన్ ద్వారా దరఖాస్తు చేసుకోవాలని ఆయన సూచించారు. ఇందుకు సంబంధించిన దరఖాస్తు ఫారాలను www.tswreis.telangana.gov.in వెబ్సైట్లో అందుబాటులో ఉన్నాయన్నారు. ప్రవేశ పరీక్ష ఏప్రిల్ 10వ తేదీన ఉదయం 11 గంటల నుంచి మధ్యాహ్నం 1 గంట వరకు నిర్వహించనున్నట్లు కలెక్టర్ తెలిపారు. దరఖాస్తులు కావాల్సినవారు ఏదైనా 'మీ సేవా' కేంద్రం ద్వారా కాని, ఇంటర్నెట్ కేంద్రాల నుంచి డౌన్లోడ్ చేసుకుని నిర్ణీత గడువులోపు సమర్పించాల్సి ఉంటుందని కలెక్టర్ ఈ సందర్భంగా సూచించారు.

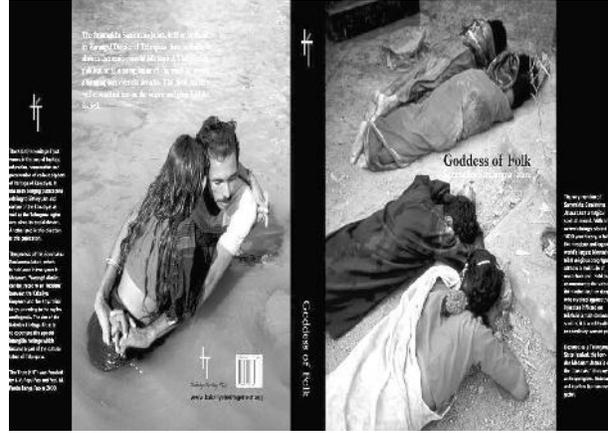
ఇతరుల మెదడును కనిపెట్టి పనిచేయించగలవాడే మేధావి

మేడారం జాతరకు దృశ్యరూపం

కాకతీయ హెరిటేజ్ ట్రస్ట్ ఆధ్వర్యంలో గాడెస్ ఆఫ్ ఫోక్

వందల ఏళ్ళ చరిత్ర గల మేడారం జాతరకు సంబంధించిన అరుదైన ఛాయాచిత్రాలెన్నో ఏకపూర్ణ ప్రజలను అలరిస్తూనే ఉన్నాయి. అలాంటి అరుదైన చిత్రాలెన్నింటినో కలిపి కాకతీయ హెరిటేజ్ ట్రస్ట్ కాఫీ టేబుల్ బుక్ రూపంలో వెలువరించింది. గత 50 ఏళ్ళలో తెలంగాణకు చెందిన 16 మంది ప్రముఖ ఫోటోగ్రాఫర్లు

తీసిన 250 ఛాయాచిత్రాలు ఈ కాఫీ టేబుల్ బుక్ లో ఉన్నాయి.

ప్రముఖ చిత్ర దర్శకుడు బి.నర్సింగరావు సంపాదకుడుగా వ్యవహరించి ఈ పుస్తకాన్ని అందంగా రూపొందించారు. ప్రొ.ఎం.ఎల్.కె. మూర్తి, ప్రొ. ననుమాన స్వామి, పున్న కృష్ణమూర్తి వంటి వారి కృషితో ఈ పుస్తకం వెలుగుచూసింది. 'ఏర్పి కూర్చిన శిల్పం'గా దీన్ని బి.నర్సింగరావు అభివర్ణించారు. సమృద్ధి సారలమ్మ జాతర అంటే ...అది ఒక లివింగ్ హెరిటేజ్. ఆదివాసీ ప్రజానీకపు సకల కళల, శాస్త్రాల సమాహారం. ఆ జాతరను చూస్తుంటే మానవ శాస్త్రాన్ని అధ్యయనం చేస్తున్నట్లుగా ఉంటుంది. పురావస్తు శాస్త్రాన్ని పరిశోధిస్తున్నట్లుగా ఉంటుంది. చరిత్ర పుస్తకాన్ని చదువుతున్నట్లుగా ఉంటుంది. సామాజిక శాస్త్రం కళ్ళ ముందు మెదలడాడుతుంటుంది. జానపదం అంతా ఒక్కచోటుకు తరలివచ్చినట్లుగా ఉంటుంది. అవన్నీ ఈ పుస్తకంలో మన కళ్ళకు కట్టినట్లుగా ఉంటుంది.

వారసత్వ సంపద అంటే కోటలు, మట్టిపాత్రలు లాంటివే కాదు...ఛాయాచిత్రాలు కూడా. నాటి ములుగు ఎమ్మెల్సీ ఎం.కృష్ణ తీసిన ఫోటోలు అలాంటివే. 1955 మొదలుకొని నేటి వరకు జాతరలో వచ్చిన మార్పులకు ఈ పుస్తకంలోని ఛాయాచిత్రాలు అద్దం పడుతాయి. ఒకప్పుడు వేలల్లో భక్తులు రాగా నేడు వారి సంఖ్య 1.20 కోట్లకు చేరుకుంది. ఈ పరిణామక్రమాన్ని ఈ పుస్తకంలో చూడవచ్చు. అప్పట్లో జాతర జరిగిన తీరు, నేడు జరుగుతున్న తీరును ఇది కళ్ళ ముందు ఉంచుతుంది. ప్రజల వేషధారణలో, ఆచార వ్యవహారాల్లో వచ్చిన మార్పులను చూడవచ్చు. అప్పటి అడవి ప్రాంతం, వాగు...ఇప్పటి పరిస్థితులు అన్నింటికీ

దృశ్యరూపంగా ఇది నిలిచింది.

జాతర అంటే ఒకనాడు బండి కట్టుకొని పోవడమే. అలా వందలాది బండ్లు ఒక దాని వెంట ఒకటి పోతుంటే ఆ దృశ్యం చూసేందుకు ఎంతో మనోహరంగా ఉంటుంది. అదే సమయంలో ఆ ప్రయాణం నల్లరుపై నడక కూడా కాదు. ఎన్నో ఇబ్బందులూ ఉంటాయి. అవన్నీ ఇందులో చూడవచ్చు. తెల్లవారుజామున లేచింది మొదలు రాత్రి విశ్రమించే వరకు భక్తుల దినచర్య అంతా కూడా ఇందులో వ్యక్తమవుతుంది. ఎడబండ్లు మాత్రమే కాదు...మారిన కాలానికి నిదర్శనంగా బస్సులు, జీపులు, ఆటోలు...లాంటి వాహనాలూ ఇందులో కానవస్తాయి. పెరిగిపోతున్న ట్రాఫిక్ రద్దీని చూడవచ్చు.

ఈ పుస్తకంలో చాలా ఫోటోలు బ్లాక్ అండ్ వైట్ గానే ఉన్నప్పటికీ నాటి ప్రజాజీవితాన్ని అవి అద్భుతంగా ఆవిష్కరించాయి. చివర్లో కొన్ని రంగుల ఫోటోలు కూడా ఉన్నాయి. ఎం. కృష్ణ, రమ వీరేష్ బాబు, పి. విజయభాస్కర్ రెడ్డి, ఎ.శరత్ బాబు, డి.ఎం. అర్జున్, అన్నవరం శ్రీనివాస్, సృజన పున్న, అనుమల్ల గంగాధర్, సత్యనారాయణ గోల, డి.రవీంద్ర రెడ్డి, కందుకూరి రమేష్ బాబు, వి.వివేద్ బాబు, చిలుక ప్రభాకర్, ఏలె లక్ష్మణ్, ఎన్.ఆర్ సుధాకర్ గౌడ్ లాంటి పదహారు మంది ఫోటోగ్రాఫర్లు తీసిన ఛాయాచిత్రాలు ఇందులో ఉన్నాయి. కాకతీయ హెరిటేజ్ ట్రస్ట్ ఇలాంటి మరెన్నో అద్భుతాలను ఆవిష్కరించగలదని ఆశిద్దాం. తెలంగాణ సంస్కృతి, వారసత్వ సంపదను చాటిచెప్పేలా మరెన్నో పుస్తకాలు ఈ ట్రస్ట్ ద్వారా రావాలని కోరుకుందాం.

- ఆదిత్య ౪

ఇతరులకి బాధ కలిగించే బదులు మనం బాధపడటం మంచిది

సాంకేతికతకు పెద్దపీట వేయాలి

పీఎస్సీ చైర్మన్ల జాతీయ సదస్సులో యూపీఎస్సీ చైర్మన్ బీపక్ గుప్తా

దేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాల పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్లు రిక్రూట్మెంట్ ప్రక్రియలో సాంకేతికతను వినియోగించుకోవాల్సిన అవసరం ఉందని యూపీఎస్సీ చైర్మన్ దీపక్ గుప్తా అన్నారు. పబ్లిక్ సర్వీసులోకి ఉత్తమ మైన అభ్యర్థులను ఆహ్వానించేందుకు యూపీఎస్సీ అనేక సంస్కరణలను చేపడుతోందని చెప్పారు. కొత్తగా ఏర్పడిన తెలంగాణలో నియామకాల కోసం టీఎస్పీఎస్సీ చేపడుతున్న ప్రణాళికలు, అమలు చేస్తున్న విధానాలు ఇతర రాష్ట్రాల పీఎస్సీలకు అనుసరణీయమన్నారు. టీఎస్ పీఎస్సీ ఆధ్వర్యంలో ఫిబ్రవరి 4న హైదరాబాద్ శివారులోని ప్రగతి రిసార్ట్ లో ఏర్పాటు చేసిన అన్ని రాష్ట్రాల పీఎస్సీల చైర్మన్ల జాతీయ సదస్సును దీపక్ గుప్తాతో కలిసి ఐటీ శాఖ మంత్రి కె.తారకరామారావు ప్రారంభించారు. ఈ సందర్భంగా దీపక్ గుప్తా మాట్లాడుతూ జాతీయ స్థాయిలో వివిధ రకాల పోటీ పరీక్షలు నిర్వహిస్తున్న యూపీఎస్సీ కొత్తగా సింగిల్ విండో విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టిందని చెప్పారు. ఈ సదస్సులో 25 రాష్ట్రాల పీఎస్సీల చైర్మన్లు, కొన్ని పీఎస్సీలకు చెందిన సభ్యులు, ఏపీపీఎస్సీ మాజీ చైర్మన్లు పాల్గొన్నారు.

నిరుద్యోగుల్లో నమ్మకాన్ని పెంచాలి : కేటీఆర్

పోటీ పరీక్షల నిర్వహణలో పారదర్శకతను పాటిస్తూ నిరుద్యోగ్య యువకుల్లో పీఎస్సీలపై నమ్మకాన్ని పెంపొందించాలని మంత్రి కేటీఆర్ వివిధ రాష్ట్రాల పీఎస్సీ చైర్మన్లకు విజ్ఞప్తి చేశారు. వివిధ దశల్లో టెక్నాలజీని వినియోగించడం ద్వారా రిక్రూట్మెంట్ ప్రక్రియలో సాధ్యమై

నంత ఎక్కువగా పారదర్శకత, జవాబుదారీతనానికి ప్రాధాన్యమివ్వాలన్నారు. నీళ్లు, నీధులు, నియామకాలు నిరాదంతోనే తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిందన్నారు. ఆయా రాష్ట్రాల్లో అనుసరిస్తున్న ఉత్తమ పద్ధతులను అమలు చేయడంతోపాటు ఆన్లైన్ విధానంలో అభ్యర్థుల నమోదు, దరఖాస్తుల స్వీకరణ, పరీక్షల నిర్వహణతో టీఎస్పీఎస్సీ సరికొత్త సంస్కరణలకు శ్రీకారం చుట్టిందని కొనియాడారు. ఫలితంగా సకాలంలో పరీక్షలు, ఇంటర్వ్యూలు, ఫలితాలు వెల్లడించటం సులువవుతోందని చెప్పారు. ఉత్తమ సంస్కరణలు అమలు చేసినందుకుగాను టీఎస్పీఎస్సీకి జాతీయ స్థాయిలో అవార్డులు లభించడం గర్వకారణమన్నారు. టీఎస్ పీఎస్సీ కొరుతున్నట్లు అర్థిక, పరిపాలన, అంశాల్లో స్వయంప్రతిపత్తిని కల్పించే అంశంపై సీఎంతో చర్చిస్తానని ప్రకటించారు. వివిధ రాష్ట్రాల పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్లు పరీక్షల నిర్వహణలో ఎదుర్కొంటున్న సాంకేతిక సవాళ్లను పరిష్కారాలను అందించేందుకు తెలంగాణ ఐటీ విభాగం సిద్ధంగా ఉందన్నారు.

ఆన్లైన్ ఓటింగ్ను అందుబాటులోకి తేవాలి

జీహెచ్ఎంసీ ఎన్నికల్లో కేవలం 45 శాతమే ఓటింగ్ నమోదైందని, రాబోయే సాధారణ ఎన్నికల్లో ఓటింగ్ శాతాన్ని పెంచేందుకు ఆన్లైన్ విధానంపై ప్రభుత్వాలు, రాజకీయ పార్టీలు దృష్టి సారినే మేలని కేటీఆర్ అన్నారు. ఆన్లైన్ విధానం ద్వారా పోటీ పరీక్షలను విజయవంతంగా నిర్వహించగలుగుతున్నప్పుడు ఆన్లైన్ ఓటింగ్ను కూడా ప్రజలకు

ఇప్పుడు చేజారిపోయిన ప్రతిగంటా తర్వాత ఒక్కో దురదృష్టాన్ని వెంటబెట్టుకుని వస్తుంది

అందుబాటులోకి తీసుకురావాల్సిన అవసరముందన్నారు. అయితే ఇది తన వ్యక్తిగత అభిప్రాయం అని చెప్పారు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఆన్లైన్ విధానంపై విస్తృతంగా చర్చించాల్సిన అవసరముందన్నారు. ఆన్లైన్ విధానం అవలంబిస్తే పట్టణ ప్రాంతాల్లో ఓటింగ్ శాతం పెంచవచ్చన్నారు. సమావేశం అనంతరం అన్ని రాష్ట్రాల పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషన్లకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫున ఘంటా చక్రపాణి జ్ఞాపికలు అందచేశారు.

పీఎస్సీలకు రాజ్యాంగ రక్షణ

ఈ సదస్సులో అన్ని రాష్ట్రాల పీఎస్సీల చైర్మన్లు, సభ్యులకు రాజ్యాంగపరమైన రక్షణ, వేతన భత్యాలు, పింఛన్, ఆర్థిక, పరిపాలన అంశాల్లో స్వయంప్రతిపత్తి, పదవీ విరమణ వయస్సు 63 నుంచి 65 కు పెంపు... తదితర అంశాలను చర్చించినట్లు హిమాచల్ ప్రదేశ్ పీఎస్సీ చైర్మన్ తోమర్ తెలిపారు. పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్లలో కొత్తగా నియమితులైన సభ్యులకు ప్రత్యేక శిక్షణ ఇవ్వాలన్న అవసరముందన్నారు. ఈ మేరకు శిక్షణ శిబిరాలు నిర్వహించేందుకు యూపీ ఎస్సీ ప్రణాళికలు సిద్ధం చేస్తోందన్నారు. యూపీఎస్సీ ప్రణాళికల్లో భాగంగానే ఈ నెల (ఫిబ్రవరి) 23, 24 తేదీల్లో ఢిల్లీలో వర్క్ షాప్ నిర్వహిస్తున్నామని, వివిధ రాష్ట్రాలకు చెందిన పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ల సభ్యులను ఈ వర్క్ షాప్ కు పంపాలని పీఎస్సీ చైర్మన్లకు సూచించారు. టీఎస్పీఎస్సీ చైర్మన్ ఘంటా చక్రపాణి మాట్లాడుతూ.. ఎంతో మంది విద్యాధికులైన యువత ఉద్యమ ఫలితంగానే తెలంగాణ ఏర్పడిందన్నారు. వారి ఆకాంక్షలను నెరవేర్చే దిశగా టీఎస్పీఎస్సీ పయనిస్తుందని చెప్పారు.

తప్పు చేస్తే భవిష్యత్ తరాలు క్షమించవు : గవర్నర్

ఉద్యోగ నియామకాల్లో చిన్న తప్పు దొర్లినా అనేక మంది భవిష్యత్తుపై ప్రభావం చూపుతుందని గవర్నర్ నరసింహన్ అన్నారు. పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ల పారదర్శకతపై దృష్టిసారించాలన్నారు. జాతీయ రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ల చైర్మన్ల సదస్సు ముగింపు సమావేశంలో ఆయన పాల్గొన్నారు. “ఉద్యోగ నియామకాల్లో ఎలాంటి అక్రమాలు జరగకుండా టీఎస్పీఎస్సీ జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. ఎంపిక చేసే అభ్యర్థికి ఆ ఉద్యోగానికి తగిన యోగ్యత ఉందా లేదా అనేది నిర్ణయించాలి. రాష్ట్రానికి మంచి పేరు రావడం మీ చేతుల్లోనే ఉంది. తప్పులు జరిగితే భవిష్యత్తు తరాలు క్షమించవు..” అన్నారు. దేశంలోని అన్ని పీఎస్సీలు ఒకే రకమైన ఉద్యోగ నియామక విధానంపై దృష్టి సారించాలన్నారు. కమిషన్ల మారుతున్న పరిస్థితులకు అనుగుణంగా ప్రభుత్వ అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని మార్పులు చేపట్టాలన్నారు. యూపీఎస్సీ తరహాలో నోటిఫికేషన్ జారీ నుంచి నియామకాల వరకు సమయపాలనను పాటించాలని సూచించారు. టీఎస్పీఎస్సీ ప్రవేశపెట్టిన ‘చన్లైమ్’ రిజిస్ట్రేషన్ విధానం బాగుందని కొనియాడారు.

వాటర్ బోర్డు సరికొత్త యాప్

ఇప్పటికే అందుబాటులో ఉన్న మొబైల్ యాప్ తో మరిన్ని సేవలు అందుబాటులోకి తీసుకొచ్చింది వాటర్ బోర్డు. తాజా బిల్లు నుంచి మీ ప్రాంతం అధికారి వరకు.. సమస్త సమాచారం పొందే వెబ్ సైటులు బాటు కల్పిస్తోంది. అప్ డేట్ యాప్ (వర్షన్ 2.0)ను అండ్రాయిడ్, ఐ ఓఎస్, విండోస్ మొబైల్ ఫోన్లలో డౌన్లోడ్ చేసుకునే అవకాశముంది. ప్లే స్టోర్/ యాప్ స్టోర్/ విండోస్ స్టోర్లకు వెళ్లి కన్జూమర్ యాప్ ను ఎంపిక చేసుకుని అప్ డేట్ యాప్ డౌన్లోడ్ చేసుకోవచ్చు.

www.oxfordgrammarschool.com

OXFORD - THE

FOUNDATI

N

EVERY CHILD NEEDS.

At Oxford Grammar School, the academic perspective is distinctly future-focused. It aims at building a child's confidence beyond classrooms, by taking them through life itself. Now CBSE is also available at Oxford raising the bar on learning standards. Enroll your child at Oxford and see him/her flourish.

ఆక్స్ ఫర్డ్ గ్రామర్ స్కూల్

అడ్మిషన్లు ప్రారంభం

ogs now also offers **CBSE**

ADMISSIONS

ARE IN

PROGRESS

2016-17

Oxford
Grammar School

Street No.12, Himayatnagar. Ph: 99590 20512

ఇతరులకు మేలుచేయడమంటే తనకుతాను ఉపకారం చేసుకోవడమే

విశ్వనగరంగా హైదరాబాద్!

నగర మేయర్ బొంతు రాంమోహన్

“తెలంగాణ సాధన పోరాటంలో ప్రియతమ నేత కేసీఆర్ వెన్నుంటే ఉన్నాను. ఆయన చెప్పిందే వేదంగా పని చేశాను. ఈ క్రమంలో అనేక సార్లు లాఠీ దెబ్బలు తిన్నాను. 4 నెలలు చర్లపల్లి జైలులో ఉన్నాను. ఎన్ని ఆటంకాలు ఎదురైనా మా నేత ఏం చెబితే అది చేశాను. తనను సమ్మకున్న వారిని కడుపులో పెట్టుకుని చూస్తారని అర్థమైంది. నన్ను బద్దియా మేయర్ అభ్యర్థిగా ప్రకటించడమే దీనికి నిదర్శనం” అని చర్లపల్లి కార్పొరేటర్ గా ఎన్నికైన బొంతు రాంమోహన్ అన్నారు. ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ కు ఏమిచ్చి రుణం తీర్చుకోవాలో అర్థం కావడం లేదు. ఈ జన్మలోనే కాదు వచ్చే జన్మలోనూ అయనకు రుణపడి ఉంటాను. బలహీనవర్గాలకు సేవ చేయడంలో మంత్రి కేటీఆర్ అడుగు జాడల్లో నడుస్తానన్నారు. హైదరాబాద్ ను అంతర్జాతీయ నగరంగా మార్చడానికి తనవంతు పాత్ర పోషిస్తానని రాంమోహన్ తెలిపారు.

కుటుంబ నేపథ్యం :

స్వస్థలం వరంగల్ జిల్లా మహబూబాబాద్. తండ్రి బొంతు వెంకటయ్య సాధారణ రైతు. తల్లి కమలమ్మ, ఇద్దరు చెల్లెలు మంజు, సునీతలు. రాంమోహన్ 5వ తరగతి వరకు అమ్మన్ గళ్ గ్రామంలో 6 నుంచి 8 వరకు నేడరలో, ఎస్సెస్సీ మహబూబాబాద్ లో, బీఎ ఎల్ ఎల్ బీ వరంగల్ లో, ఎంఎ, ఎల్ ఎల్ ఎం, పీహెచ్ డీని (ప్రభుత్వ పాలనశాస్త్రం) ఉస్మానియా వర్సిటీలో చేశారు. రాంమోహన్ చదువులో చురుగ్గా ఉంటూనే విద్యార్థి ఉద్యమాలు, సమస్యలపై స్పందించే వారు. నాయకత్వ లక్షణాలు అలవర్చుకున్నారు. 2000 సంవత్సరంలో ఉస్మానియా వర్సిటీలోకి వచ్చాక ఏబీవీపీలో చేరారు. జంటనగరాల్లో చురుగ్గా విద్యార్థి ఉద్యమాల్లో పాల్గొన్నారు. అప్పట్లో యూనివర్సిటీలో తెలుగులో పరీక్షలు రాసేవారు. ఈ తరువాత ఆంగ్లంలో పరీక్షలు రాసేలా మార్పు చేశారు. ఈ నేపథ్యంపై ఓయూ పరిధిలోని కళాశాలలో ఉవ్వెత్తున ఉద్యమం చెలరేగింది. ఆ సమయంలో రాంమోహన్ తనే నాయకుడై అన్ని సంఘాలను కలుపుకొని ఉద్యమించారు. చివరికి గ్రామీణ ప్రాంతాల వారికి తెలుగులో పరీక్షలు రాసేలా వెసులుబాటు కల్పించారు. ఈ తరువాత ఏబీవీపీలో చురుకైన నేతగా, విద్యార్థి నేతగా ఎదిగారు. 2002 ఆగస్టు 22న టీఆర్ఎస్ లో చేరారు.

ఉద్యమ నేపథ్యం :

టిఆర్ఎస్ లో రాంమోహన్ చేరిన నాడే కేసీఆర్ అయనను విద్యార్థి విభాగం రాష్ట్ర ప్రధానకార్యదర్శిగా ప్రకటించారు. 2002 నుంచి 2005 వరకు కేసీఆర్ కు అనుచరుడిగా ఉంటూ 2004 ఎన్నికల్లో అన్ని నియోజకవర్గాల్లో టీఆర్ఎస్ అధినేతతో కలిసి పర్యటించారు. 2005లో

విద్యార్థి విభాగం అధ్యక్షుడిగా నియమితులై 2007 వరకు పని చేశారు. 2007 నుంచి 2009 వరకు టీఆర్ఎస్ కార్యదర్శిగా, విద్యార్థి విభాగం ఇన్ ఛార్జిగా పనిచేశారు. 2009 నుంచి కార్పొరేటర్ గా ఎన్నికయేంత వరకు రాష్ట్ర యువజన విభాగం అధ్యక్షులుగా ఉన్నారు. **ఉద్యమ నేపథ్యం :** టీఆర్ఎస్ లో అత్యధికంగా 12 సార్లు జైలు జీవితం అనుభవించిన వ్యక్తిగా బొంతు రాంమోహన్ గుర్తింపు పొందారు. తెలంగాణ ఉద్యమంలో టీఆర్ఎస్ చేపట్టిన ప్రతి కీలక సమావేశాలు, వ్యూహాల్లో విద్యార్థులను ముందుండి నడిపించారు. రాంమోహన్ పై మొత్తంగా 142 పైగా కేసులు ఉన్నాయి. 12 సార్లు జైలుకు వెళ్లి మొత్తం 4 నెలలు జైలు జీవితం అనుభవించారు. ఇటీవల జరిగిన గ్రేటర్ ఎన్నికల్లో ఉప్పల్ నియోజకవర్గం చర్లపల్లి డివిజన్ నుంచి కార్పొరేటర్ అభ్యర్థిగా పోటీ చేసి 7,869 ఓట్ల మెజారిటీతో గెలిచారు.

సంక్షిప్త పరిచయం

- పుట్టిన తేదీ :** 5 జూన్, 1973
- చదువు :** ఎంఎ, ఎల్ఎల్ఎం, పీహెచ్ డీ
- తల్లిదండ్రులు :** బొంతు కమలమ్మ, వెంకటయ్య
- భార్య :** శ్రీదేవి
- కుమార్తెలు :** కూజిత (9), ఉషశ్రీ (5)
- సోదరీమణులు :** మంజు, సునీత
- వివాహం :** ఫిబ్రవరి 7, 2004

ఇతరులను అనుకరించడం ఆత్మహత్యతో సమానం

పక్షుల కోసం అన్వేషణ

దేశవ్యాప్తంగా 'బిగ్ బర్డ్ డే' - పక్షుల సంచారంపై సమాచార సేకరణ

పక్షులకూ ఓ లెక్కంది. మనకు జనాభా గణన ఉన్నట్లే పక్షులకు గణించే ఓ కార్యక్రమం ఉంది. ఈ గణన ద్వారా పక్షుల సంఖ్యను గుర్తిస్తారు. ఏ ప్రాంతంలో ఏవ రకాల పక్షులుంటున్నాయి. ఎక్కడెక్కడ వలస జీవితం గడుపుతున్నాయో ఈ గణన ద్వారా లెక్క తెలుస్తారు. ఈ పక్షుల జాడ పట్టేందుకు ఏకకాలంలో సర్వే నిర్వహించాలి. అందుకోసం దేశవ్యాప్తంగా ఫిబ్రవరి 7న 'బిగ్ బర్డ్ డే' నిర్వహించారు. హైదరాబాద్ నగరానికి పరిమితమైన పక్షులు, మనకు దూరమైన పక్షి జాతులు, మనకు దగ్గరైన వలస పక్షుల లెక్క తేల్చేందుకు నగరానికి సమీపంలోని అటవీ ప్రాంతాల్లో పక్షుల ఆవాసం ఉండే ప్రాంతాల్లో వలస టీర్లు అన్వేషణ మొదలుపెట్టారు.

దేశంలో నివసించే పక్షులతోపాటు వలసపక్షులు, పక్షుల మనుగడపై అధ్యయనం చేసేందుకు 2004లో 'బిగ్ బర్డ్ డే' ప్రారంభమైంది. ఈ బర్డ్ డే స్పూర్తితో దేశంలోని అనేక నగరాల్లో నివసించే పక్షి ప్రేమికులు స్వచ్ఛందంగా చొరవచూపడంతో ఆ సంవత్సరం నుంచి ప్రతి ఏడాది ఈ కార్యక్రమం విజయవంతంగా జరుగుతోంది. బిగ్ బర్డ్ డే కార్యక్రమంలో వంద బృందాలు పాల్గొన్నాయి. 'హైదరాబాద్ బర్డింగ్ పాల్స్'తోపాటు వివిధ సంస్థలు, పక్షి ప్రేమికులు, ఫోటోగ్రాఫర్లు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొని హైదరాబాద్ పరిసరాల్లో నివసించే పక్షుల ఆనవాళ్ళను గుర్తించేందుకు నిశిత పరిశీలన మొదలుపెట్టారు. తెల్లవారుజామునుంచి చీకటి పడేంతవరకు ఈ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు.

సంచరించి.. తీసిన ఫోటోలను క్రోడీకరిస్తారు. లెక్కతేలేదెలా..? వలస టీర్లు తీసిన వివిధ జాతుల పక్షుల ఫోటోలను రంగు, రూపం, వాటి శరీర భాగాల ఆకారంలోని తేడాల ఆధారంగా వాటిని గుర్తించే పని మొదలుపెడతారు. ఇలాంటి సర్వేలో జంతుశాస్త్రానికి తెలియని పక్షులను కూడా గుర్తించిన సందర్భాలున్నాయి. జీవావరణ వ్యవస్థలో కొత్త జంతువులను గుర్తించడానికి ఇలాంటి సర్వేలు చేపడతారు. అంతే కాకుండా అంతరిస్తున్న జాతుల గణనకు, ఆవాస ప్రాంతాల గుర్తింపునకు కూడా ఇలాగే సర్వే చేపడతారు. వాటి ఫోటోలను ఆన్లైన్లో అప్లోడ్ చేసిన తర్వాత పక్షులపై పరిశోధన చేసే వారి చేతిలో పెడతారు. వీటన్నింటినీ పరిశీలించి ఏవ పక్షులు ఏవ ప్రాంతాల్లో ఉంటున్నాయో, ఏ పక్షులు ఏ ప్రాంతంలో కనుమరుగయ్యాయో గుర్తిస్తారు. విదేశాల నుంచి మన దేశానికి వలస వచ్చిన పక్షి జాతులు, ప్రాంతాలను కూడా తెలుసుకునే వీలుంది. దీంతో త్వరలోనే హైదరాబాద్ నగరం చుట్టూ ఉన్న పక్షులతోపాటు.. విదేశీ నేస్తాల లెక్క కూడా తెలుస్తుంది.

- అభిజి 6

అనునిత్యం... తెలంగాణం   అనుక్షణం... ప్రజల కోసం

తెలంగాణ గుండెచప్పుడుగా మన రాష్ట్ర ప్రగతి బాటగా
పునర్నిర్మాణంలో చేదోడుగా సమస్యల పరిష్కారంలో ప్రజల గొంతుకగా
అనునిత్యం మీకు తోడుగా మీ ఉన్నతిలో మీ నేస్తంగా
విలక్షణ కార్యక్రమాలతో విశిష్ట ప్రత్యేక కథనాలతో
మీ దక్కన్ టీవీ!

హాట్ డేలో ఛానల్ నెం. 70 & డిజి టేబుల్ టోపాలో ఛానల్ నెం. 63

Studio : Buri Residency, B-2 B24, Road No. 10, Near City Center Mall, Banjara Hills,
Hyderabad - 500 034, Telangana State, India. Cell : 950523332

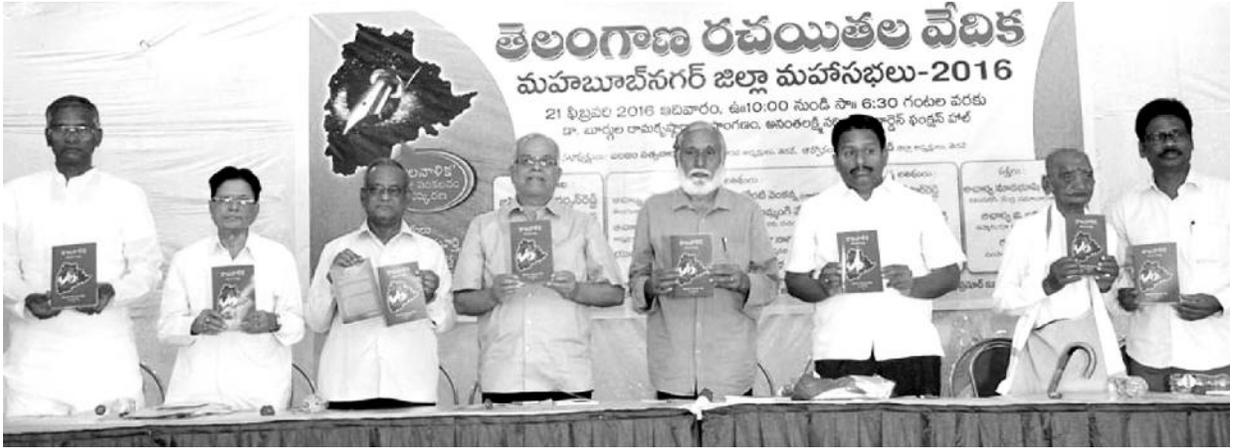
JBR
ARCHITECTURE COLLEGE
HYDERABAD

(Approved by Council of Architecture, New Delhi - Affiliated to JNA & FAU Hyderabad)

6-3-248/1/1A, 2nd Floor, Bhaskar Plaza, Road No. 1, Banjara Hills, Hyderabad - 500 034, Telangana, India
Ph : 040-66105270, 9703372442, 9703277053, E-mail : jbrarchitecture@gmail.com, www.jbrarchitecture.com

ఇబ్బి పుచ్చుకోవడాలు లేకుండా సంఘజీవితమనేది ఉండదు

కవులే ధికార్ స్వరాలు

కవులు ధికార్ స్వరాలను వారే సమాజపు దుర్బీతిని ప్రశ్నిస్తారని సుప్రీంకోర్టు పూర్వ న్యాయమూర్తి జస్టిస్ బి.సుదర్శన్ రెడ్డి పేర్కొన్నారు. తెలంగాణ రచయితల వేదిక ఆధ్వర్యంలో మహబూబ్ నగర్ కేంద్రంలో అనంత లక్ష్మీనర్సింహా గార్డెన్ లో నిర్వహించిన జిల్లా మహాసభలకు ఆ యన విచ్చేసి ప్రసంగించారు. తెలంగాణ రాష్ట్ర అవిర్భావం అనంతరం కూడా తెలంగాణ సంస్కృతి, సాహిత్యం అస్తిత్వంపై విపరీతమైన దాడి జరుగు తున్నదని విమర్శించారు. వీటిని తిప్పికొట్టడంలో తెరవే తన పాత్రను సముచితంగా కొనసాగిస్తుందన్నారు. తెరవే రాష్ట్ర అధ్యక్షులు ఆచార్య జయ ధీర్ తిరుమల రావు మాట్లాడుతూ.. స్థల కాలాలను బట్టి సాహిత్యాన్ని అధ్య యనం చేయవలసిన అవసరం ఉందన్నారు. జిల్లా గౌరవ అధ్యక్షులు జల జం సత్యనారాయణ మాట్లాడుతూ.. కవులు ప్రభుత్వం దృష్టికి రాని ప్రజా సమస్యలను ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొనివచ్చి ప్రయత్నించే దిశగా తెరవే ప్ర యత్నం చేస్తుందన్నారు. మాజీ ఎమ్మెల్యే యెన్నం శ్రీనివాసరెడ్డి మాట్లాడుతూ తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనలో కవుల పాత్ర అమోఘమైందన్నారు. ప్రస్తుతం ప్రజల వైపు నిలువబడి పోరాడుతున్న చరిత్ర కవుల దన్నారు. అనంతరం ఆచార్య ఎస్సీ రామారావు తెలంగాణ సాహిత్య నిర్మాణంపై ప్రసంగించారు.

కాలనాళిక తెలంగాణ కవితా సంకలనం ఆవిష్కరణ:

తెలంగాణ కవితా సంకలనం 'కాలనాళిక'ను జస్టిస్ బి. సుదర్శన్ రెడ్డి ఆవిష్కరించారు. ఇందులో తెలంగాణలోని 10 జిల్లాల కవుల కవితలు ప్రచురించబడ్డాయి. ఈ కార్యక్రమంలో ప్రముఖ న్యాయవాది వి. మనోహ ర్ రెడ్డి, డాక్టర్ మధుసూధన్ రెడ్డి, బెక్కం జనార్ధన్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

సాహిత్య ఉద్గ్రంథులకు సన్మానం

పాలమూరు జిల్లాలో ప్రసిద్ధిగాంచిన సాహిత్య పరిశోధకులు డాక్టర్ కవీ లవాయ లింగమూర్తి, డాక్టర్ ఉండేకోడు రత్నయ్యలను జస్టిస్ బి. సుద ర్శన్ రెడ్డి శాలువా, మెమోంటోలతో సత్కరించారు. అనంతరం రెండవ సమావేశంలో తెలంగాణ సామాజిక సాహిత్యం, సంస్కృతిక రంగం అనే అంశంపై సమావేశాన్ని నిర్వహించారు. ఈ సమావేశానికి సభాధ్యక్షత

వహించిన ఆచార్య గూడూరు మనోజ మాట్లాడుతూ దశాబ్దాలుగా తెలం గాణ భాష వివక్షతకు గురైందన్నారు. ప్రధాన వక్త గుడిపాటి మాట్లాడుతూ.. తెలంగాణ భాషలోనే కవులు రచయితలు రచనలు చేయాలన్నారు. తెలం గాణ భాషా సాహిత్యాలకు ప్రభుత్వం తెలంగాణ సాహితీ అకాడమీని నెల కొల్పాలన్నారు. అలాగే తెలంగాణ గ్రంథాలయ పరిషత్ ను ఏర్పాటు చేయాల న్నారు. విశిష్ట అతిథి బుద్రి వెంకట్రామిరెడ్డి మాట్లాడుతూ.. తెలంగాణలో ఉన్న ఇతర భాషాపదాలను తొలగించి తెలంగాణ భాషాపదాలనే రచయితలు ఉప యోగించాలన్నారు. అత్యీయ అతిథి బెక్కం జనార్ధన్ మాట్లాడుతూ .. పాలమూరు జిల్లా ఆర్థికంగా వెనుకబడిన సాహిత్యపరంగా ముందు వరుసన ఉందన్నారు. అనాటి సురవరం మొదలుకొని ఈనాటి గోరటి వెంకన్న వరకు ప్రసిద్ధ కవులు ఉన్న జిల్లా ఇది అన్నారు. అనంతరం జరిగిన మూడవ సమావేశంలో తెరవే జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి డా॥ భీంపల్లి శ్రీకాంత్ సభా ధ్యక్షులుగా వ్యవహరించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ.. కవులు ప్రజాపక్షం వహిస్తూ సమాజంలోని అసమానతలు ప్రశ్నిస్తూ ఉంటారన్నారు. ప్రధాన వక్త డా॥బెల్లి యూదయ్య మాట్లాడుతూ తెలంగాణ భాషను, యాసను కవులు తమ కవితల్లోకి ఒంపాలన్నారు. ముగింపు సమావేశానికి తెరవే రాష్ట్ర అధ్యక్షులు ఆచార్య జయధీర్ తిరుమలరావు అధ్యక్షత వహించారు. ముఖ్యఅతిథి కేంద్ర సమాచార కమిషనర్ ఆచార్య మాదభూషి శ్రీధర్ మాట్లాడుతూ.. ఏ ఉద్దేశంతోనైతే తెలంగాణకై చైతన్యవంతంగా పోరాడాలా ఆదే విధంగా తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత ప్రజా సమస్యలకై చైతన్యవంతంగా పోరాడాలన్నారు. ప్రభుత్వ నిర్ణయాలను రచయితలు ఎప్పటి కప్పుడు నిశితంగా పరిశీ లించాలన్నారు. ఉమ్మడి హైకోర్టును విభజించాలన్నారు.

అనంతరం కిన్నెర కళాకారులు ప్రదర్శన నిర్వహించారు. ఈ కార్య క్రమంలో డాక్టర్ గుంటిగోపి, ఎన్. సుభాషిని, జనజ్యుల, గోపినాథ్ రాథోడ్, డి.అంజనేయులు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

- డాక్టర్ శ్రీకాంత్ ౬

ఈ ప్రపంచంలో ఆత్మగౌరవంతో బ్రతకడం నేర్చుకోండి

2016-17 రైల్వే బడ్జెట్

కేంద్ర రైల్వేశాఖ మంత్రి సురేష్ ప్రభు (2016-17) ఆర్థిక సంవత్సరానికి సంబంధించిన రైల్వే బడ్జెట్ను 2016 ఫిబ్రవరి 25న మధ్యాహ్నం 12.05 గంటలకు లోక్సభలో ప్రవేశపెట్టారు. సామాన్యూడి రథంతో సంస్కరణల పథంలో సరికొత్త ప్రయాణం ప్రారంభించామని రైల్వే మంత్రి చెప్పారు. తాజా రైల్వే బడ్జెట్ ప్రయాణికులపై, సరకులపై చార్జీలు విధించకుండా నవీకరణ, స్వస్థీకరణ, ఏకీకరణ సూత్రాలతో వ్యవస్థ ప్రక్షాళనకు శ్రీకారం చుట్టింది. ఆధునికతను అందించుచున్నందుకు పరిశోధన, విశ్లేషణ, సృజనలకు పెద్దపీట వేయడం ద్వారా భారతీయ రైల్వేలను ఎప్పటికప్పుడు కొత్తబాటలో పయనించేందుకు సిద్ధమైందని, ఇది కోట్ల మంది భారతీయుల ఆశల, అంచనాలకు అనుగుణమైన బడ్జెట్ అని రైల్వే మంత్రి సురేష్ ప్రభు ప్రకటించారు. 2016-17 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.1.21 లక్షల కోట్లతో రైల్వే బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టారు. ఇది ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం కంటే 20 శాతం అధికం. నూతన ఆదాయం, నూతన విధానం, నూతన నిర్మాణం అనే మూడు స్తంభాలపై భారతీయ రైల్వేలు ఆధారపడ్డాయని సురేష్ ప్రభు వెల్లడించారు.

రైల్వే బడ్జెట్ ముఖ్యంశాలు

- ◉ హామ్ సఫర్, తేజస్, ఉదయ్ పేర్లతో కొత్తగా మూడు ఫాస్ట్ రైళ్లు
- ◉ సాధారణ ప్రయాణికుల కోసం అంత్యోదయ పేరుతో సూపర్ ఫాస్ట్ రైళ్లు
- ◉ ప్రధాని ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న వారణాసికి మహామన్ ఎక్స్ ప్రెస్ రైలు
- ◉ నీళ్లు, మొబైల్ చార్జింగ్ వసతులతో సాధారణ ప్రయాణికులకు దీన్ దయాల్ కోచ్ లు
- ◉ వచ్చే ఐదేళ్లలో రైల్వేల ఆధునికీకరణకు రూ. 8.5 లక్షల కోట్లు
- ◉ 311 రైల్వే స్టేషన్లలో సీసీ కెమెరాల ఏర్పాటు పూర్తి. దశలవారిగా మిగతా రైల్వే స్టేషన్లలో సీసీ కెమెరాల ఏర్పాటు.
- ◉ కొత్తగా 2000 కిలో మీటర్ల రైల్వే లైన్ విద్యుదీకరణ
- ◉ సరకు రవాణా కోసం కారిడార్ల ప్రాజెక్టుల్లో భాగంగా ఢిల్లీ చెన్నై నగరాలను కలుపుతూ ఉత్తర-దక్షిణ కారిడార్ ఖరగ్ పూర్- ముంబై లను కలుపుతూ తూర్పు-పడమర కారిడార్, ఖరగ్ పూర్- విజయ వాడను కలుపుతూ తూర్పు తీర కారిడార్లను 2019 కల్లా నిర్మిస్తారు.
- ◉ ప్రతి రైలులో వృద్ధులు, మహిళల కోసం 120 లోయర్ బెర్తులు, రైలుమిత్ర ద్వారా సేవలు
- ◉ ప్రయాణికుల భద్రత, సమస్యల నివృత్తి, మహిళల భద్రత కోసం 182, 138 హెల్ప్ లైన్ నంబర్లు
- ◉ కౌంటర్లలో టికెట్ కొనే ప్రయాణికులు ఎప్పటికప్పుడు సగదు

- చెల్లించాల్సిన పనిలేకుండా గో ఇండియా స్టార్ట్ కార్డ్
- ◉ వికలాంగులకు ప్రత్యేక సేవలు అందించేందుకు సారథి
  - ◉ పీపీపీ విధానంలో 4000 రైల్వే స్టేషన్లు ఆధునికీకరణ
  - ◉ ఎంపిక చేసిన రైల్వే స్టేషన్లలో డిస్సోజిబుల్ బెడ్ పీట్లు
  - ◉ పూర్తిస్థాయి రైల్వే విశ్వవిద్యాలయంగా గుజరాత్ లోని వడదోరా
  - ◉ పాతికేయుల రాయితీ టికెట్లను ఆన్ లైన్ ద్వారా పొందే సదుపాయం
  - ◉ విదేశీ డెబిట్/క్రెడిట్ కార్డులపైనా ఈ-టికెట్లు
  - ◉ ఆటోమేటిక్ డోర్లు, బయోమ్యాక్యూమ్ టాయిలెట్లతో స్మార్ట్ బోగీలు
  - ◉ తెలంగాణ సర్కార్ భాగస్వామ్యంతో హైదరాబాద్ మెట్రో అభివృద్ధి
  - ◉ దేశంలో తొలిసారిగా చెన్నైలో రైల్వే ఆటో హబ్ ఏర్పాటు
  - ◉ జపాన్ సాయంతో ముంబై-ఆహ్మదాబాద్ మధ్య హైస్పీడ్ రైలు
  - ◉ పబ్లిక్ ఎనౌన్స్ మెంట్ సిస్టం ద్వారా ఎఫ్ఎం రేడియో ప్రసారాలు
  - ◉ గ్యాంగ్ మెన్లకు రక్షక్ పరికరం అందజేత
  - ◉ 139 సర్వీసుతో రైలు టికెట్లను రద్దు చేసుకునే అవకాశం
  - ◉ 40 వేల కోట్లతో రెండు లోకో మోటివ్ పరిశ్రమ ఏర్పాటు
  - ◉ రాజధాని, శతాబ్ది రైళ్ల ఫ్రీక్వెన్సీ పెంపు
  - ◉ ఈ ఏడాది 5,300 కి.మీ. మేర కొత్తగా 44 కొత్తగా ప్రాజెక్టులు
  - ◉ 100 స్టేషన్లలో వైఫై సేవలు, రెండేళ్లలో 400 స్టేషన్లకు విస్తరణ
- ### బడ్జెట్లో తెలంగాణ
- ◉ రైల్వే బడ్జెట్లో తెలంగాణకు రూ.790 కోట్లు కేటాయింపు
  - ◉ పెద్దపల్లి-నిజామాబాద్ రైల్వే లైన్ కు రూ.70 కోట్లు కేటాయింపు
  - ◉ బోదన్-బీదర్ రైల్ లైన్ మంజూరు
  - ◉ కాజీపేటకు మంజూరైన వ్యాగన్ ఫ్యాక్టరీని రద్దు చేసి వ్యాగన్ పీరియాడ్ కల్ ఓవర్ హాలింగ్ వర్క్ షాప్ ఏర్పాటు
  - ◉ ఘట్ కేసర్-రాయగిరి(యాదాద్రి) అంచనా విలువ రూ.330కోట్లు. ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం (పీపీపీ) విధానం కలిగి ఉంటుంది.
  - ◉ పీపీపీ పద్దతిలో వట్టినాగులపల్లిలో టెర్మినల్
  - ◉ సికింద్రాబాద్ రైల్వే స్టేషన్ పై ఒత్తిడి తగ్గించడానికి చర్చపల్లి టెర్మినల్ కేటాయింపు
  - ◉ దక్షిణ మధ్యరైల్వే మొత్తం 21 కొత్త లైన్లకు ఆమోదం తెలుపగా అందులో 12 మన రాష్ట్రానికే ఇచ్చారు.

ద

ఉన్నది పొదుపుగా వాడుకోవడం కూడా ఆదాయం పెంచుకునే మార్గమే

2016 మార్చి 3 నుండి 6 వరకు హైదరాబాద్ లో

అఖిల భారత రైతు సంఘం (ఎ.ఐ.కె.ఎస్)

29వ జాతీయ జాతీయ మహాసభలు

ప్రియమైన సోదరీ సోదరులారా !

అఖిల భారత రైతు సంఘం (ఎ.ఐ.కె.ఎస్) 29వ జాతీయ మహాసభలు 2016 మార్చి 3 నుండి 6 వరకు హైదరాబాద్ లో సి.కె. చంద్రప్పన్ హాల్ (ఆర్.టి.సి. కళ్యాణ్ మండపం)లో జరగనున్నాయి. 1936 ఏప్రిల్ 11న లక్నో అఖిల భారత రైతు సంఘం స్థాపించబడింది. మనదేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో భాగంగా రైతు ఉద్యమాన్ని పటిష్ఠింపజేయాలని, అప్పటికే కొన్ని ప్రాంతాలకు, రాష్ట్రాలకు పరిమితమై ఉన్న రైతు సంఘాలను సంఘటితం చేసి, స్పష్టమైన రాజకీయ అవగాహన కల్పించాలని, వర్గ పునాదిపై కార్యక్రమాలను పోరాటాలను నిర్వహించటం ద్వారానే రైతాంగ సమస్యలకు పరిష్కారం సాధ్యం అన్న లక్ష్యంతో నాటి నుంచి నేటి వరకు పని చేస్తున్న అతి పెద్ద సంస్థ అఖిల భారత రైతు సంఘం. దేశవ్యాప్తంగా అన్ని రాష్ట్రాలలో ఎ.ఐ.కె.ఎస్ అనుబంధంగా తెలంగాణ రాష్ట్ర రైతుసంఘం పని చేస్తున్నది.

స్వాతంత్ర్య సాధనకు, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులచే సృష్టించబడిన జమీందారీ విధానాన్ని రద్దు చేయాలని, దున్నేవానికే భూమి ఇవ్వాలని రైతాంగ రుణాలను రద్దు చేయాలని, గిట్టుబాటుకాని కమతాలపై భూమి పన్ను రద్దు చేయాలని, పంటలకు గిట్టుబాటు ధరలు ఇవ్వాలని తదితర డిమాండ్స్ అఖిల భారత రైతు సంఘం ఉద్యమాలను, పోరాటాలను ఉధృతం చేసింది. ఫలితంగా నాటికే రాజ్యాంగ చట్టం ప్రకారం ఏర్పడిన మంత్రి వర్గాలు కౌలుదారీ చట్టాలను చేసాయి. బెంగాల్ ముస్లిం లీగ్ మంత్రి వర్గం రైతాంగ పరిస్థితులను విచారించడానికి ఫ్లాడు కమిషన్ ను నియమించింది. జమీందారీ విధానాన్ని రద్దు చేయాలని ఈ కమిషన్ సూచించింది.

మద్రాసు రాష్ట్రంలోని ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 1937వ సం॥రంలో ఇచ్చాపురం నుండి తడవరకు 900 కిలోమీటర్లు పాదయాత్రను నిర్వహించి, జమీందారీ విధానాన్ని రద్దు చేయాలని రైతాంగ సమస్యలను పరిష్కరించాలని ముఖ్యమంత్రికి వినతిపత్రం అందజేశారు. ఫలితంగా వ్యవసాయ రుణాలపై వడ్డీ నియంత్రణ చట్టాన్ని సాధించగల్గారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన వెనువెంటనే మద్రాసు ప్రభుత్వం జమీందారీ విధాన చట్టం చేసింది. భూమి కోసం-భుక్తి కోసం నిరంకుశ నిజాం నవాబు పాలనకు వ్యతిరేకంగా, ప్యూడల్-భూస్వామ్య వ్యవస్థల రద్దుకై, జాగీర్దారీ విధానాన్ని తుదముట్టించడానికి తెలంగాణ ప్రాంతములో జరిగిన వీరోచిత రైతాంగ సాయుధ పోరాట ఫలితమే 10 లక్షల ఎక

రాలు భూమి నిరుపేదల పంపిణీ చేయబడింది, వెట్టిచాకిరీ రద్దయింది. నిరంకుశ నిజాం పాలన అంతమొందించబడింది. మహాజ్వల తెలంగాణ రైతాంగ సాయుధ పోరాటం, జమీందారీ విధానానికి వ్యతిరేకంగా ఆంధ్రప్రాంతంలో రైతు ఉద్యమం, బెంగాల్ లో తెభాగా ఉద్యమం, బీహారులో బక్సాత్ ఉద్యమం, పంజాబ్, తమిళనాడులో కౌలుదారులు పోరాటం, కేరళలో పున్నప్రవాయిలార్ పోరాటం, భారత జాతీయ విముక్తి పోరాటంలో మహాజ్వల ఘట్టాలు, వీరోచిత రైతాంగ పోరాటాలుగా చరిత్ర ప్రసిద్ధికెక్కిాయి. ఈ రైతాంగ పోరాటాల వల్లనే భూస్వామ్య విధాన పునాదులు పెకిలించబడ్డాయి. భూ సంస్కరణల చట్టం సాధించబడే వరకు అఖిల భారత రైతు సంఘం (ఎ.ఐ.కె.ఎస్) అనేక పోరాటాలను నిర్వహించింది.

60 సంవత్సరాలు నిండిన రైతులకు, మహిళా రైతులకు నెలకు రూ.3000 పింఛను ఇవ్వాలని, చిన్న, సన్నకారు, కౌలు, మహిళా మధ్యతరగతి రైతులందరికీ వడ్డీ తేని బ్యాంకు రుణాలు ఇవ్వాలని, జాతీయ స్థాయి సమగ్ర పంటల బీమా పథకాన్ని విధిగా అమలు చేయాలని, డా. స్వామినాథన్ కమిషన్ సూచనలను అమలు చేసే పంటలకు గిట్టుబాటు ధరలను ఇవ్వాలని తద్వారా రైతు ఆర్థిక భద్రతకు గ్యారంటీ కల్పించాలని, పార్లమెంట్ లో, అసెంబ్లీలో వ్యవసాయానికి ప్రత్యేక బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టాలని, సాగునీటి వసతిని కల్పించడానికి పెండింగ్ ప్రాజెక్టులన్నింటినీ ప్రాధాన్యతా క్రమంలో పూర్తి చేయాలని, పర్యావరణాన్ని కాపాడాలని అఖిల భారత రైతు సంఘం పోరాడుతుంది. ఐక్య రైతు ఉద్యమాలనూ నిర్విస్తుంది.

దేశ వ్యవసాయభివృద్ధికి, రైతు రక్షణకు సంబంధిత విధానాలను అమలు చేయాల్సిన కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఇందుకు భిన్నంగా రైతు వ్యతిరేక విధానాలు - సరళీకరణ, ప్రైవేటీకరణ, ప్రపంచీకరణ ఆర్థిక విధానాల అమలులో భాగంగా దేశ సహజ వనరులను బహుళజాతి కంపెనీలకు దేశీయ కార్పొరేటు కంపెనీలకు హస్తగతం చేస్తూ వ్యవసాయాన్ని సంక్షోభంలోకి నెట్టివేసాయి. రైతుల ఆర్థిక స్థితిగతులను చిద్రం చేస్తున్నారు. వడ్డీ వ్యాపారస్తులు, ప్రైవేటు విత్తన కంపెనీల కబంధ హస్తాల్లో రైతులు బందీలవుతున్న దుస్థితి కొనసాగుతుంది. రైతు ఆర్థిక స్థితిగతులను కొల్లగొట్టే ప్రభుత్వ విధానాల దుష్ఫలితంగా రైతు ఆత్మహత్యలు దారుణంగా కొనసాగుతున్నాయి. కేంద్రంలో రాష్ట్రాలలో ప్రభుత్వాలు మారుతున్నా వారు అమలు చేస్తున్న విధానాల్లో మా ర్పుచోటు చేసుకోవడం లేదు.

వ్యవసాయ సంస్కరణల పేరుతో కనీస మద్దతు ధరలకు అదనంగా బోనస్ ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమయినా చెల్లిస్తే ఆ రాష్ట్రం నుంచి ఎఫ్.సి.ఐ (భారత ఆహార సంస్థ) ఆహార ధాన్యాలను సేకరించదని, బియ్యం గోధుమల లెవీ సేకరణను రద్దు చేయడం, ఎరువుల సబ్సిడీని కుడించడం, ఆహార పంటల దిగుమతులను ప్రోత్సహించడం, చౌక డిపోల నుండి కేవలం 40శాతం ప్రజలకు మాత్రమే ఆహార ధాన్యాల సరఫరా చేస్తామని, ఎఫ్.సి.ఐ.ని ఎత్తివేయాలని, మద్దతు ధరల విధానాన్ని

ఉద్దేశం, ఉన్నాదం హేతుబింతనను హరించివేస్తాయి.

రద్దు చేయాలని మంత్రి శాంతాకుమార్ కమిటీ సూచనల అమలుకు కేంద్ర పాలకులు పూనుకుంటున్నారు. డా॥స్వామినాథన్ కమిటీ సూచనల ప్రకారం వ్యవసాయ ఖర్చులకు అదనంగా 50 శాతం కలిపి మద్దతు ధరలను నిర్ణయిస్తామని ఎన్నికల ప్రణాళికలో ప్రకటించి అధి కారంలోకి వచ్చిన అనతి కాలంలోనే ఎన్డిఎ ప్రభుత్వం స్వామినాథన్ కమిటీ సూచనలు అమలు సాధ్యం కాదని, అలా చేస్తే మార్కెట్టును వక్రీకరించడమవుతుందని సుప్రీంకోర్టులో అఫిడెవిట్ దాఖలా చేసింది.

వ్యవసాయ మంత్రిత్వ శాఖకు 2014-15 సంవత్సరంలో కేటాయింపబడిన బడ్జెట్ రూ.22.6వేల కోట్లు. ఇందులో రూ.3 వేల కోట్లు ఖర్చు పెట్టలేకపోయారు. అంటే రూ.19.4 వేల కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. ఇంకా దారుణమైన విషయం ఏమంటే గత సంవత్సరాలల్లో ఖర్చుపెట్టిన వ్యవసాయ బడ్జెటుకు సంబంధించిన ఏలాంటి ధృవీకరణ పత్రాలు అందలేదని కాగ్ పేర్కొన్నది. అంటే దాదాపు 100% వ్యవసాయ బడ్జెట్ ఖర్చుకు లెక్కా పత్రం లేని శాఖ కేవలం వ్యవసాయ శాఖగానే భావించాలి.

నయా ఉదారవాద పోకడలతో కేంద్ర ప్రభుత్వం 2013 భూసేకరణ చట్టంలో తిరోగమన సవరణలు ప్రతిపాదించి చట్టసభల్లో ఆమోదం పొందడానికి విశ్వ ప్రయత్నాలను చేసింది. మూడుసార్లు ఆర్డినెన్సును తీసుకువచ్చింది. ఈ దుర్మార్గమైన ప్రయత్నాలను వ్యతిరేకంగా ఎఐకెఎస్ చొరవతో అన్ని రైతు సంఘాలు 2015 జనవరి 30న దేశ

రైతులను, వ్యవసాయాన్ని సంక్షోభంలోకి నెట్టివేసే ఎన్డిఎ సర్కారు వ్యవసాయ సంస్కరణలకు వ్యతిరేకంగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల రైతు వ్యతిరేక విధానాలపై పోరాటాన్ని ఉధృతం చేయాల్సి ఉంది. రైతాంగం ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలపై చర్చించడానికి, భవిష్యత్తు కార్యచరణను రూపొందించుకోవడానికి ఎఐకెఎస్ 29వ మహాసభలు వేదిక కానున్నాయి.

వ్యాపిత నిరసన కార్యక్రమం, సంతకాలసేకరణ ఉద్యమం నిర్వహించాయి. 2015 ఫిబ్రవరి 24న ఎఐకెఎస్ వ్యవసాయ కార్మిక సంఘం సంయుక్తంగా పార్లమెంట్ను ఘెరావ్ చేశారు. ఈ కార్యక్రమాలలో రైతులు, సామాన్య ప్రజలు అపూర్వమైన రీతిలో పాల్గొన్నారు. వామ పక్ష ఇతర రాజకీయ పార్టీలు ధ్వజమెత్తాయి. ఫలితంగా జాయింట్ షార్లమెంటరీ కమిటీని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన భరోసాతో నేడు భూసేకరణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల విధానంగా అమలు చేస్తున్నారు. రైతులను, వ్యవసాయాన్ని సంక్షోభంలోకి నెట్టివేసే ఎన్డిఎ సర్కారు వ్యవసాయ సంస్కరణలకు వ్యతిరేకంగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల రైతు వ్యతిరేక విధానాలపై పోరాటాన్ని ఉధృతం చేయాల్సి ఉంది. రైతాంగం ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలపై చర్చించడానికి, భవిష్యత్తు కార్యచరణను రూపొందించుకోవడానికి ఎఐకెఎస్ 29వ మహాసభలు వేదిక కానున్నాయి.

కాశ్మీర్ నుండి కన్యాకుమారి వరకు అన్ని రాష్ట్రాల నుండి దాదాపు 1000 మంది ప్రతినిధులు ఈ మహాసభలకు హాజరవుతున్నారు. వీరిలో సెజ్లకు వ్యతిరేకంగా తమ భూములను నిలుపుకోవడానికి అనేక నిర్బంధాలకు, పోలీసు తుపాకీ గుండలకు ఎదురొడ్డి నిలిచి పోస్టో (దక్షిణ కొరియా బహిళజాతి కంపెనీ) సోంపేట, కాకరాల సెజ్లకు వ్యతిరేకంగా పోరాడిన, ప్రాణాలను కోల్పోయిన రైతన్నలకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న నాయకులు, ఉత్తరప్రదేశ్లో భూసేకరణకు వ్యతిరేకంగా పోరాడి నేలకొరిగిన 20 మంది రైతు కుటుంబాల బాధితులు, మహారాష్ట్ర రాయగడ్లో అంబానీ సేకరించిన భూములు కోసం పోరాడుతూ ఆశువులు బాసిన 16 కుటుంబాలకు చెందిన వారు, 3 లక్షలకు పైగా ఆత్మహత్యలకు గురైన రైతుకుటుంబాల నుండి కొందరు బాధితులు, దేశం నలుమూలల నుండి రైతు సంఘ నాయకులు ప్రతినిధులుగా పాల్గొంటున్నారు. వీరందరికీ ఆతిథ్యం ఇవ్వడానికి మహా సభలను విజయవంతం చేయడానికి, మార్చి 6వ తారీఖున జరుగుతున్న ప్రదర్శన, బహిరంగ సభ విజయవంతానికి మేధోపరమైన, హార్డిక-ఆర్థిక తోడ్పాటును కోరుతున్నాం. మీ తోడ్పాటును కాంక్షిస్తున్నాం.

- అఖిల భారత రైతు సంఘం

హోమియో టుడే వారి

నూపర్ ఆఫర్... త్వరపడండి

హోమియో టుడే మాసపత్రిక 5వం పూర్తి చేసుకుని 6వ ఏట ఆరుగురిపేతున్న నందర్కండా ఒక స్పెషల్ ఆఫర్ అందిస్తున్నాం.

రూ. 1000 లు చందా కట్టినవారికి 50 నెలలు పాటు పత్రిక వస్తుంది.

రూ. 500 లు కట్టినవారికి 25 నెలలు పాటు కాఫీ పంపుతాం. అయితే

- రూ. 1000 లు చందా కట్టినవారికి 200 నిలువ చేసే పాత సంచికలు
- రూ. 500 లు చందా కట్టినవారికి 100 నిలువ చేసే పాత సంచికలు

వెంటనే పంపిస్తాము. ఈ ఆఫర్ని సద్వినియోగం చేసుకోండి.

అలాగే మీ చందా ఎవంటుకు తగ్గట్టుగా ప్రతినెలా ఒక కాఫీ పంపుతుంటుంది.

ఈ ఆఫర్ ఏప్రిల్ 30-2016 వరకు మాత్రమే.

వెంటనే హోమియో టుడే కు రూ. 1000 చందా కట్టండి.

సంప్రదించండి : 98480 28 655

ఆంధ్రప్రదేశ్ కరెంట్ అకౌంట్ : ఆర్.డి.ఎస్. పబ్లికేషన్స్

నెం: 1712 111 00000 566 , బి.ఎఫ్.ఎస్.సి. కోడ్ : ఎ.ఎస్.డి.బి. 000 1712

చిరునామా: డోర్ నెం. 8-3-281, సెకండ్ ఫ్లోర్, యూసుఫ్ గూడ

హైదరాబాద్-500045. ఫోన్: 98480 28 655

E-mail: homoeotodaymonthly@gmail.com

ఉపకారం పొందినవారు మరచిపోకూడదు, చేసినవారు గుర్తుంచుకోవాలి

కేంద్ర బడ్జెట్ 2016-17

చదివింది ఢిల్లీ పార్లమెంట్లో అయినా ఈ సారి బడ్జెట్ తిరిగింది మాత్రం మన ఊరి చుట్టూనే. ఆర్థికమంత్రి అరుణ్ జైట్లీ నేరుగా ఊళ్లోకొచ్చేశారు. గ్రామీణ రంగానికి భారీ కేటాయింపులతో పాటు.. పంచాయతీలు, మున్సిపాలటీలను పరిపుష్టం చేయడానికి ఏకంగా 2.87 లక్షల కోట్లు కేటాయించారు. రెండేళ్ల కరెంటు లేని గ్రామం ఉండదని, మూడేళ్లలో 6 కోట్ల గ్రామీణ కుటుంబాలకు కంప్యూటర్ విద్య అందిస్తామని హామీ ఇచ్చారు అరుణ్ జైట్లీ.

మౌలిక సదుపాయాల వృద్ధి, గ్రామీణాభివృద్ధిపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ కనబరుస్తూ కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి అరుణ్ జైట్లీ 2016-17 ఆర్థిక సంవత్సరానికి బడ్జెట్ను లోక్ సభలో ఫిబ్రవరి 29న ప్రవేశపెట్టారు. త్వరలో జరగనున్న ఐదు రాష్ట్రాల అసెంబ్లీ ఎన్నికలను దృష్టిలో ఉంచుకుని బడ్జెట్ ప్రతిపాదలను సమర్పించారు. ఈ సందర్భంగా గ్రామీణాభివృద్ధికి పెద్దపీట వేసేందుకు ప్రయత్నించారు. ప్రజాకర్షక పథకాలపై దృష్టి పెట్టలేదు. అదే సమయంలో సూపర్ రిచ్, సంపన్న శ్రేణి, ఎగువ మధ్య తరగతి ప్రజలను ప్రభావితం చేసే పలు నిర్ణయాలు తీసుకున్నారు. పన్ను వ్యవస్థను యథాతథంగా ఉంచిన ఆర్థికమంత్రి.. చిన్న పన్ను చెల్లింపుదారులకు రూ. 6,600వరకు స్వల్ప ఊరట కల్పించారు. సూపర్ రిచ్ పై సర్చార్జిని మూడుశాతం పెంచారు. మధ్యతరగతి, ధనికులు కొనుగోలు చేసే కార్లు, ఎస్ యూవీలపై కొత్త లెవీలు విధించారు. దేశీయంగా నల్లధనం కలిగి ఉన్నవారు దానిపై 45 శాతం చెల్లించి చెలామణిలోకి తెచ్చుకునేందుకు అవకాశం కల్పించడం ద్వారా నల్ల ధనాన్ని బయటకు తెప్పించేందుకు ప్రయత్నం చేశారు. ప్రత్యేకంగా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వ్యవసాయ సంక్షోభాన్ని అధిగమించేందుకు భారీగా రూ. 1.77 లక్షల కోట్లను వెచ్చించనున్నట్లు ఆర్థికమంత్రి ప్రకటించారు.

బడ్జెట్ ముఖ్యాంశాలు, కేటాయింపులు ..

- ☛ ఏటా రూ.5 లక్షలలోపు ఆదాయం ఉన్నవారికి సెక్షన్ 87వ కింద రిబేట్ రూ. 2వేలు నుంచి 5 వేలకు పెంపు
- ☛ ఏటా కోటి అంతకన్నా ఎక్కువ ఆదాయంగల వారిపై సర్చార్జి 12 శాతం నుంచి 15 శాతానికి పెంపు
- ☛ నాబార్డు సౌజన్యంతో రూ.20 వేల కోట్లతో వ్యవసాయనిధి ఏర్పాటు
- ☛ ముద్ర యోజనకు 1.80 లక్షల కోట్లు
- ☛ స్వచ్ఛ భారత్ కార్యక్రమానికి రూ. 9వేల కోట్లు
- ☛ 10వేల కిలో మీటర్ల జాతీయ రహదారుల నిర్మాణం.. 50వేల కిలోమీటర్ల రాష్ట్రీయ రహదారుల నిర్మాణం లక్ష్యం
- ☛ సొంతిల్లు లేనివారు, హెచ్ఆర్ఎఐ పొందనివారికి రిబేట్ రూ.20 వేల నుంచి 60 వేలకు పెంపు
- ☛ పన్నుబకాయిదారుల వివాదాల పరిష్కారానికి వన్ టైమ్ సెటిల్

బడ్జెట్ మొత్తం	: రూ. 19,78,060 కోట్లు,
ప్రణాళిక వ్యయం	: రూ. 5,50,010 కోట్లు,
ప్రణాళికేతర వ్యయం	: రూ. 14,28,050 కోట్లు
రెవిన్యూ వసూళ్లు	: రూ. 13,77,022 కోట్లు,
మూలధన వసూళ్లు	: రూ. 6,01,038 కోట్లు

- ☛ మెంట్ పథకం.. ఈ మేరకు చట్టం రూపకల్పనకు రెవిన్యూ కార్డు దర్శి నేతృత్వంలో ఉన్నతస్థాయి కమిటీ ఏర్పాటు
- ☛ దివాళాతీసే బ్యాంకులు, కార్పొరేట్ సంస్థల బలోపేతానికి ప్రత్యేక చట్టం
- ☛ కొత్త పారశ్రామిక యూనిట్లకు కార్పొరేట్ ట్యాక్స్ 25 శాతానికి స్థిరీకరణ
- ☛ శ్యామప్రసాద్ ముఖర్జీ రూర్బన్ మిషన్ కింద 300 అర్బన్ క్లస్టర్ల ఏర్పాటు
- ☛ డయాలసిస్ లో కీలకమైన పరికరాలపై కస్టమ్ సుంకం, ఎక్సజ్ సీవీడీ మినహాయింపు
- ☛ చిన్న తరహా దుకాణాలు వారంలో 7 రోజులు తెరిచే ఉంచేందుకు అనుమతి
- ☛ కొత్తగా విధుల్లోకి చేరిన ఉద్యోగులకు పీఎఫ్ వాటాను మూడేండ్ల పాటు చెల్లించనున్న కేంద్రం
- ☛ 5 లక్షల ఎకరాల్లో సేంద్రీయ సేద్యం
- ☛ స్టాండ్ అప్ ఇండియా కోసం రూ. 5000 కోట్లు
- ☛ సముద్రగర్భం నుంచి గ్యాస్, ఇతర ఖనిజలభాల వెలికితీతపై దృష్టి
- ☛ బీమా, పింఛన్, స్టాక్ ఎక్స్చేంజ్ తదితర రంగాల్లోకి ఎఫ్ డీఐలకు ఆహ్వానం
- ☛ దేశీయంగా తయారమ్యే ఆహార ఉత్పత్తుల్లో ఎఫ్ డీఐలకు 100 శాతం అనుమతి

ఉన్నతంగా ఆలోచిస్తూ బ్రతికేవారికెన్నడూ ఒంటరితనం అంటూ ఉండదు. వారి ఆలోచనలే వారికి మంచి నేస్తాలు

- ☞ పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ విభాగం పేరు.. పెట్టుబడులు, ప్రజా ఆస్తుల నిర్వహణ విభాగంగా మార్పు
- ☞ దేశంలోని ప్రతి కుటుంబానికి రూ. లక్ష ఆరోగ్యభీమా.. సీనియర్ సిటిజెన్లకు అదనంగా రూ. 30 వేల కవరేజ్
- ☞ ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకుల పునరుజ్జీవానికి రూ.25 వేల కోట్లతో మూలధన పెట్టుబడి .. వాటి బలోపేతానికి ప్రత్యేక చట్టం
- ☞ నిర్మాణరంగ ప్రాజెక్టుకు రేటింగ్ ఇచ్చేందుకు కొత్త వ్యవస్థ ఏర్పాటు
- ☞ ఈ యేడు వడ్డీ రేటు నిర్ణయించేందుకు కమిటీ ఏర్పాటు
- ☞ జంతు సంక్షేమానికి నాలుగు పథకాలు
- ☞ ప్రపంచస్థాయి ప్రమాణాలతో 10 ప్రభుత్వ, 10 ప్రైవేటు విద్యా సంస్థలు ఏర్పాటు
- ☞ రూ.1700 కోట్లతో 1500 నైపుణ్యాభివృద్ధి కేంద్రాల స్థాపన
- ☞ 62 కొత్త నవోదయ విద్యాలయాల ఏర్పాటు
- ☞ వచ్చే మూడేళ్లలో ప్రధానమంత్రి కౌశల్ వికాస్ యోజన కింద కోటిమందికి నైపుణ్య శిక్షణ
- ☞ రైతు సంక్షేమం కోసం రూ. 35,984 కోట్లు
- ☞ సుస్థిర భూగర్భజల వనరుల అభివృద్ధి కోసం రూ.6000 కోట్లు
- ☞ అణువిద్యుత్ ఉత్పత్తికి రూ. 3 వేల కోట్లు
- ☞ స్టాక్ ఎక్స్చేంజ్ రిస్టింగ్ లో జనరల్ ఇన్ఫ్యూరెన్స్ కంపెనీలు
- ☞ దేశ వ్యాప్తంగా ఏఠిఎం, పోస్టాఫీసుల్లో మైక్రో ఏఠిఎంల విస్తరణ
- ☞ ప్రధానమంత్రి గ్రామ్ సడక్ యోజన రూ.19,000 కోట్లు
- ☞ జాతీయ గ్రామీణ తాగునీటి పథకం రూ.5,000 కోట్లు
- ☞ స్వచ్ఛభారత్ అభియాన్ రూ.11,300 కోట్లు
- ☞ జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ రూ.2,0037 కోట్లు
- ☞ మేక్ ఇన్ ఇండియా రూ. 1,804 కోట్లు
- ☞ మహాత్మాగాంధీ జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం రూ.38,500 కోట్లు
- ☞ జాతీయ సామాజిక భద్రత పథకము రూ. 9,500 కోట్లు
- ☞ ప్రధానమంత్రి ఆవాస్ యోజన (పీఎంఏవై) రూ. 20,075 కోట్లు

బడ్జెట్ 2016-17

పెరిగేవి:

కార్లు, ఇతర వాహనాలు, దిగుమతి చేసుకున్న గోల్డ్ కార్లు, మొబైల్ ఫోన్లు, స్మార్ట్ వాచీలు, విమానయానం, కంప్యూటర్లు, బీడీలు మినహా సిగరెట్లు, బ్రాండెడ్ వస్త్రాలు, బంగారం, వెండి, మినరల్ వాటర్, శీతల పానీయాలు, ప్లాస్టిక్ సంచులు, రిఫ్ వే, పారిశ్రామిక సోలార్ వాటర్ పీటర్లు, న్యాయసేవలు, లాటరీ టికెట్లు, అద్దె వాహనాలు, ప్యాకర్స్-మువర్స్ అద్దెలు, బొగ్గు,

తగ్గేవి:

పాదరక్షలు, సోలార్ దీపాలు, రూటర్లు, బ్రాడెబ్యాండ్ మోడమ్లు, సెట్ టాప్ బాక్సులు, సీసీ కెమెరాలు, డిజిటల్ టీవీయో లికార్డర్లు, స్పెల్లిజ్ డయాలసిస్ పరికరాలు, బ్రెయిలీ పేపర్ 60 చదరపుమీటర్ల లోపు స్థలంలో నిర్మించే తక్కువ ధర గృహాలు, రిఫిజరేటెడ్ కంటెయినర్లు, పెన్షన్ పథకాలు, మెక్రోవేవ్ ఓవెన్లు, శానిటరీ ప్యాప్స్

- ☞ జాతీయ పెట్టుబడి, మౌలిక వసతుల నిధి రూ.4,000 కోట్లు
- ☞ ప్రధానమంత్రి కౌశల్ వికాస్ యోజన రూ.1,771 కోట్లు
- ☞ మెట్రో పథకాలకు రూ.10,000 కోట్లు
- ☞ ఈశాన్య కౌన్సిల్ పథకానికి రూ. 795 కోట్లు
- ☞ జాతీయ పారిశ్రామిక కారిడార్ రూ.1,448 కోట్లు
- ☞ జాతీయ విద్యా మిషన్ రూ.28,010 కోట్లు
- ☞ పేదలకు వంటగ్యాస్ కనెక్షన్ల పథకానికి రూ. 2,000 కోట్లు
- ☞ జాతీయ గంగా పథకం రూ.2,250 కోట్లు
- ☞ ఫోలో ఇండియా రూ. 216 కోట్లు
- ☞ ప్రభుత్వ బ్యాంకుల మూలధన పునరుద్ధరణ రూ. 25,000 కోట్లు

బడ్జెట్ పై ఎవరేమన్నారంటే..

- ☛ మహిళలు, రైతుల సంక్షేమం లక్ష్యంగా బడ్జెట్ రూపొందించినందుకు ఆర్థికమంత్రి జైల్లీకి అభినందనలు. దేశవ్యాప్తంగా మౌలిక రంగ విస్తరణకు తగినన్ని నిధులు కేటాయించాం. 2018 నాటికి ప్రతి గ్రామంలో విద్యుచ్ఛక్తి ఉంటుంది. గ్రామీణ ఆర్థికవ్యవస్థకు బలం చేకూరుతుంది. సామాన్యుని జీవితం పూర్తిగా మారుపోతుంది. “ఇది కలల బడ్జెట్”. ఆరోగ్యరంగంలో ప్రభుత్వం ఎన్నో చొరవలు చేపట్టింది. అనారోగ్యం పాలైన సమయంలో ప్రజలకు అండగా నిలవాలని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది. - **ప్రధాని సరేంద్రమోదీ**
- ☛ ఈ బడ్జెట్ అంతా ‘కలగూరగంప’లా ఉంది. కొత్తదనం ఏమీ లేదు. ఇది ప్రజల జీవితాల్లో పెద్ద మార్పు తెస్తుందనడం సరికాదు. రైతుల ఆదాయం రాబోయే ఐదేళ్లలో రెట్టింపు అవుతుందన్న ప్రభుత్వ ప్రకటన ఓ ‘అసాధ్యమైన ఆలోచన’ వచ్చే ఐదేండ్లలో వ్యవసాయ ఆదాయంలో ఏటా 14 శాతం అభివృద్ధి జరిగితేనే ఇది వీలవుతుంది. - **మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్**
- ☛ దారితెన్నూ లేని బడ్జెట్ ఇది. వాగాడంబరం తప్ప ఇందులో ఏమీ లేదు. కార్యాచరణ లేకుండా గొప్ప గొప్ప మాటలు చెప్పి రైతుల్ని ప్రజలను మోసం చేయలేరు. - **రాహుల్ గాంధీ**

ఉత్తములను రక్షించలేని పాలకులూ, రాజ్యాంగమూ, స్వాతంత్ర్యమూ ఎవ్వరికీ అవసరంలేదు

వర్నిటీల్లో పాలకుల జోక్యం ఉండొద్దు

విశ్వవిద్యాలయాలలో ప్రభుత్వ జోక్యం ఉండకూడదని ఓయూ సోషల్ సైన్స్ డీన్ ప్రొఫెసర్ శ్రీనివాసులు అన్నారు. 'యూనివర్సిటీలు -భావప్రకటన స్వేచ్ఛ-రాజ్యం జోక్యం' అనే అంశంపై ఓయూ మెయిన్ లైబ్రరీ బిల్డింగ్లోని ఐసీఎస్ఎస్ఆర్ సెమినార్ హాల్లో ఓయూ జేఏసీ ఫర్ సోషల్ జస్టిస్ ఆధ్వర్యంలో సదస్సు నిర్వహించారు. ఈ సదస్సులో ప్రొఫెసర్ శ్రీనివాసులు మాట్లాడుతూ.. జేఎన్యూలో జరిగిన ఘటన సందర్భంగా జాతీయ వాదం, దేశభక్తి వంటి అంశాలు ముందుకుతెచ్చి పాలకులు విద్యాసంస్థల్లో జోక్యం చేసుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారని ఆరోపించారు. వర్నిటీల్లో అన్ని అంశాలను చర్చించుకునేందుకు స్వేచ్ఛ ఉంటుందని, అది తెలియని వ్యక్తులు మాత్రమే వాటిలో జోక్యం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారని దుయ్యబట్టారు. నేడు వర్నిటీల్లో చదువు కుంటున్న విద్యార్థులంతా విభిన్న ప్రాంతాల నుంచి విభిన్న సామాజిక వర్గాల నుంచి వచ్చిన విద్యార్థులేనని, వారు సామాజిక, ఆర్థిక, మను వాద రాజకీయాలను తప్పకుండా ప్రశ్నిస్తారన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో వీక్షణం ఎడిటర్ ఎన్.వేణుగోపాల్, సీపీఎం రాష్ట్ర కార్యవర్గ సభ్యురాలు జ్యోతి, సీపీఐ రాష్ట్ర కార్యవర్గ సభ్యుడు రాంసర్పింగరావు, మన తెలంగాణ ఎడిటర్ శ్రీనివాసరెడ్డి, సియాసత్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ జపీరుద్దీన్ అలీఖాన్, ఇప్పుడ జాతీయ నాయకులు బూర్గుల ప్రదీప్, చైతన్య మహిళా సంఘం రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షులు అనిత, ఓయూ అధ్యాపకులు డాక్టర్ కాశిం, ప్రొఫెసర్ గాలి వినోద్కుమార్తోపాటు అధిక సంఖ్యలో విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు.

అణచివేతకు గురైన వారే అసహనంలో ఉన్నారు

నాడు అణచివేతకు గురైన వారే నేడు అసహనంలో ఉన్నారని ప్రొఫెసర్ హరగోపాల్ అన్నారు. కొంతకాలంగా అసహనం అనే పదం దేశంలో విస్తృతంగా వినిపిస్తోందన్నారు. సహనం, అసహనం రెండు విరుద్ధ భావనలు కాదని, అవి రెండూ నాణేలనికీ రెండు వైపులన్నారు. ప్రజాస్వామిక రచయిత్రులు వేదిక మూడో మహాసభలు ఫిబ్రవరి 13న ప్రారంభమయ్యాయి. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ క్యాంపెస్లో ఉన్న ఆంధ్ర మహిళా సభ ప్రాంగణంలోని ఎంపీ హాల్లో జరిగిన ఈ మహాసభల ప్రారంభోత్సవానికి ప్రొఫెసర్ హరగోపాల్ హాజరై కీలకోపన్యాసం చేశారు. సహన, అసహన భావాలను రచయిత్రులు గ్రహించినట్లుగా సామాజికశాస్త్రాల్లో ఎవరూ గ్రహించలేరన్నారు. సభలో డాక్టర్ వకుళాభరణం రామకృష్ణ, డాక్టర్ మాయా కృష్ణారావు, వీక్షణం ఎడిటర్ వేణుగోపాల్, కాత్యాయనీ విద్యుహే, రామలక్ష్మి, శాంతి ప్రబోధ, హేమలత పాల్గొన్నారు.

సమసమాజ నిర్మాణమే అంబేద్కర్ లక్ష్యం

వివక్షలేని సమసమాజ నిర్మాణం జరగాలన్నదే రాజ్యాంగ నిర్మాత డాక్టర్ బీఆర్ అంబేద్కర్ ధ్యేయమని హిమాచల్ ప్రదేశ్ హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఎంఎన్ రావు అన్నారు. సామాజిక సమరసతా వేదిక

ఆధ్వర్యంలో 'ఒకే దేశం-ఒకే సంస్కృతి-ఒకే జాతి లక్ష్యం' అనే అంశంపై కాచిగూడ భద్రుక కళాశాల ఆడిటోరియంలో సదస్సు నిర్వహించారు. హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఎంఎన్ రావు మాట్లాడుతూ.. అంబేద్కర్ మహోన్నత వ్యక్తి అని, భారత రాజ్యాంగాన్ని అందించిన బహుముఖ ప్రజ్ఞశాలి అని కొనియాడారు. దేశంలో విభిన్న కులాలు, మతాలు, భాషలు ఉన్నప్పటికీ భారతదేశంలో ఉన్న ప్రజలంతా ఒకటేనని చాటి చెప్పిన గొప్ప వ్యక్తి అని అన్నారు. అందరికీ ప్రాథమిక విద్యా, కులంతర వివాహాలు, సమానత్వం ద్వారా భారతదేశం ఒక్కటిగా ఉండవచ్చునని అంబేద్కర్ భావించారని పేర్కొన్నారు. కులాల ప్రాతిపదికన సామాజిక, ఆర్థిక స్థాయిని బట్టి రిజర్వేషన్లు ఏర్పాటు చేయవచ్చునని, మతాల ఆధారంగా ఎలాంటి ప్రత్యేక సదుపాయాలు రిజర్వేషన్లు కల్పించరాదని అంబేద్కర్ అన్నట్లు ఆయన తెలిపారు. సంచార జాతుల కమిషన్ చైర్మన్ బిక్రూరామ్ జీ ప్రొఫెసర్ శ్యాంకాంత్ హనుమన్ అత్రే, ప్రొఫెసర్ తిరుపతి రావు, ప్రొఫెసర్ గోపాలచారి, సామాజిక సమరసతా వేదిక కన్వీనర్ శ్యాంప్రసాద్, అప్పాల ప్రసాద్, ప్రొఫెసర్ మనోహర్ రావు, ప్రొఫెసర్ మనస చెన్నప్ప, ప్రొఫెసర్ నర్సింగ్ దాస్, ప్రొఫెసర్ వన్నాల రమేష్ పాల్గొన్నారు.

ఫాసిస్ట్ విధానాలు జాతికి నష్టం

దేశంలోని హిందుత్వ భావజాలం, ఫాసిస్ట్ విధానాలు జాతిని భ్రష్టు పట్టిస్తున్నాయని సీపీఐ(ఎంఎల్) రెడ్ ఫ్లాగ్ జాతీయ కార్యదర్శి ఎంఎస్ జయకుమార్ అన్నారు. సోమాజీగూడ ప్రెస్ క్లబ్ లో ఫిబ్రవరి 7న ఏర్పాటు చేసిన విలేకరుల సమావేశంలో ఆయన మాట్లాడుతూ.. ప్రస్తుతం దేశంలో దళిత వ్యతిరేక శక్తులు పేట్రేగిపోతున్నాయని, అందుకు కేంద్ర పాలకవర్గాల విధానాలే కారణమన్నారు. ఇజ్రాయిల్ దేశంలో పాలస్తీనాలో అక్కడి నిమజ్జాతి ప్రజలపై దాడులు, దౌర్జన్యకాండకు పాల్పడుతూ వారిని తుదముట్టిస్తున్నట్లే నేడు మన దేశంలో కూడా దళితులను సైతం నిర్వీర్యం చేసే కుట్ర జరుగుతోందన్నారు. యూపీఏ, ఎన్డీఏ ప్రభుత్వాల వైఖరి ఒక్కటేనని, ప్రజా వ్యతిరేక విధానాలు గ్లోబలైజేషన్ ద్వారా ఇక్కడ ప్రజలను దోచుకుంటున్నారని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. విద్యార్థుల భవిష్యత్తును నిర్దేశించే విశ్వవిద్యాలయాల్లో బ్రహ్మాణిక, హిందుత్వ భావజాలాన్ని వ్యాప్తి చేస్తున్నారని, ఆ ఆగడాలుకు రోహిత్ లాంటి ఎందరో అమాయకులు బలపశువులవుతున్నారన్నారు. కమ్యూనిస్టులందరూ ఏకతాటికి రావాల్సిన సమయం ఆసన్నమైందని, దేశంలో దోపిడీ రాజ్యాల విముక్తికి, యూపీఏ, ఎన్డీఏ లాంటి ప్రజా వ్యతిరేక పాలకులకు ప్రత్యామ్నాయ శక్తిగా కమ్యూనిస్టులు ఎదగాలని పిలుపునిచ్చారు.

ఈ సమావేశంలో పార్టీ తెలంగాణ రాష్ట్ర కమిటీ కార్యదర్శి మల్లెపల్లి ప్రభాకర్, నాయకులు చిన్నబాబు, మట్ల అర్జున, బస్సు లింగప్ప, తిరుపతి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

‘వీర తెలంగాణా’ వాస్తవాలివే!

అసలు తెలంగాణా అంటే ఏమిటి ? దాని చారిత్రక నేపథ్యమేమిటి ? మల్కిపోరాని దాని చరిత్ర ఏమిటి? తరచూ ప్రస్తావించబడే వీర తెలంగాణా సాయుధ పోరాటం పూర్వపంలేమిటి? అందులో ప్రజల పాత్ర, ప్రదర్శించిన ధైర్య సాహసాలు ఎలాంటివి ? దానికి నాయకత్వం వహించిన కమ్యూనిస్టుల ఆ్యాగాలు ఏమిటి? ఇంత గొప్ప పోరాటం ఏ పరిస్థితుల్లో విరమించబడింది? తెలంగాణా విమోచనగా చెప్పబడే పోలీస్ యాక్షన్ నిజ స్వరూపమేమిటి? అనేవి తెలుసుకోవడానికి సాటిలేని గ్రంథం పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య రచించిన ‘వీర తెలంగాణా విప్లవ పోరాటం గుణపాఠాలు’ తెలుగు ప్రజల పోరాట చరిత్రలో తెలంగాణా సమరానికి సాటిలేనట్టే పోరాట సాహిత్యంలో ఈ పుస్తకంతో పోల్చదగింది మరొకటి లేదేమో !

తెలంగాణా సాయుధ పోరాటానికి నాయకత్వం వహించిన బృందంలో ఒకరైన సుందరయ్య గారు 1971లో ఆ పోరాట రజతోత్సవాల సందర్భంగా ఈ పుస్తకం ప్రచురించారు. ఆయన ఇంగ్లీషులో రాసిన గ్రంథం దాంతో పాటే తెలుగులోనూ వెలువడింది. ఎక్కువ భాగం వాసి రెడ్డి సత్యనారాయణ, మిగిలంది బొమ్మారెడ్డి, ఎపి విఠల్ అనువదించారు. ఇప్పటికీ అరు ముద్రణలు పొందింది. జాతీయపత్రికల ప్రశంసలే గాక అంతర్జాతీయ గుర్తింపు కూడా పొందిన ఈ గ్రంథం చైనీస్ భాషలో కూడా అనువదించబడింది. తెలంగాణా పోరాటంపై ఎవరు ఏ పరిశోధన చేయాలన్నా దీన్ని చూడకుండా కుదరనంత ప్రామాణిక రచనగా నిలిచిపోయింది. సిపిఎం ప్రధాన కార్యదర్శిగా బాధ్యతల్లో తలమునకలవుతూనే సుందరయ్య ఎప్పటి నుంచో జాగ్రత్త చేసిన అప్పటి పత్రాలు నివేదికలు వగైరాలను క్షుణ్ణంగా శోధించి రచన చేశారు. సాధారణ రాజకీయ గ్రంథంగా గాక ఒక సాధికర రచనగా తీర్చిదిద్దారు. పుస్తకానికి రాసిన ముందుమాటలోనూ, ఉపోద్ఘాతంలోనూ ఆయన రచనకు అనుసరించిన పద్ధతులను పోరాట నేపథ్యాన్ని తెలియజేశారు. ఈ పుస్తకంలో మూడు భాగాలున్నాయి.

‘హైదరాబాద్ సంస్థానం దాని సాంఘిక రాజకీయ పూర్వరంగం’ అన్న తొలి అధ్యాయంలో మొదటి భాగం ప్రారంభమవుతుంది. చిట్టచివరి మొగలాయి చక్రవర్తి మరణానంతరం నైజాంలు ఏర్పాటు చేసింది హైదరాబాద్ సంస్థానం. మహారాష్ట్రలోని బేరార్, కోస్తా రాయలసీమ జిల్లాలు నైజాం నవాబు బ్రిటిష్ వారికి ధారాదత్తం చేసిన తర్వాత సంస్థానం 83 వేల చదరపు మైళ్ల విస్తీర్ణం ఉంటుంది. ఇందులో సగం హైదరాబాద్, ఎనిమిది జిల్లాల తెలంగాణా ప్రాంతం. అయిదు జిల్లాల మరాఠ్వాడా ప్రాంతం, మూడు కన్నడ జిల్లాలు ఉంటాయి. 1951 జనాభా లెక్కల ప్రకారం 90 లక్షల మంది తెలుగువారు, 45 లక్షల మంది మరాఠీలు, 20 లక్షల మంది కన్నడికులు. ఉర్దూ మాట్లాడేవారు 21 లక్షలు. సంస్థానంలోని ఏ భాగంలోనూ ఉర్దూ మెజారిటీ కాదు. అలాగే మతంపరంగానూ ముస్లిములు మైనారిటీనే. అయినా నైజాం ముస్లిం కావడం వల్ల ఆ మతానికి చెందిన వారికే పెత్తనం అప్పగించడంతోపాటు ఉర్దూ భాష అన్ని స్థాయిలలో అధికార భాషగా చెలా

మణి అవుతుండేది. ఇతర ప్రజాస్వామిక హక్కులు కూడా వుండేవి కావు. ఈ పరిస్థితుల్లో నూటికి ఆరుగురు మాత్రమే అక్షరాస్యులుగా వుండేవారు. దీనికి తోడు భయానకమైన భూస్వామ్య పీడన. వెట్టిచాకిరీ ప్రజలను పీల్చిపిప్పి చేశాయి.

నైజాంకు ఆయన తాబేదార్లయిన దేశ్ముఖ్ దొరలకు (భూస్వాములకు) వేల ఎకరాల భూమి, సకల వైభోగాలు వుంటే అశేష ప్రజానీకం వారికి వెట్టిచాకిరీ చేయడంలో మగ్గిపోతుండేవారు. ఉదహరణకు విసు నూరు దేశ్ముఖ్కు 40 వేల ఎకరాలు, కల్లూరు దేశ్ముఖ్కు లక్ష ఎకరాలు, జన్నారెడ్డి ప్రతాప్రెడ్డికి లక్షా యాభై వేల ఎకరాలు వుండేవి. అయినా గ్రామీణులు వారికి వెట్టిచాకిరీ చేస్తూ క్రూర నిర్బంధాన్ని భరించవలసిన స్థితి. ఈ నేపథ్యమంతటినీ పుస్తకం చాలా వివరంగా చారిత్రిక ఆధారాలు, సంఖ్యా వివరాలతో సహా చెబుతుంది. దాన్ని ఒక్కసారి చదివితే నైజాంకు భజన కీర్తనలు పాడేవారి బండారం బట్టబయలవుతుంది. ఇందుకు వ్యతిరేకంగా కనీస ప్రజాస్వామిక హక్కుల కోసం ఆంధ్ర మహాసభ ఆధ్వర్యంలో మొదలైన సంస్కరణోద్యమం క్రమంగా కమ్యూనిస్టుల నాయకత్వంలో ప్రజా వెల్లువగా మారింది. 1946 జులై 4న దొడ్డి కొమరయ్య బలిదానం తెలంగాణా పోరాటానికి నాందిగా పరిగణిస్తుంటారు. ఈ పరిణామ క్రమాన్ని సుందరయ్య అత్యంత సమగ్రంగా తెలియజేస్తారు.

రైతాంగ విజృంభణ, సాయుధ ప్రతిఘటనోద్యమాలను గురించి చెప్పేవి తర్వాతి రెండు అధ్యాయాలు. అత్యంత వుత్తేజకరమైన ఆ ప్రజా పోరాట చరిత్ర చూస్తుంటే మట్టి మనుషులు మహావీరులైన తీరు గోచరిస్తుంది. మన మీడియా గాని పాలక వర్గ నేతలుగాని ఎప్పుడూ గాని చెప్పని విషయాలివి. ఈ పోరాట విజయాలను చెప్పే నాల్గవ అధ్యాయం మరింత ముఖ్యమైనది. వాటిని వివరించే ముందు దానికి మూలం ఎక్కడుందో కూడా ఆసక్తికరంగా చెప్పారు.

“ఈ కమ్యూనిస్టుల దగ్గర ఏ ఇంద్రజాలమున్నదో ఏ మహా మంత్రమున్నదో గాని నీ బానిసోడ్చి దొరా, నీ ముందు సాష్టాంగ పడతా, నీ పాదాలుకు మొక్కుతా అంటుండే వాళ్లను వీరులుగా మలిచారు. మట్టిలోంచి మహావీరులను సృష్టించారు” అని తెలంగాణా పితామహుడి

ఎంత మంచిజేసినా, ఎన్ని సుగుణాలు వున్నా నడక బాగుండకపోతే అవి రాణింపునకు రావు

వంటి సురవరం ప్రతాపరెడ్డి మాటలను ఉటంకించారు. 'దున్నవానికే భూమి' అన్న నినాదమే ఆ శక్తి అని స్పష్టం చేశారు. ఈ పోరాట విజయాలను చెబుతూ నల్లగొండ, వరంగల్, ఖమ్మం జిల్లాలలో ముప్పై లక్షల జనాభా గల మూడు వేల గ్రామాలలో ప్రజాపాలన ఏర్పడింది. దొరలు గడిల నుంచి తరిమివేయబడ్డారు. పది లక్షల ఎకరాల మేరకు వారి భూములు స్వాధీనం చేసుకుని పంచుకున్నారు. వెట్టిచాకిరీని నిర్మూలించారు. జీవితంలో మొదటిసారిగా లక్షలాది ప్రజల రెండు పూటలా భోజనం చేయగలిగారు. ఈ పోరాటం వల్లనే భూ సమస్య దేశ రాజకీయ అజెండాలోకి వచ్చింది. తెలుగు ప్రజల సమైక్య రాష్ట్ర సాధనకు తద్వారా దేశంలోనే భాషా రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు బాట వేసింది. అంటూ ఆ విజయాలను సోదాహరణంగా వివరించారు.

అదే సమయంలో వీటిని సాధించేందుకు కమ్యూనిస్టులు, రైతులు చేసిన త్యాగాలను కూడా అమోఘంగా చిత్రికరించారు. 4000 మంది ప్రాణ బలి, పదివేల మంది వరకూ జైళ్ళు-చిత్రహింసలు ఎదుర్కోవడం, యాభై వేలమందికి చిత్రహింసలు, గ్రామాలపై దాడులు, వేలాది మహిళలపై అత్యాచారాలు తదితర వివరాలు ఇచ్చారు. ఇవన్నీ కూడా అయిన అప్పటి రికార్డుల నుంచి నివేదికలనుంచి తీసుకున్నారు. అయిదవ అధ్యాయంలో తెలుంగాణా పోరాటానికి సమాంతరంగా కోస్తా ప్రాంతంలో ప్రజా ఉద్యమాలపై సాగిన రాక్షస కాండను గ్రంథస్తం చేశారు.

సాయుధ గెరిల్లా ప్రతిఘటన ఉపసంహరణ అన్నది ఆఖరి అధ్యాయం. ఇది కూడా అప్పటి వివిధ వాదనలు, కొందరి దిగజారుడు, స్టాలిన్ తో జరిపిన సంప్రదింపులు, గెరిల్లా పోరాటంపై ప్రశ్నలు-జవాబులు తదితర వివరాలిచ్చారు. ఆ పోరాట నాయకత్వంపై వివిధ కోణాలనుంచి చేయబడే అసత్యారోపణలకు జవాబులు ఇందులో అభిస్తాయి. అప్పటి పత్రాలు, అధ్యయనాలు, వగైరాలను అనుబంధంగా మూడవ భాగంలో ఇచ్చారు.

రెండవ భాగంలో అయిన ఇన్ని విజయాలను వమ్ము చేసేందుకు భూస్వామ్యవర్గాల కొమ్ముకాసేందుకు జరిగిన పోలీస్ యాక్ష్న్ తదనంతర పరిస్థితులు తెలియజేస్తూ "భారత సైన్యం ప్రవేశం తదనంతర పరిస్థితి" అధ్యాయంతో ఈ భాగం మొదలవుతుంది. తర్వాత వివిధ ప్రాంతాలలో నిర్బంధాన్ని, గెరిల్లా సాయుధచర్యలను జైళ్లలో పోరాటాలను తెలిపారు. సాయుధ గెరిల్లా ప్రతిఘటన ఉపసంహరణ అన్నది ఆఖరి అధ్యాయం.

ఇది కూడా అప్పటి వివిధ వాదనలు, కొందరి దిగజారుడు, స్టాలిన్ తో జరిపిన సంప్రదింపులు, గెరిల్లా పోరాటంపై ప్రశ్నలు-జవాబులు తదితర వివరాలిచ్చారు. ఆ పోరాట నాయకత్వంపై వివిధ కోణాలనుంచి చేయబడే అసత్యారోపణలకు జవాబులు ఇందులో అభిస్తాయి.

అప్పటి పత్రాలు, అధ్యయనాలు, వగైరాలను అనుబంధంగా మూడవ భాగంలో ఇచ్చారు. స్థూలంగా చిత్రించడంతో పాటు గ్రామాల వారిగా ఘటనలు, అమరులు, తర్వాత కూడా పోరాటంలో కొనసాగిన వీరులు పలువురి జీవిత విశేషాలు పొందుపర్చారు. మహిళల గురించి ప్రత్యేకంగా రాశారు. అత్యంత ఆర్థమైన, ఉత్తేజకరమైన ఉదాహరణలు ఇచ్చారు. ఆ విధంగా ఈ పుస్తకం రాజకీయ గ్రంథంగానేగాక ఆసక్తికరమైన పోరాట కథనంగానూ నడుస్తుంది. చివరగా ఈ పోరాటంపై హారీంద్రనాథ్ ఛటోపాధ్యాయ కవితలకు ఆరుద్ర శక్తివంతమైన అనువాదం ఇచ్చి అక్షర పరిమళం సమకూర్చారు. తాజా ముద్రణలో తెలుంగాణా పోరాటంపై చిత్రప్రసాద్ ప్రసిద్ధ చిత్రాలు కూడా జత చేయడం మరో ఆకర్షణ.

ప్రజా పోరాటంలో పాల్గొనే వారికి పాఠ్యగ్రంథం వంటిదైన ఈ పుస్తకం ఇప్పుడు భూ పోరాటాల నేపథ్యంలో మరింత ప్రాధాన్యత సంపాదించుకుంటుంది.

- తెలకపల్లి రవి
(100 పుస్తకాలు పరామర్శ-విమర్శ)

మీ అభిప్రాయాలకు, రచనలకు ఆహ్వానం

పత్రికలో వెలువడుతున్న రచనలపై మీ అభిప్రాయాలను ఆహ్వానిస్తున్నాం. పత్రిక అభివృద్ధికి తీసుకోవలసిన చర్యలపై మీ సలహాలు, సూచనలు కోరుతున్నాం. మీ అభిప్రాయాలు, సలహాలు, సూచనలు, రచనలు పంపించాల్సిన చిరునామా

DECCAN LAND
"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029. Fax: 040-27635644, Mobile:
9030626288; deccanlandindia@gmail.comకు కూడా మీ
రచనలను, లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

ఎవరు ఎన్ని సాధనలు చేసినా, భోగాలు అనుభవించినా 'లాభం' సశించనిదే ముక్తిలేదు

అరుణ్ లేనిలోటు పూడ్చలేనిది

అరుణ్ సాగర్ జర్నలిజంలో నూతన ఒరవడి సృష్టించారని, ఆయన లేనిలోటు పూడ్చలేనిదని ఆయన మిత్రులు, పలువురు వక్తలు అన్నారు. ప్రెస్ క్లబ్ ఆధ్వర్యంలో ఫిబ్రవరి 14న కవి, పాత్రికేయుడు అరుణ్ సాగర్ సంస్కరణ సభ నిర్వహించారు. పలువురు వక్తలు పాల్గొని అరుణ్ జ్ఞాపకాలను నెమరువేసుకున్నారు. రచయిత్రి కుప్పిలి పద్మ మాట్లాడుతూ.. అరుణ్ సాహిత్యాన్ని ప్రేమించే మనిషి అని గుర్తు చేసుకున్నారు. అరుణ్ ఎప్పుడూ ప్రజలకు, మానవీయ విలువలకూ దూరం కాలేదన్నారు. అలాంటి సున్నితమైన మనిషిని కోల్పోవడం విషాదకరమన్నారు. సీనియర్ పాత్రికేయులు శైలేష్ మాట్లాడుతూ.. అరుణ్ సాగర్ జర్నలిజంలో ప్రత్యేకమైన ముద్ర వేశారని అన్నారు. విషయాన్ని పాఠకుడికి చేరవేయడంలో ఎంతోమందిపై ప్రభావం చూపిన వ్యక్తి అన్నారు. అరుణ్ సాగర్ స్మృతిలో ఏటా మెమోరియల్ లెక్చర్ ఏర్పాటు చేసి, ఆయన ఆరాటపడిన ప్రజల సమస్యలపై చర్చించాలని సూచించారు. ప్రెస్ క్లబ్ ఉపాధ్యక్షుడు పీవీ.శ్రీనివాస్ మాట్లాడుతూ.. అరుణ్ సాగర్ మానవత్వానికి ప్రతీక అన్నారు. ప్రజాశక్తి సంపాదకులు వీరయ్య మాట్లాడుతూ.. అరుణ్ సాగర్ వృత్తి నైపుణ్యం గల వ్యక్తి అని కొనియాడారు. టీవీ5 ప్రతినిధి సాంబశివరావు మాట్లాడుతూ.. అరుణ్ సాగర్ విషయ పరిజ్ఞానం చాలా లోతైనదనన్నారు. టీవీ 5 సంస్థ ఆడిటోరియానికి అరుణ్ సాగర్ పేరు పెట్టనున్నట్లు చెప్పారు. సీనియర్ పాత్రికేయులు డ్యానీ మాట్లాడుతూ.. తెలుగు వాక్యానికి సూటేసిన వ్యక్తి అరుణ్ సాగర్ అన్నారు. రచయిత డి.పాపారావు మాట్లాడుతూ.. అరుణ్ సాగర్ సముద్రం లాంటి వారన్నారు. సీనియర్ పాత్రికేయులు బండారు శ్రీనివాసరావు మాట్లాడుతూ.. అరుణ్ సాగర్ లాంటి యువ పాత్రికేయులు లేని లోటు భర్తీ చేయలేనిదన్నారు. సంస్కరణ సభలో 10 టీవీ ప్రతినిధి వేణుగోపాల్, టీవీ5 ప్రతినిధి కన్నెగంటి, చీకోలు సుందరయ్య, అరుణ్ సాగర్ మిత్రులు భాస్కర్, రాజ్ కుమార్, విజయ్ బీర్వల్, అరుణ్ సోదరుడు జగన్, పాత్రికేయుడు శేఖర్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

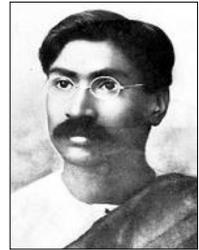
తెలుగుసాహిత్యంపై తనదైన ముద్ర వేసిన అరుణ్ సాగర్

సీనియర్ జర్నలిస్ట్, ప్రముఖ కవి అరుణ్ సాగర్ మృతి పట్ల తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ చైర్మన్, దక్కన్ టీవీ చీఫ్ ఎడిటర్ యం. వేదకుమార్ తీవ్ర సంతాపం వ్యక్తం చేశారు. పాత్రికేయంగా జర్నలిజం రంగానికి ఆయన అందించిన సేవలు ప్రశంసనీయమని పేర్కొన్నారు. ఎలక్ట్రానిక్ మీడియాలో పెనుమార్పులు తీసుకురావడంలో అరుణ్ సాగర్ కీలకపాత్ర వహించారని తెలిపారు. సుమారు 1,000 కి పైగా కవితలు రాసిన అరుణ్ సాగర్ తెలుగుసాహిత్యంపై తనదైన ముద్రవేశారని, మేల్

కొలుపు, మ్యాజిక్ డైస్, మాగ్నిమమ్ రిస్క్ పుస్తకాలు ఆయన అంతరంగాలను ఆవిష్కరించాయన్నారు. తెలుగు సాహితీరంగంలో ఇవి సరికొత్తదనానికి బాటలు వేశాయన్నారు. ఆయన కుటుంబసభ్యులకు, సహచరులకు వేదకుమార్ తన ప్రగాఢ సానుభూతి తెలిపారు.

మొట్టమొదటి దళిత ఉద్యమకారుడు భాగ్యరెడ్డి వర్మ

అంబేద్కర్ కంటే ముందు దళిత ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించిన మొట్టమొదటి దళిత ఉద్యమకారుడు భాగ్య రెడ్డి వర్మ అని తెలంగాణ రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ చైర్మన్ ఘంటా చక్రవాణి అన్నారు. రవీంద్రభారతిలోని సమావేశ మందిరంలో ఫిబ్రవరి 18న ఆల్ ఇండియా అంబేద్కర్ యువజన సంఘం తెలంగాణ శాఖ, తెలంగాణ షెడ్యూల్డ్ కులాల సంక్షేమ సంఘం సంయుక్తంగా మాదిరి భాగ్యరెడ్డి వర్మ 77వ వర్ధంతి సభ నిర్వహించాయి.

ముఖ్య అతిథిగా చక్రవాణి హాజరై భాగ్యరెడ్డి వర్మ చిత్రపటం వద్ద నివాళులర్పించారు. అనంతరం ఆయన మాట్లాడుతూ.. భాగ్యరెడ్డి అడుగుజాడల్లో అంబేద్కర్ నడిచారన్నారు. భాగ్యరెడ్డి వర్మ చరిత్రను తెలుసుకుని అన్వయించుకోవాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని అభిప్రాయపడ్డారు. మన దేశంలో ప్రస్తుతం అసహన ధోరణి ఉండంటూ భాగ్యరెడ్డి వర్మను ఆదర్శంగా తీసుకుని దళితులు ఐక్యంకాలాలని పిలుపునిచ్చారు. జోగిని వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా ఆయన పోరాడారన్నారు. జోగిని వ్యతిరేక చట్టం ఉన్నా దాన్ని నేటికీ పూర్తిగా అమలు చేసుకోలేక పోతున్నామన్నారు. కోఠి నడిబొడ్డులో ఆయన విగ్రహాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని, ట్యాంక్ బండ్ పై కూడా ఏర్పాటుకు కృషి చేయాలని సూచించారు. భాగ్యరెడ్డి వర్మ గురించి సమగ్రమైన పరిశోధనలు జరగాలన్నారు.

పద్మశ్రీ నర్రా రవికుమార్ మాట్లాడుతూ... కోఆపరేటివ్ మూవ్ మెంట్ ను తీసుకువచ్చింది భాగ్య రెడ్డివర్మేనని, దళితుల ఆర్థిక వ్యవస్థను బలోపేతం చేయడం ముఖ్యమని ఆయన భావించారన్నారు. అంబేద్కర్ యువజన సంఘం వ్యవస్థాపకుడు ఎం.ప్రేమకుమార్, టీఎస్ సీడబ్యూ ఏ సలహాదారుడు జి. శంకర్, యాదగిరి, టి పద్మారావు, సమాంతర చీఫ్ ఎడిటర్ ఎస్. వరణ్ కుమార్, ఏఐఎవైఎస్ గౌరవా ధ్యక్షులు సీఎల్ యాదగిరి, ఆల్ ఇండియా అంబేద్కర్ యువజన సంఘం తెలంగాణ శాఖ అధ్యక్షుడు కె.విద్యాసాగర్, తెలంగాణ షెడ్యూల్డ్ కులాల సంక్షేమ సంఘం అధ్యక్ష, కార్యదర్శులు బి. అమృతరావు, బి. సైదులు మాట్లాడుతూ.. భాగ్యరెడ్డి వర్మ చరిత్రను తెలుసుకోవాల్సిన అవసరం ఉందన్నారు.

ఎవరివలన నీకే అవకారం జరిగినా అది నీకేమీ జరగనట్లు నిశ్చింతగా ఉండటం నేర్చుకుంటే ఆ అవకారం నిన్నేమీ చేయలేదు

తెలంగాణ వికాస చరిత్ర - కాలక్రమ పట్టిక

సంవత్సరం	సంఘటన
1895	నీలగిరి పత్రిక స్థాపకులు, సంపాదకులు షబ్నూవీస్ వెంకటరామ నరసింహారావు జననం
1895	లార్డ్ కర్జన్ భార్యతో సహా హైదరాబాద్ లో పర్యటించారు.
1896	వరంగల్ లోని ఇంజనీరింగ్ కాలేజీని హైదరాబాద్ కు మార్చారు.
1896	గోలకొండ పత్రిక సంపాదకులు సురవరం ప్రతాపరెడ్డి జననం
1896	దక్కన్ మెయిల్ ఆంగ్ల పత్రిక ప్రారంభం
1896	రయ్యత్ పత్రిక సంపాదకులు మందుముల నరసింగ రావు జననం
1897	మహబూబ్ అలీఖాన్ 33వ జన్మదినోత్సవం సందర్భంగా హైదరాబాద్ రీడింగ్ రూమ్ అండ్ లైబ్రరీని రాజారఘోత్తమ రావు నివాసంలో స్థాపించారు.
1898	సరోజిని నాయుడు-గోవిందరాజుల నాయుడుల విహారం. పెళ్ళి పెద్ద కందుకూరి వీరేశలింగం. మద్రాసులో జరిగిన ఈ పెళ్ళికి రామమోహన్ రాయ్ సతీమణి హాజరయ్యారు.
1899	ప్రభుత్వ సహాయంతో హైదరాబాద్ లో సంస్కృత పాఠశాల స్థాపన
1899	లా స్కూల్ స్థాపన
1899	బూర్గుల రామకృష్ణారావు జననం
1900	న్యాయవాది, రచయిత శేషభట్ల వెంకటరామానుజాచార్యులు జననం
1900	కొదాటి రామకృష్ణారావు జననం
1901	హైదరాబాద్ లో శ్రీకృష్ణ దేవరాయాంధ్ర భాషానిలయ స్థాపన
1902	స్మార్ట్ బ్లక్ బ్ స్థాపన
1902	లార్డ్ కర్జన్ హైదరాబాద్ లో పర్యటించారు.
1903	చాదర్ ఫూట్ లో బాలికల కోసం పారిశ్రామిక శిక్షణ కేంద్రాన్ని 'మోస్ట్ హెల్పీ రోజరి' సంస్థ స్థాపించింది.
1903	అంజుమన్ ఇస్లా-ఎ-కయాలత్ స్థాపన
1903	కాంగ్రెస్ నాయకుడు స్వామి రామానంద తీర్థ జననం
1903	వివిధ గ్రంథాలయాల స్థాపకులు, ఉద్యమకారులు నాగులపల్లి కోదండ రామారావు జననం
1903	నిజాం రాష్ట్ర ఆంధ్రోద్యమంలో పాల్గొన్న మాడపాటి రామచంద్రారావు జననం

గత సంచిక తరువాత..	
1903	తెలంగాణ యక్షగాన పితామహుడు చెర్వరాల భాగ్యు జననం
1904	వరంగల్ రాజరాజ నరేంద్రాంధ్ర భాషానిలయం స్థాపన
1904	తొలి తెలుగు పాఠశాలను రంగారావు కాళోజీ చాదర్ ఫూట్ లో రాధాబాయి కాళోజీ స్మారకంగా స్థాపించారు.
1904	ఉస్మానియా రీడింగ్ రూమ్, లైబ్రరీని రాజ స్వామి పర్షాద్ స్థాపించారు.
1904	నవాబ్ ఇమాద్ యల్ ముల్క్ కూతురు కరీమ్ ఖాన్ మహిళా సంఘాన్ని స్థాపించింది. ఇందులో పేరు ప్రఖ్యాతలు గల చాలా మంది మహిళలు సభ్యులుగా ఉండేవారు.
1904	తాము రామదాసు మరణం
1904	ఆంగ్ల వారపత్రిక 'బులిటీన్' స్థాపన
1905	విక్టోరియా స్మారక అనాథాశ్రమము ప్రారంభం. దీనికి నిజాం ప్రభుత్వం సహాయ సహకారాలందజేసింది.
1905	హైదరాబాద్ లో మరాఠీ వార పత్రిక 'నిజాం వైభవ్' ఆరంభం
1905	అంజుమన్-ఎ-మారిఫ్ స్థాపన
1905	ధర్మవరం గోపాలాచార్యుల నాటక సమాజం 'కృష్ణ విలాసిని' సభ స్థాపన
1906	ధర్మవరం గోపాలాచార్యుల నాటకాలు హైదరాబాద్ లో ప్రదర్శన
1906	నిజామాబాద్ లో పారిశ్రామిక పాఠశాల స్థాపన
1906	శ్రీమతి అనిబీసెంట్ థియోసాఫికల్ సోసైటీ భవనాన్ని ప్రారంభించారు.
1906	ఖైర్ కా అసఫియా రీడింగ్ రూమ్, లైబ్రరీని పాత నగరంలో స్థాపించారు.
1906	వివేకవర్ధని పాఠశాల స్థాపన
1906	ముల్లా అబ్దుల్ ఖయూమ్ మరణం
1906	ఈడెన్ గార్డెన్ లో ఏడో నిజామ్ ఉస్మాన్ అలీఖాన్ విహారం
1906	భాగ్యరెడ్డి వర్య ప్రజాజీవితం ప్రారంభం
1906	విజ్ఞాన చంద్రిక గ్రంథమాల స్థాపన
1907	అంజుమన్ ఉర్దూ సంస్థ స్థాపన
1907	నందిగామలో జరిగిన కృష్ణాజిల్లా రాజకీయ, సాంఘిక మహాసభల్లో కొమరాజు లక్ష్మణరావు, మాడపాటి

ఏది తప్పి ఏది ఒప్పో అంతరాత్మ చెబుతూనేవుంటుంది. తెలియదనడం ఉత్త వంచన

	హనుమంతరావు పాల్గొన్నారు.	1915	హైకోర్టు భవన నిర్మాణం ప్రారంభం
1907	ఆర్యసమాజ్ నాయకుడు పండిత నరేంద్రజీ జననం	1917	ఇంగ్లీషునుంచి ఉర్దూలోకి తర్జుమాకు (అనువాదానికి) ప్రత్యేక విభాగం ఏర్పాటు
1907	సుంకరనేని మణికుండలుడు రాసిన సీమంతిని విలాసమును ఆయన తమ్ముడు రాజమౌళి వరంగల్లోని శ్రీ శివధర్మవర్ధనీ రామలింగేశ్వర ముద్రాక్షరశాలలో ముద్రించారు.	1918	విజ్ఞానప్రటారిణీ గ్రంథమాలస్థాపన (ఇనుగుర్తి-వరంగల్ జిల్లా ఒద్దిరాజు సోదరులచే)
1908	కాంగ్రెస్ నాయకుడు, తెలంగాణ సర్దార్ జమలాపురం కేశవరావు జననం	1918	కథకుడు, విమర్శకుడు, రేడియో ప్రయోక్త భాస్కరభట్ల కృష్ణారావు జననం
1908	ఉర్దూ కవి, కమ్యూనిస్టు యోధుడు ముఖ్తం మొహియుద్దీన్ జననం	1918	కమ్యూనిస్టు నాయకుడు ఆరుట్ల లక్ష్మీనరసింహారెడ్డి జననం
1908	మూసీకి వరదలు వేలాది మంది మరణం	1918	కమ్యూనిస్టు నాయకుడు రాజబహదూర్ గౌర్ జననం
1908	నిజామియా అబ్జర్వేటరీ ఏర్పాటు	1918	మాడపాటి హనుమంతరావు సభ్యులుగా వామన్ నాయక్ హైదరాబాద్ లో జిల్లా స్థాయి కాంగ్రెస్ కమిటీ స్థాపించారు
1908	రావి నారాయణరెడ్డి జననం	1918	రెడ్డి హాస్టల్ స్థాపన
1909	మహబూబ్ నగర్ లో జనకథాపురుషుడు, తిరుగుబాటు దారుడు పండగ శాయన్నకు మరణశిక్ష	1918	ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం ఏర్పాటు
1909	అన్వర్ లామ్ హైస్కూల్ ని మౌల్వీ మహ్మద్ అబ్దుల్ రజాక్ స్థాపించారు.	1918	ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం ఏర్పాటు
1909	ఆంధ్రవాణి పత్రిక సంపాదకులు బొంగులూరి నరసింహ శర్మ జననం	1919	విజ్ఞానప్రచారణీ ముద్రణాలయ స్థాపన
1910	రావి చెట్టు రంగారావు మరణం	1919	హైదరాబాద్ రిఫార్మ్స్ అసోసియేషన్ స్థాపన
1910	ధర్మవరం రామకృష్ణమాచార్యులకు గద్వాల రాజా సన్మానం, ఆంధ్రనాటక పితామహ బిరుదు ప్రదానం	1919	హైకోర్టు భవన నిర్మాణం పూర్తి
1910	సంగం లక్ష్మీబాయి జననం	1919	సుప్రసిద్ధ కథకులు ధవళా శ్రీనివాసరావు జననం
1911	ఆరో నిజామ్ మీర్ మహబూబ్ అలీ ఖాన్ మరణం	1919	రచయిత్రి నందగిరి ఇందిరాదేవి హన్మకొండలో జననం
1911	ఏడో నిజాం మీర్ ఉస్మానలీఖాన్ అధికారంలోకి వచ్చాడు	1920	హైదరాబాద్ లో ఖిలాఫత్ ఉద్యమం
1912	వాసమామలై వరదాచార్యులు జననం	1920	షోయెబుల్లాఖాన్ జననం
1912	హైదరాబాద్ లో కాంగ్రెస్ పార్టీ గురించి ప్రచారం చేసిన రామచంద్ర పిళ్లై మరణం	1921	హైదరాబాద్ లో ఆంధ్రజనసంఘం స్థాపన
1912	మానవల్లి రామకృష్ణకవి వనపర్తిలో ఉండి త్రిపురాంత కోదాహరణమును ప్రచురింపజేశారు.	1921	ఆంధ్రజనసంఘానికి అనుబంధంగా ఆంధ్ర పరిశోధక సంఘం స్థాపన, ఉపసంఘంలో సభ్యుడిగా కొమ్మరాజు లక్ష్మణరావు సహాయ సహకారాలు అందించారు.
1913	వ్యవసాయశాఖ ఏర్పాటు	1922	హైదరాబాద్ లో బాలసరస్వతీ గ్రంథాలయం స్థాపన
1913	హితబోధిని - తొలి తెలంగాణ స్వతంత్ర పత్రిక, మాసపత్రిక స్థాపన	1922	పీల్ ఖానాలో కాసు రంగమ్మ నలుగురు విద్యార్థినిలతో ఒక పాఠశాలను స్థాపించారు. ఆ పాఠశాల ఇప్పుడు ఆంధ్రసరస్వతీ బాలికల పాఠశాల అయింది.
1914	మహిళోద్యమ కార్యకర్త యల్లాప్రగడ సీతాకుమారి జననం	1922	ప్రిన్స్ ఆఫ్ వేల్స్ హైదరాబాద్ లో పర్యటించారు.
1914	మొదటి ప్రపంచయుద్ధం ఆరంభం	1922	తెనుగుపత్రిక, నీలగిరి వారపత్రికలు ప్రారంభం
1914	పురావస్తుశాఖ ఏర్పాటు	1923	కాకినాడ కాంగ్రెస్ సభల్లో హైదరాబాద్ తొలి రాజకీయ మహాసభ
1914	కాళోజీ నారాయణరావు జననం	1923	హైదరాబాద్ లో శ్రీవేమనాంధ్రభాషానిలయం స్థాపన
1915	కలకత్తాలో అఫ్సోరనాథ్ చటోపాధ్యాయ మరణం	1923	మద్రాసులో కొమ్మరాజు లక్ష్మణరావు హఠాన్మరణం
1915	వట్టికోట ఆళ్వారుస్వామి జననం	1923	కాకతీయక ఉత్సవాలు వరంగల్ లులో జరిగాయి
1915	తొలి హైదరాబాద్ ఎడ్యుకేషన్ కాన్ఫరెన్స్	1923	ఆంధ్రజనకేంద్రసంఘం స్థాపన సమావేశం హన్మకొండలో జరిగింది. ప్రథమ సమావేశం హైదరాబాద్ లో జరిగింది.
		1923	కృషి ప్రచారణి గ్రంథమాల స్థాపన

ఐశ్వర్యాన్ని బట్టి దానం చేయాలి. ఆ దానం కూడా యింతే యిస్తున్నానని సిగ్గుపడుతూ దానం చేయాలి

1923 ఖాన్సీ పాఠశాలల నియమావళి అమల్లోకి వచ్చింది.
 1924 ఆంధ్రజనకేంద్ర సంఘం రెండో సమావేశం నల్లగొండలో జరిగింది.
 1924 నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు ప్రారంభం
 1925 మధిరలో ఆంధ్రజనకేంద్రసంఘం మూడో సమావేశం
 1925 మధిరలో నిజాం రాష్ట్రంలోని ఆంధ్ర గ్రంథాలయాల మొదటి మహాసభ జరిగింది.
 1925 వెల్లాల సదాశివశాస్త్రి మృతి
 1926 హైదరాబాద్ రెండో రాజకీయమహాసభ బొంబాయిలో
 1926 గోలకొండ పత్రిక స్థాపన
 1926 నిజాం రాష్ట్ర ప్రశంస(శేషాద్రి రమణ కవుల) ప్రచురణ
 1926 ఉస్మానియా మెడికల్ కాలేజీ ఏర్పాటు
 1927 రయ్యత్ ఉర్దూ దినపత్రిక ఆరంభం, సంపాదకులు మందుముల నరసింగరావు
 1927 శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషానిలయం రజతోత్సవాలు
 1928 సూర్యాపేటలో ఆంధ్రజనకేంద్రసంఘం నాలుగో సభ
 1928 ఆంధ్రజనకేంద్ర సంఘం సభలతోపాటు నిజాం ఆంధ్ర గ్రంథాలయాల రెండో మహాసభ, వర్తక, మహిళా, యువక సంఘసంస్కార సభలు
 1928 మజ్లిస్-ఇత్తెహాదుల్ ముస్లిమీన్ స్థాపన
 1928 హైదరాబాద్ మూడో రాజకీయ మహాసభ పూణేలో
 1929 ఆంధ్రబాలికా పాఠశాల స్థాపన
 1929 కోదాటి రామకృష్ణారావు మృతి
 1929 పబ్లిషింగ్ వెంకటరామ నరసింహారావు మృతి
 1929 మెదక్ జిల్లా జోగిపేటలో ప్రథమాంధ్ర మహాసభ
 1930 హనుమకొండలో చారిత్రక పరిశోధన మండలిని దూపాటి వేంకటరమణాచార్యులు స్థాపించారు.
 1931 నాలుగో హైదరాబాద్ రాజకీయ మహాసభ(అకోలాలో)
 1931 దేవరకొండలో రెండో ఆంధ్రమహాసభ
 1931 నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పూర్తయింది.
 1932 నిజాం స్టేట్ రైల్వే బస్ సర్వీస్ ని ప్రారంభించింది.
 1933 జాతీయ విద్యార్థి సంఘాన్ని మదారి భాగ్యగౌతమ్ (భాగ్యరెడ్డి వర్మ కొడుకు హైదరాబాద్ లో) స్థాపించారు.
 1933 ఆదిపూడి ప్రభాకరరావు మృతి
 1934 ఖమ్మంలో తృతీయ ఆంధ్రమహాసభ
 1934 ఆంధ్రకేసరి సంఘం స్థాపన
 1934 గోలకొండ కవుల సంచిత ప్రచురణ
 1935 సిరిసిల్లలో నాలుగో ఆంధ్రమహాసభ
 1935 వేదిక్ ఆదర్శ పత్రికను నిజాం ప్రభుత్వం నిషేధించింది
 1935 ఇండియా చట్టం, 1935 జారీ
 1936 షాద్ నగర్ లో ఐదో ఆంధ్రమహాసభ

1936 ఆంధ్రయువతీ మండలి స్థాపన
 1937 నిజామాబాద్ లో ఆరో ఆంధ్రమహాసభ, బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వం కోసం తీర్మానం
 1937 గంగుల శాయిరెడ్డి 'కాపుబిడ్డ' ప్రచురణ
 1938 హైదరాబాద్ స్టేట్ కాంగ్రెస్ స్థాపన, సత్యాగ్రహం, నిషేధం
 1939 రాజకీయ సంస్కరణలు ప్రకటించిన నిజాం
 1939 రెండో ప్రపంచ యుద్ధం ప్రారంభం
 1939 కామ్రేడ్స్ ఆసోసియేషన్ స్థాపన
 1939 భాగ్యరెడ్డి వర్మ మరణం
 1939 రావి నారాయణరెడ్డి, బద్దం ఎల్లారెడ్డి తదితరులకు కమ్యూనిస్టుపార్టీతో సంబంధాలు
 1940 మల్కాపురంలో ఆంధ్రమహాసభ ఏడో సభలు
 1940 వేలూరి రంగధామ నాయుడు మరణం
 1941 ఆంధ్రకేసరి పత్రిక ప్రారంభం
 1941 ఆదిపూడి సోమనాథరావు మృతి
 1941 చిలుకూరులో ఎనిమిదో ఆంధ్రమహాసభ, రావి నారాయణరెడ్డి అధ్యక్షుడు, తెలంగాణ రచయితల సంఘస్థాపనకు వట్టికోట అశ్వారుస్వామి యత్నాలు
 1942 వరంగల్ జిల్లా ధర్మవరంలో 9వ ఆంధ్రమహాసభలు
 1942 హైదరాబాద్ లో క్విట్ ఇండియా ఉద్యమం
 1943 హైదరాబాద్ లో పదో ఆంధ్రమహాసభలు
 1943 ఆంధ్రసారస్వత పరిషత్తు స్థాపన
 1943 బ్రిటిష్ ఆంధ్రలో అభ్యుదయ రచయితల సంఘం ఏర్పాటు. తెలంగాణ నుంచి వట్టికోట ఆళ్లారుస్వామికి సంబంధాలు
 1944 శేషభట్టర్ వెంకటరామానుజాచార్యులు మరణం
 1944 భువనగిరిలో పదకొండో ఆంధ్రమహాసభ, చీలిక, కమ్యూనిస్టుల నాయకత్వంలోకి సంఘం
 1945 కమ్యూనిస్టుల నాయకత్వంలోని ఆంధ్రమహాసభ సభలు ఖమ్మంలో, జాతీయపక్షం సభలు మడికొండలో కందిలో జాతీయపక్షం ఆంధ్రమహాసభ 13వ సభలు జమలాపురం కేశవరావు అధ్యక్షత.
 1946 దొడ్డి కొమరయ్య మరణం, తెలంగాణ రైతాంగ సోయుధ పోరాటం ఆరంభం
 1947 బ్రిటిష్ భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం
 1948 హైదరాబాద్ మీద పోలీసుచర్య, భారతయూనియన్ లో విలీనీకరణ.

- డాక్టర్ కె.శ్రీనివాస్

(తెలంగాణ సాహిత్య వికాసం - ఆధునికత వైపు) సొంత ఆడుగులు 1900-1940) వున్నకం సౌజన్యంతో..

భాగ్యనగరం... గులాబీ వనం

కౌంటింగ్ కేంద్రం వద్ద నెలకొన్న సందడి

కౌంటింగ్ కేంద్రం కార్యకర్తల ఆందోళనాహూలు

గన్పార్క్ వద్ద గెలుపొందిన కార్పొరేటర్లతో మేయర్

ముఖ్యమంత్రిని
కలిసిన గ్రేటర్
హైదరాబాద్
మేయర్ బొంతు
రామోహన్,
డిప్యూటీ
మేయర్ బాబా
ఫసియొట్టిన్
తదితరులు

ఒక మనిషి చేసిన క్రూరకార్యం పదిమంది క్రూరుల్ని తయారు చేస్తుంది. హింసపల్ల కలిగే దుష్ఫలిమాణాలలో అదొకటి

**వన దేవతల మేడారం..
మన సజీవ వారసత్వం**

ఆసియాలోనే అతిపెద్ద గిరిజన జాతరగా పేరొందిన మేడారం జాతరకు జనం పోటెత్తారు. తెలంగాణ స్వరాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత జరిగిన తొలి జాతర కావడం కూడా ప్రాధాన్యం సంతరించుకుంది. గిరిజనేతరులు సైతం తండోపతండాలుగా వనదేవతలను సందర్శించుకొని మొక్కులు చెల్లించుకున్నారు. సుమారు 1.2 కోట్ల మంది ఈ జాతరకు వచ్చినట్లు అంచనా.

ఒక ఎదురుదెబ్బ తగిలినంతమాత్రాన సాధించదలచుకున్న ప్రయోజనం నుంచి వెనుకంజపర్చు

2016 ఫిబ్రవరి సంచిక తరువాయి..

గత సంచికలలో ప్రచురితమైన ముఖ్యమైన కథనాలు

సంచిక నెం.	దక్కన్ ల్యాండ్	అంశం	రచయిత
23.	జూలై 2014	విద్యుత్ సమస్య - పీపీఏల రద్దు అవగాహన లేకనో.. సమాచారం లోపం కారణమోగానీ ఎంతో కాలంగా తెలంగాణ ఎన్నో అన్యాయాలకు గురైంది. నిజంగా మనకు ఎంత విద్యుత్ అవసరం? దాని స్థాయి ఏమిటి? ఈ సంక్షోభాన్ని ఎలా ఎదుర్కోవాలి? అనే అంశంపై టిఆర్ఎస్ చర్చ కార్యక్రమంలో వక్రల అభిప్రాయాలు సవివరంగా...	దక్కన్ న్యూస్
23.	జూలై 2014	తెలంగాణలో వ్యవసాయరంగ సంక్షోభం రాష్ట్ర విభజన జరిగింది. ఎన్నికలు చూశాం. దాదాపు అన్ని పార్టీలు ఆచరణ సాధ్యం కాని హామీలే ఇచ్చాయి. ముఖ్యంగా వ్యవసాయరంగంపై ఇచ్చిన వాటిని ఎంతవరకు ఆచరణలో పెడుతాయనే అనే అంశంపై టిఆర్ఎస్ చర్చ కార్యక్రమంలో వక్రల అభిప్రాయాలు సవివరంగా...	దక్కన్ న్యూస్
23.	జూలై 2014	రైతుల స్థితి - ప్రభుత్వ విధానాలు ప్రభుత్వ విధానాలు రైతులకు ఉపయోగపడేవిధంగా కాకుండా, బహుళజాతి సంస్థల ప్రయోజనాల పరిరక్షణకు తోడ్పడేవిగా ఉన్నాయని ఈ ధోరణిలో మార్పు రావాలని సూచిస్తూ.. ప్రత్యేక కథనం...	సారంపత్రి మల్లారెడ్డి
24.	ఆగస్టు 2014	పేదలను కొట్టి పెద్దలకు పెట్టే కేంద్ర బడ్జెట్ కేంద్రంలో అధికారంలోకి వచ్చిన బిజెపి ప్రభుత్వం తొలి బడ్జెట్ కేటాయింపుల్లోనే సంక్షేమాన్ని మరిచి ప్రమాద ఘంటికలు మోగించిన తీరుపై విశ్లేషణాత్మకమైన కథనం..	ఎ.నర్సింహారెడ్డి
24.	ఆగస్టు 2014	'సుపరిపాలన' కోసమే కొత్త జిల్లాల ఏర్పాటు దేశంలోని వివిధ రాష్ట్రాలలోని జిల్లాల ఏర్పాటుకు శాస్త్రీయ పద్ధతి అంటు ఏమీ లేదు, సృష్టత లేదు. కొత్త జిల్లాల ఏర్పాటు ప్రతిసారీ ఎన్నికల సమయంలోనే తెరపైకి వచ్చి హామీగా మిగిలిపోతుంది. ఈ అంశంపై సమగ్ర కథనం	చల్లా కృష్ణారెడ్డి
24.	ఆగస్టు 2014	చుండూరు దళితుల్ని చంపిందెవరు ? కింది కోర్టు యావజ్జీవ ఖైదు విధించిన 21 మంది దోషులు కాకపోతే మరెవరు చంపినట్టు ? చుండూరు మారాణకాండపై మూడు నెలల క్రితం ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు తీర్పుపై అభిప్రాయం...	జీవన్ కుమార్, కృష్ణ
25.	సెప్టెంబర్ 2014	తెలంగాణ తొలితరం జర్నలిస్టు కృష్ణస్వామి ముదిరాజ్ తెలంగాణ మట్టిలో లెక్కలేనన్ని రత్నాలున్నాయి. ఆ రత్నాల్లో కొన్ని చరిత్ర పుటల మడతల్లో ఇప్పటికీ చిక్కుకుని మరుగున పడిపోయాయి. అలాంటి చరిత్రకారుల్లో కృష్ణస్వామి ముదిరాజ్ ఒకరు ఆయనపై సమగ్ర కథనం..	ఇస్మాయిల్, రమేశ్ బాబు
25.	సెప్టెంబర్ 2014	ఒకప్పటి హైదరాబాద్ లో ముస్లింల పెళ్లిళ్లు ఇస్లాం మనదేశానికి వచ్చిన తరువాత స్థానిక ముస్లింలు దాదాపు అవే ఆచారాలను పాటించారు. రాసురాసు ముస్లిం ఆచార వ్యవహారాలపై హిందూ సమాజ ప్రభావం పడింది. దీనిపై ప్రత్యేక కథనం..	ఈమని శివనాగిరెడ్డి

ఒక వయస్సు దాటాక శరీరం, ఒక దశ దాటాక సంపద మనలను ఇబ్బంది పెట్టి కష్టాలపాలు చేస్తవి సుఖం లేకుండా చేస్తవి

25. సెప్టెంబర్ 2014 పాకీ వృత్తి పవిత్రమైతే ఇతర కులాలెందుకులేవు? జూపాక సుభద్ర
నిత్యం అంటరానితనాన్ని ఆచరిస్తూ.. కులంగోడలు దాటని అగ్రకుల సమాజం 'కులమా ఎక్కడుంది' ? అంటది. జోగినీలా వాళ్లెక్కడున్నరు అంటరు. కానీ కులహింసలు, కులహత్యలు, అఘాయిత్యాలు నిత్యం జరుగుతూనే ఉన్నాయి. ఈ అంశంపై సమగ్ర కథనం...
25. సెప్టెంబర్ 2014 స్టార్ట్ సిటీలతో పల్లెలు కనుమరుగు దామరపల్లి నర్సింహారెడ్డి
స్టార్ట్ సిటీల ద్వారా నగరాలు, పట్టణాలు మరింతగా సమస్యలలో చిక్కుకుంటాయి. వలస బాటలను ప్రోత్సహించే స్టార్ట్ సిటీలకు బదులుగా పల్లెలను బాగు చేసే కార్యక్రమాలు చేపట్టాలని తెలిపే కథనం
25. అక్టోబర్ 2014 మట్టికింద మహానగరం-కోటిలింగాలకు మహర్షి శంకేపల్లి నాగేంద్రశర్మ
సుమారు రెండువేల సంవత్సరాల పూర్వ చరిత్రను తనలో దాచుకున్న కరీంనగర్ జిల్లా కోటి లింగాల శాతవాహన, పూర్వ శాతవాహన స్థావర పరిరక్షణకై తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించిన నేపథ్యంలో కథనం..
26. అక్టోబర్ 2014 సత్సరమే ఉద్యోగుల విభజన దక్కన్ న్యూస్
తెలంగాణ ఉద్యమంలో సందర్భం వచ్చినప్పుడల్లా ఉద్యోగ సంఘాలు కీలక పాత్రను పోషించాయి. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాటైన సందర్భంగా ఉద్యోగుల పంపిణీపై కమిటీనాథన కమిటీ వ్యవహరిస్తున్న తీరుపై టిఎన్జీవో అధ్యక్షుడు దేవీప్రసాద్తో టిఆర్సి చర్చలో ముఖాముఖి...
26. అక్టోబర్ 2014 బ్యాంకులకు మింగుడుపడని రైతు రుణమాఫీ కథనం దాసరి ఆళ్వారు స్వామి
రైతు పండించిన తిండి తింటూ, వారి శ్రమపై ఆధారపడి జీవిస్తూ కొందరు బ్యాంకు అధికారులు రైతులకే నష్టం కలిగించే చర్యలు చేపడుతున్నారు. ఈ రుణమాఫీ వల్ల బ్యాంకులకు వచ్చే నష్టం లేదన్నది జగమెరిగిన సత్యం. రైతుల రుణమాఫీపై పలు బ్యాంకుల వ్యవహార శైలిపై కథనం..
26. అక్టోబర్ 2014 తెలంగాణ రాష్ట్రం పాఠశాల విద్యలో చరిత్ర పాఠాలు దక్కన్ న్యూస్
ఈ మధ్యనే తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పాఠ్యాంశాల రూపకల్పనపై పలు కమిటీలను వేసింది. ఈ విద్యా సంవత్సరం ఇలానే కొనసాగినప్పటికీ వచ్చే విద్యాసంవత్సరం నుంచి మన పిల్లలు మన చరిత్రను తెలుసుకొని ఎలాంటి విజ్ఞానం పొందుతారనేది కీలకం. ఈ నేపథ్యంలో ప్రత్యేక కథనం
26. అక్టోబర్ 2014 లింగ, కుల వివక్షలపై యుద్ధం చేసిన పూలన్దేవి జూపాక సుభద్ర, కృపాకర్
భారత సమాజం అంతర్యుద్ధాల నిలయంగా మారింది. అల్పసంఖ్యాక వర్గాల మనుగడల మీద ఆధిపత్య వర్గాల యుద్ధం పెచ్చరిల్లుతోంది. ఆధిపత్య జెండర్, మతం, కుల దురహంకార దాడుల సంస్కృతిలో ప్రజాస్వామిక విలువలు, మానవీయ విలువలు నలిగిపోతున్న నేపథ్యంపై కథనం
27. నవంబర్ 2014 హక్కులు ఇవ్వగానే సరిపోదు.. అనుభవించే పరిస్థితులు కల్పించాలి ఎస్. జీవన్ కుమార్
తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడగానే బ్రహ్మాండాలు ఎవో జరుగుతాయని, ప్రజల జీవితాలలో అన్ని రంగాల్లో మార్పులు వస్తాయని ప్రజలు ఆత్యాశపడలేదు. ఇదివరకులాగానే ఉద్యోగుల నుంచి ఈసడింపులు, నిర్లక్ష్యం, నిబద్ధత లేమి ఉంటుందని భావించడంలేదు. దీనిపై సమగ్ర కథనం

ఒకరింత దారితప్పితే చాలు ఎదురుగా అధ:పాతాళం కాచుకుని ఉంటుంది

27. నవంబర్ 2014 వేపల సింగారం విస్తృత చరిత్రను వెలికి తీయాలి దా.ద్యావనపల్లి సత్యనారాయణ
అక్టోబర్ 13న నల్లగొండ జిల్లా హుజుర్ నగర్ మండలంలోని వేపల సింగారంలో ఆదిమానవుని పాదం శిలాజం బయటపడిందనే వార్త నేపథ్యంలో నిజ నిర్ధారణ చేయాలనే ఆసక్తితో తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ (టిఆర్సి) వేపల సింగారం గ్రామాన్ని సందర్శించినప్పుడు వెల్లడైన అంశాలపై వివరణాత్మకమైన కథనం..
27. నవంబర్ 2014 ఊడిగం మాని.. వాస్తవాలు మాట్లాడాలె..! గడ్డం కేశవమూర్తి
దేశంలో ఎక్కడైనా రాష్ట్ర ప్రయోజనాలకు భంగం కలిగినట్లయితే.. 'రాజకీయాలు' మాని అధికార పార్టీతో సహా రాజకీయ పార్టీలన్నీ ఏకమౌతాయి. కానీ, దురదృష్టవశాత్తు మన తెలంగాణలో మాత్రం ప్రతిపక్షాలు పక్కరాష్ట్రానికి వంతపాడటంపై ప్రత్యేక కథనం..
27. నవంబర్ 2014 పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణం ఒక చారిత్రక తప్పిదం దా|| చంద్రభాను
వందల గ్రామాలు నీటమునిగే, లక్షలది మందిని నిరాశ్రయుల్ని చేసే పోలవరం ప్రాజెక్టును ఆపాలని పలు సంఘాలు కేంద్రప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. అసలు పోలవరం ఎందుకు ఆపాలి ? లేదా పోలవరం ఎందుకు వద్దు ప్రశ్నలకు జవాబులు అనేకమంటూ కథనం
28. డిసెంబర్ 2014 తెలంగాణ సంస్కృతిలో.. ఇప్పచెట్టు భాగమే! గుమ్మడి లక్ష్మీనారాయణ
తెలంగాణ రాష్ట్ర అధికారిక వృక్షంగా జమ్మిచెట్టును తాజాగా ప్రభుత్వం గుర్తించింది. తెలంగాణ ప్రజల జీవన సంస్కృతిలో అంతర్భాగమైన ఇప్పచెట్టునే అధికారికంగా గుర్తించడం సముచితంగా ఉంటుందని తెలంగాణ ఆదివాసీలు కోరుతున్న నేపథ్యంలో ప్రత్యేక కథనం..
28. డిసెంబర్ 2014 విద్యుత్ సమస్య-పరిష్కారాలు దక్కన్ న్యూస్
బంగారు తెలంగాణ నిర్మాణానికి ఇంకా ఉద్యమంగా పనిచేయవలసిన అవసరం ఉంది. విద్యుత్ సమస్య జరిలం చేయటానికి ఆంధ్రపాలకులు చేస్తున్న కుట్రలపై టిఆర్సి 146 చర్చ కార్యక్రమంలో తెలంగాణలో విద్యుత్ సమస్యలు-పరిష్కార మార్గాలు అనే అంశంపై వక్తలు సమగ్రంగా చర్చించారు.
28. డిసెంబర్ 2014 బృహత్కమ్మ-బ్రతుకమ్మ-బతుకమ్మ ఆవాల బుచ్చిరెడ్డి
ఇప్పటి వరకు బతుకమ్మ పండగ మూలాలేమిటో వెలుగులోకి రాలేదు. ఈ విషయాన్ని చరిత్రకారులు, సాహితీవేత్తలు ధ్రువీకరించారు. కానీ అక్టోబర్ 2, 2014 నాడు తొలిసారి తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో తెలంగాణ ప్రాంతమంతా బతుకమ్మ పండుగను కనివిని ఎరుగని రీతిలో, రాజరీవితో ప్రజలంతా మనేకమై జరుపుకున్నారు. దీనిపై సమగ్ర కథనం..
28. డిసెంబర్ 2014 రాచకొండలో ఆదిమానవుని చిత్రలేఖనాలు ద్యావనపల్లి సత్యనారాయణ
తెలంగాణ చరిత్ర చాలా ప్రాచీనమైందని మరోసారి రుజువైంది. తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఆదిమానవులు నివసించేవారనడానికి నిదర్శనంగా వారు వేసిన ఎరుపు రంగు చిత్రలేఖనాలు, రాతి గోడలపై చెక్కిన రేఖాచిత్రాలు వంటి పలు ఆధారాలు వెలుగుచూడటంపై కథనం..
28. డిసెంబర్ 2014 సొంత హైకోర్టుతోనే స్వరాష్ట్రం దక్కన్ న్యూస్
తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పడి ఆరు నెలలు గడిచినా.. ఆభావన మాత్రం ప్రజల్లో కలగడం లేదు. అందుకు ప్రధాన కారణాల్లో న్యాయ వ్యవస్థ విభజన జరుగకపోవడం. ఈ అంశంపై టిఆర్సి నిర్వహించిన 147 చర్చలో వక్తలు వెల్లడించిన అభిప్రాయాలపై సమగ్ర కథనం..

౪

ఒక పని మంచిదా చెడ్డదా అనేది, అది ఏ ఉద్దేశంతో చేశారన్న దానిమీద ఆధారపడి ఉంటుంది

తెలంగాణ గ్రీన్ వ్యాలీలో 'గాడి'ద జలపాతం

అలసట కలగకుండానే, ఏ ప్రయత్నమూ చేయకుండానే ఎంతో అద్భుతమైన దృశ్యం కనిపించినా మనకు అంత ఆనందం అనిపించదు. అదే దాని అందాన్ని మనం వెతికి పట్టుకునే ప్రయత్నం కొంత చేసి సఫలీకృతమైనప్పుడు కలిగే ఆనందం ఒక మధుర స్మృతి అవుతుంది. మనకు గ్రీన్ వ్యాలీలోని 'గాడి'ద గుండాన్ని చేరుకుని చూసినప్పుడు మిగులుతుంది ఈ మధుర స్మృతి. అంటే గాడిద గుండం దర్శనం మనకు ప్రకృతితో మమేకమయ్యే అవకాశాన్నిచ్చి అదొక మధుర స్మృతిగా మిగిలేందుకు దోహదం చేస్తుంది.

గోదావరి నదికి అవతలి జిల్లా అదిలాబాద్, ఇవతలి కరీంనగర్, వరంగల్, ఖమ్మం జిల్లాల్లో రాష్ట్రంలోనే అందమైన అడవులున్నాయి. నిజానికి గోదావరి లోయలో ఉన్న ఈ అడవులను తెలంగాణ గ్రీన్ వ్యాలీ (హరిత లోయ) అనాలి. ఈ గ్రీన్ వ్యాలీ అందం అదిలాబాద్ జిల్లాలో మరీ ఎక్కువ. అలాంటి అరుదైన, అందమైన అడవుల్లో మరింత అందమైన, అత్యంత ఎత్తైన జలపాతం ఉందని ఆ ప్రాంతంలోని వారికి కూడా తెలియకపోవడం దురదృష్టకరం. అది తెలుసుకుందామిప్పుడు.

గ్రీన్ వ్యాలీలో ట్రెక్కింగ్

హైదరాబాద్ నుండి నిర్మల్, నేరేడిగొండ, తర్నం లేదా దేవల్ నాయక్ తండాల మీదుగా ప్రయాణిస్తే 250 కిలోమీటర్ల దూరం లోఉంటుంది ఈ గాడిద గుండం జలపాతం. దీన్ని చేరడానికి పచ్చని అడవులు, గుట్టలు, లోయల్లో మూడు కిలోమీటర్లు నడవాల్సి ఉంటుంది. వర్షాకాలంలో కడెంనది ఒక్కోసారి వరద ఎక్కువై దాటనివ్వదు. అలాంటప్పుడు దేవల్నాయక్తండాలో ఒక గ్రామస్థుని తీసుకుని ఈ జలపాతం దగ్గరికి వెళ్ళాలి. ఐతే ఇక్కడికి నిర్మల్, ఇచ్చోడ, సిరిచెల్లూ, పట్టణం, గుండిబాగ్ల మీదుగా వాహనంలో కూడా రావచ్చు.

ఈ ప్రాంతంలో మరాఠీలు, లంబాడీలు, గోండులు, ఆంధ్రీలు,

ఒకరితో ఒకరు కాదు అందరూ కలిసి చెడుతో పోరాడాలి

హైదరాబాద్ నుండి నిర్మల్, నేరేడిగొండ, తర్నం లేదా దేవల్నాయక్ తండాల మీదుగా ప్రయాణిస్తే 250 కిలోమీటర్ల దూరంలోఉంటుంది ఈ గాడిద గుండం జలపాతం. దీన్ని చేరడానికి పచ్చని అడవులు, గుట్టలు, లోయల్లో మూడు కిలోమీటర్లు నడవాల్సి ఉంటుంది. వర్షాకాలంలో కడెంనది ఒక్కోసారి వరద ఎక్కువై దాటనివ్వదు. అలాంటప్పుడు దేవల్నాయక్తండాలో ఒక గ్రామస్థుని తీసుకుని ఈ జలపాతం దగ్గరికి వెళ్ళాలి.

ముస్లింలు మాత్రమే కాకుండా గిరిజనేతరులు కూడా ఉన్నారు. అంటే ఈ ప్రాంతంలో విభిన్న జాతుల సమ్మేళనాన్ని, వైవిధ్య సంస్కృతులను... భిన్నత్వంలో ఏకత్వాన్ని చూడవచ్చు. కొందరు ఈ జలపాతాన్ని ముక్కిడి గుండం అని పిలిస్తే, మరి కొందరు గాడిద జలపాతం అంటారు. నిజానికి స్థానిక ప్రజలు ఈ జలపాతానికి మొక్కుతారు. అందుకే దీనికి 'మొక్కుడు గుండం' అని, ఇది 'గాడి'లో నుంచి దుంకుతుంది కాబట్టి 'గాడి'ద గుండం అని పేర్లు వచ్చాయి.

పర్యాటకులు ఈ ప్రాంతీయులు సాగు చేసుకుంటున్న పంట పొలాల మధ్య నుండి నడిచిపోవాల్సి ఉంటుంది. మన చుట్టూ ఎత్తు పల్లాల్లో గుట్టలు, చెట్ల మధ్య అటవీ ప్రదేశాన్ని చదును చేసుకుంటూ వివిధ రకాల మెట్ల పంటలను సాగు చేసుకుంటున్న వ్యవసాయ దారులు కనిపిస్తారు. వారి శ్రమ సౌందర్యమే కాకుండా పచ్చని లోయల్లోని నల్లని నేలల్లో పరుచుకున్న పచ్చని పైరుల సోయగాలను కూడా చూడొచ్చు.

అక్కడక్కడా గుట్టబోర్లు, ఎత్తైన గుట్టలు, అడవులు, లోతైన లోయలు, ఇరుకైన దారి, ఎడబళ్ళ చక్రాల గాడులు, పచ్చని చెట్ల మధ్య ఏర్పడిన చిన్న చిన్న కుంటలు, వాటి నీటిని తాగడానికి వచ్చిన జంతువుల కాళ్ళ డెక్కల గుర్తులు, జల జలా పారుతూ మనకు అడ్డంగా వచ్చే ఏరులు, పచ్చిక బయళ్ళు మేస్తున్న పశువులు, వాటిని కాపలా కాసే గోండులు, ఆంధ్రీలు, అటవీ మార్గంలో ఎలుగుబంటులు, అడవి పండులు ఎదురవుతాయేమోనన్న భయం, వీటిల్లో ప్రతి ఒక్కటీ మన మనోఫలకంపై ముద్రించుకు పోయే మధుర స్మృతులను మిగుల్పుతాయి.

ఎత్తైన, లోతైన జలపాతం

గాడిదగుండం జలపాతం పరిసరాలూ మనల్ని పరవశానికి గురి చేస్తాయి. చుట్టూ గిరిగీసినట్లుండే ఎత్తైన పచ్చని కొండల మధ్య వంపు తిరిగిన విల్లులా ఒక వాగు ప్రవహిస్తుంది. అదీ ఒక ఇరుకైన గాడిలో.

ఎత్తైన చిక్కని చెట్ల మధ్యలో ఉన్న గుండిబాగ్ అనే అంధలగూడెం సరిహద్దుల్లో పచ్చని చెట్ల మధ్య నుండి తెల్లని వాగు వడివడిగా ప్రవహిస్తుండటం చూసి పరవశించిపోతాం. అంత కంటే ఎక్కువగా పరవశింపచేసే దృశ్యం అల్లంత దూరంలోనే కనిపిస్తుంది. అదే అసలైన అందమైన జలపాతం. అలాగని దాని అందం అంత సులభంగా కనిపించదు. ముందు వినిపిస్తుంది... 200 అడుగుల ఎత్తు నుండి దూకే జలపాత శబ్దం. ఇది మన రాష్ట్రంలోనే ఎత్తైన జలపాతాల్లో ఒకటి.

ఈ జలపాతం ఒక ఇరుకైన గాడిలో నుండి కొండల మధ్య సహజంగా ఏర్పడిన ఒక నిటారైన రంధ్రంలోకి దూకుతుంటుంది. నిజానికి ఈ రంధ్రం ఈ జలపాతం దూకుడు తాకిడికే ఏర్పడింది. ఆ రంధ్రం ఎత్తులోతు సుమారు 100 అడుగుల పైమాటే. అంటే ఈ జలపాతం ఎత్తులో సగం భాగం అన్నమాట. జలపాతం ఈ రంధ్రంలో దూకిన తరువాత మనకు కనిపించకుండా మాయమవుతుంది. తూర్పు వైపు నుండి పడమర వైపు దూకుతున్న జలపాతం ఆ రంధ్రాన్ని చీల్చుకుని ఉత్తర వాయువ్యం వైపు బయటకు వెళ్ళి మళ్ళీ గుట్ట అడ్డు రావడంతో మలుపు తీసుకుంటుంది. అదొక అందమైన ఆసక్తికరమైన దృశ్యం. ఇక్కడే మనకు తెలియని మరో ఆసక్తికరమైన దృశ్యం కనిపిస్తుంది. అదేమిటంటే, కొందరు స్థానిక వేటగాళ్ళు పావురాలను పట్టుకోవడం. **సుందరమైన లోయ**

గాడిదగుండం జలపాతం ప్రాంత దృశ్యం కాశ్మీర్ లోయను మరిపిస్తుంది. ఈ జలపాతం చుట్టూ 500 అడుగుల ఎత్తైన కొండలైన కొండల వరుసలు పచ్చని చెట్లతో కళకళలాడుతూ ముసురుకున్నాయి. ఈ కొండల మధ్య తూర్పు సగభాగం ఎత్తైన పీఠభూమి, పశ్చిమ సగభాగం ఏటవాలు లోయ ఎంతో అందంగా కనిపిస్తుంది. పీఠభూమిని ఈశాన్యం కొండల మధ్యనున్న సన్నని చీలిక నుండి, దక్షిణపు కొండల పైనున్న గుండిబాగ్ ఏటవాళ్ళ నుండి చేరుకోవాలి. లోయనైతే పశ్చిమపు కొండలు (మాదారం) దిగి చేరుకోవాలి. వర్షాలు ఉధృతంగా

గాడిదగుండం జలపాతం ప్రాంత దృశ్యం కాశ్మీర్ లోయను మరిపిస్తుంది. ఈ జలపాతం చుట్టూ 500 అడుగుల ఎత్తైన కొండలైన కొండల వరుసలు పచ్చని చెట్లతో కళకళలాడుతూ ముసురుకున్నాయి. ఈ కొండల మధ్య తూర్పు సగభాగం ఎత్తైన పీఠభూమి, పశ్చిమ సగభాగం ఏటవాలు లోయ ఎంతో అందంగా కనిపిస్తుంది. పీఠభూమిని ఈశాన్యం కొండల మధ్యనున్న సన్నని చీలిక నుండి, దక్షిణపు కొండల పైనున్న గుండిబాగ్ ఏటవాళ్ళ నుండి చేరుకోవాలి.

లేనప్పుడు కడం నది మనల్ని దాటనిస్తుంది. అప్పుడు ఈ లోయలోని తర్లం, దేవల్ నాయక్ తండా పొలిమేరల నుండి కాలినడకన చేరుకోవచ్చు. ఇలా వచ్చినప్పుడు జలపాతం కింద ఉన్న లోయలోకి చేరుకుంటాం. జలపాతం ఎత్తు, అందాన్ని సంపూర్ణంగా చూసి ఆనందించవచ్చు. పీఠభూమిపై నుండి వస్తే దాని ఎత్తు సగమే కనిపిస్తుంది. 500 అడుగుల ఎత్తున్న పచ్చని కొండల మధ్య ప్రవహిస్తూ, 200ల అడుగుల ఎత్తు నుండి తూర్పు నుండి పశ్చిమం వైపు దూకుతూ, 100 అడుగుల ఎత్తైన నల్లని రాళ్ల మధ్య కనుమరగయిన తెల్లని జలపాతం మళ్ళీ ఉత్తర వాయువ్యంలో కొండ అడ్డు రావడంతో వంపు తిరిగి పశ్చిమం మీదుగా నైరుతి వైపు అర్ధచంద్రాకారంలో నీలిమేఘాలను ప్రతిఫలిస్తూ ఒయ్యారంగా సోయాగాలు పోతూ ప్రవహించే దృశ్యాన్ని ప్రతి ఒక్కరూ చూసి తరించాల్సిందే.

మాదారం నుంచి గాని, తర్లం, దేవల్ నాయక్ తండా మీద నుంచి గానీ వచ్చేవారు జలపాతం కిందుగా పారే వాగు ప్రవాహం వెంట లోయలో సుమారు ఒకటిన్నర కిలోమీటర్ల దూరం పచ్చని చెట్ల మీద చేస్తూ పక్షుల కిలకిల రావాలను వింటూ నడక సాగించడం మన జీవితంలో మరిచిపోలేని మధురానుభూతిని మిగులుస్తుంది. ఇక్కడ రోప్ వే నిర్మిస్తే ఇదొక అద్భుతమైన ఎకో టూరిజం ప్రాజెక్ట్ కాగలదు. జాతీయ రహదారి నెం.44కు దగ్గరగా ఉండటం వల్ల పర్యాటకులతో కిటకిటలాడే అవకాశమూ ఉంది.

- (ద్యావనపల్లి సత్యనారాయణ రచించిన 'తెలంగాణ కొత్త విహార స్థలాలు' పుస్తకం నుంచి)

ప్రతులకు:

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్, చంద్రం 490,
ఆక్స్ ఫర్డ్ గ్రామర్ స్కూల్ దగ్గర,
వీధి నెం.12, హిమాయత్ నగర్,
హైదరాబాద్ - 29, తెలంగాణ.
వెల: రూ.100

ఒకరి లోపాలను ఒకరు క్షమించుకోలేనివారు.. స్నేహితులుగా ఎక్కువకాలం ఉండలేరు

‘ఎవరిది ముఖం’ ...

ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో మానవ సంబంధాలు మార్కెట్‌మయం ఎలా అయిపోతున్నాయో ‘ఎవరిది ముఖం’ కవితా సంపుటి ప్రస్ఫుటింపచేస్తుందిని వక్తులు పేర్కొన్నారు. రెడ్డి రామకృష్ణ రచించిన ఈ పుస్తకావిష్కరణ సభ సుందరయ్యవిజ్ఞానకేంద్రంలో కవి యాకుబ్ అధ్యక్షతన ఫిబ్రవరి19న జరిగింది. ముఖ్యఅతిథిగా కె.శివారెడ్డి పాల్గొనగా.. ఆదిభట్ల సూర్యజ్యోతి కవితాసంపుటిని అవిష్కరించారు. కోడూరి విజయకుమార్, నారాయణ, వేణు, బజరాలు పాల్గొని ప్రసంగించారు. మానవ సంబంధాలు మార్కెట్‌మయం అయిపోయి ప్రజలు ఒకరి కొకరు సంబంధం లేనట్లుగా దూరం అయిపోతున్న విధానం ఈ సంపుటిలోని కవితల్లో చక్కగా వివరించారని అన్నారు. గ్రామాల్లో భూమికి, రైతులకు దూరం పెరిగి వారి జీవనవిధానం ధ్వంసం అవుతోందని అవేదన వ్యక్తం చేశారు. ముఖ్యంగా ఉత్తరాంధ్రలో సెజ్‌లు, పవర్‌ప్లాంట్లు రావడం వల్ల ప్రజల్లో జీవనం ధ్వంసం అవుతోందని, ఈ అంశాలన్నీ ఈ రచనలో కనిపిస్తాయన్నారు. అందరినీ చదివించే రచన ‘ఎవరిది ముఖం’ అని వారు పేర్కొన్నారు.

తెలియని బంధాలను కలిపేది కవిత్వం

‘తెలియని బంధాలు కాపాడేది కలిపేది కవిత్వం అని సుద్దాల అశోక్‌తేజ అన్నారు. ఇందూరు భారతి ఆధ్వర్యంలో ప్రముఖ కవి ఆ ప్పార్తి సూర్యప్రకాశ్ కవితా గ్రంథాలు ‘నిశ్శబ్ద ధ్వని’ (మినీ కవితా సంపుటి) ‘మీరంతా నేనే’ (వచనా కవితా సంపుటి) అవిష్కరణ మహోత్సవం ఫిబ్రవరి 19న రవీంద్రభారతిలో సమావేశ మందిరంలో కన్నులపండువగా జరిగింది. ప్రముఖ సినీగేయ రచయిత సుద్దాల అశోక్‌తేజ ‘నిశ్శబ్ద ధ్వని’ అవిష్కరించారు. ఉమ్మడి కుటుంబాలు పతనమైన తరువాత బంధాలు, అనుబంధాలు లేకుండా పోయాయని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. ‘మీరంతా నేనే’ సంపుటిని ప్రముఖ సాహితీవేత్త డా॥ దేవరాజు మహారాజు అవిష్కరించారు. సుధామా అధ్యక్షోపన్యాసం చేశారు. సినీ గేయ కవి మౌనశ్రీ మల్లిక్, పి.వి.చందనరావు మాట్లాడారు. ప్రధాన కార్యదర్శి రామస్వామి స్వాగతం పలికారు.

హృదయాన్ని హత్తుకునేలా ‘అమ్మంగి’ కవితలు

ప్రముఖ కవి అమ్మంగి వేణుగోపాల్ కవితలు హృదయాన్ని హత్తుకునేలా ఉన్నాయని తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సలహాదారు డాక్టర్ కేవీ. రమణాచారి అన్నారు. తెలంగాణ సాంస్కృతిక శాఖ, సాహిత్య కళావేదిక ఆధ్వర్యంలో రవీంద్రభారతిలోని సమావేశ మందిరంలో ఫిబ్రవరి 11న నిర్వహించిన ‘అమ్మంగి వేణుగోపాల్ జవితా సంపుటాల అవిష్కరణ సభ’లో రమణాచారి ముఖ్యఅతిథిగా పాల్గొని మాట్లాడారు. తెలంగాణ కవులు, సాహితీవేత్తలకు తగిన గౌవరం దక్కడంలేదని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. తెలంగాణ సాహిత్య కళావేదిక అధ్యక్షుడు బి. నరిసింగరావు మాట్లాడుతూ.. అమ్మంగి రచనా శైలి విలక్షణమైనదన్నారు. ఈ సందర్భంగా అమ్మంగి వేణు గోపాల్ రచించిన ‘గంధం చెట్టు’ ‘మిణు

గురు’ కవితా సంపుటిలను కేవీ. రమణాచారి అవిష్కరించగా ‘తోటంత పువ్వు’ను ఆచార్య ఎల్లూరి శివారెడ్డి, ‘పచ్చబొట్టు-పటాంచెరు’ కవితా సంపుటిని కవి డాక్టర్ దామెర రాములు అవిష్కరించారు. కార్యక్రమంలో తెలంగాణ సాంస్కృతిక సంచాలకులు మామిడి హరికృష్ణ, ప్రముఖ సాహితీవేత్తలు వేణు సంకోజు, జి.వెంకటేశర్లు, ప్రొఫెసర్ జి.చెన్నకేశవరెడ్డి, డా.జి.నోముల సత్యనారాయణ, డా.నాళేశ్వరం శంకరం, డాక్టర్ ఏనుగు నరసింహారెడ్డి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

‘కాలం నది ఒడ్డున’

ప్రముఖ రచయిత బిక్కి కృష్ణ రచించిన ‘కాలం నది ఒడ్డున’ పుస్తకా విష్కరణ సభ వివేకానంద సామాజిక సేవా సంస్థ ఆధ్వర్యంలో ఫిబ్రవరి 12న సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రంలో జరిగింది. ముఖ్య అతిథిగా తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం మాజీ చైన్‌మాన్‌లర్, ప్రముఖ కవి ఎన్. గోపి చోజరై పుస్తకాన్ని అవిష్కరించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ.. కవి, రచయితలకు ఆరాటం, అవేశం, ఉద్యమ లక్షణాలు ఉండాలన్నారు. ఈ లక్షణాలన్ని బిక్కి కృష్ణలో ఉన్నాయని కొనియాడారు. ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో జీవితాల్లో మార్పులు వచ్చాయన్నారు. ఉద్యమాలు జీవితాలను మార్చి వేస్తాయని అన్నారు. సంస్థ అధ్యక్షుడు లక్ష్మణ్ అధ్యక్షతన జరిగిన సమావేశంలో రిటైర్డ్ జస్టిస్ చంద్రకుమార్, జస్టిస్ చెల్లా కోదండరాం, నగ్నముని పాల్గొన్నారు.

తొలి ఉద్యమ చరిత్రను అందించాలి

తెలంగాణ సాయుధ పోరాట తొలిదశ ఉద్యమ చరిత్ర ఆధారాలు లేకపోవడం వల్ల నేడు పూర్తి స్థాయిలో ఉద్యమానికి సంబంధించిన పుస్తకాలు రాలేదని తెలంగాణ రాజకీయ జేఏసీ చైర్మన్ ప్రొఫెసర్ కోదండరాం అన్నారు. అప్పటి తెలంగాణ ఉద్యమ చరిత్రను భావితరాలకు పుస్తకరూపంలో అందిచాల్సిన బాధ్యత ప్రతి రచయితపై ఉందన్నారు. ఫిబ్రవరి 8న బషీర్‌బాగ్ ప్రెస్‌క్లబ్‌లో హెచ్‌బీ పబ్లికేషన్స్ ఆధ్వర్యంలో ఎస్.వి.రమాఫ్, ఎస్.వి.సమద్ రచించిన ‘తెలంగాణ చరిత్ర’ (ఉద్యమం-రాష్ట్ర అవిర్భావం) పుస్తకాన్ని కోదండరాం ముఖ్యఅతిథిగా అవిష్కరించారు.

అనంతరం కోదండరాం మాట్లాడుతూ.. మలిదశ తెలంగాణ ఉద్యమ చరిత్రపై ఎన్నో పుస్తకాలు వస్తున్నా.. విద్యార్థులు ఏ పుస్తకాన్ని చదవాలనే మీమాంసలో ఉన్నారన్నారు. ప్రతితెలంగాణవాది ఉద్యమ చరిత్రను తెలుసుకోవాలన్నారు. తొలి, మలి దశ ఉద్యమ చరిత్రను చక్కటి డాక్యుమెంటరీ రూపంలో తీసుకురావాల్సిన అవసరం ఉందన్నారు.

అచ్చంపేట మాజీ ఎమ్మెల్యే వంశీ కృష్ణ, గ్రూప్ 1 ఎంపి డీ.ఓ.ల సంఘం అధ్యక్షుడు జె.పద్మావతి, ప్రధాన కార్యదర్శి కె.వినయ్‌కుమార్, జిల్లా కమిషియల్ ట్యాక్స్ అఫీసర్ ఎస్.వి. హజారీ, జూపల్లి రాజేందర్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

వెనక్కి రా... ఫీనిక్స్

వింజామరలు వీయించుకుంటున్నావా
విచ్చు కత్తులూ, విస్ఫోటనాలూ,
విస్ఫులింగాలూ విచలితుడవై వీక్షిస్తున్నావా
ఇక్కడ చేరలేని తీరాలు
ఎక్కడున్నాయా వెతుక్కుంటున్నావా ???
పోలవరం నిర్వాసితుల ని-వేదనలు
కాలసర్పాల నిర్వేతుక
ని-వేదికలూ నిర్వాకాల
నీ నిర్భీతి వ్యాఖ్యానాలు
నీ నిబద్ధ నీతి వాక్యాల
నిగళాలలో ఘల్లుమంటునే ఉన్నాయ్..
అబ్బు... ఏముంది బాస్.. అని
నువ్వు అన్ని ఫీలింగ్స్ నీ మేళవించి
అబ్బురపడే అవ్యయాలు నా అంతరంగంలో
ఆడుతూనే ఉన్నాయ్..
ఆ బక్కోడి లవ్ స్టోరీ
వాడి గవర్నెంటాఫీసర్ మామ పిటాంబర్
డాంబికం
ఫ్యాన్ ఒంటి మీద పడి నడుం విరిగిన
ఇంటిఓనర్
ఆ పీల కాయుడి మీద కక్ష కట్టిన తీరు..
నువ్వు ఆ కథ పంపినప్పుడు
తెరలు తెరలుగా వచ్చిన నవ్వుతోనూ..
నువ్వు లేవనే చేదునిజం తెలిసినప్పుడు
అంతులేని వేదనతో
పొరలు పొరలుగా కట్టిన కన్నీటి
చారికలతోనూ ..

నీ కలంలో కదలాడిన
కవితా పరిచారికలతోనూ
యారోగెంట్ అభిసారికలతోనూ
నీ పెక్కడిల్లోస్
ఇంకా మెమరీస్ లో ప్రెష్ గానే ఉన్నాయ్..
మియర్ మేల్, మేల్ కొలుపు
మ్యూజిక్ నెవర్ డైస్.. ఇవన్నీ..
నేనూ నీ అంతటి కవినయ్యుంటే
ఒక యాభయ్యేళ్ళకో.. డెబ్బయ్యేళ్ళకో
తెలుగు వాచకం ఉంటే..
అందులో నా కవిత్యం అచ్చైతే..
కవి కాలాదుల్లో నన్నూ
నీ సమకాలికుడిగా రాసి
నీ వైభవాన్ని... ఆ పక్కనే
నా ప్రాభవాన్ని.. పిల్లల కీర్తించే వారేమో
తెలుగు మేష్టర్లు అనందపడేవారేమో..
కానీ..
మై డియరెస్ట్ ఫ్రెండ్ !!!
నాకు నీ స్థాయి లేదు
ఏడు దశాబ్దాల తర్వాత తెలుగు కూడా
సంస్కృతమైపోతుందేమో తెలీదు
లేక.. మరు జన్మ ఉంటే
నువ్వే ఆ తెలుగు మేష్టరవుతావేమో
ఊహించలేను..
గుండెలనిండా ప్రేమ నింపుకున్న
అనురాగ మూర్తిని..
ఆవిరవుతున్న ఆశలకి కొత్త
ఊపిరులూదే అభిమాన స్ఫూర్తివి..
తలపై కూస్తున్న తీతువుని
ఇలలో భయపిస్తున్న హేతువుని
కలలో జడిపిస్తున్న మృత్యువుని
ప్రెస్ క్లబ్ లో తలపై ముసిరే దోమల్ని
తోలిసిట్టా... హుష్ అంటే
పోతాయనుకున్నావా?
కొత్తేదాది రెండో రోజే
సువ్విచ్చిన బర్తే పార్టీలో
మెనీ హక్సీ రిటర్న్స్ అఫ్ ద డే
అని నీకు చెప్పిన గ్రీటింగ్స్
నిరర్థకం... అసంబద్ధం..

అండ్ అబద్ధం
అని నాడు తెలీదు
నేడు తెలిసినా చెయ్యగలిగిందేమీ లేదు..
అరుణ సాగర మధనం చేస్తే
ఉత్సాహం ఉరకలెత్తే కవితా
ఉచ్చైశ్రవం..
నికృష్టల వికృత చేష్టలు
నిర్జించే హాలాహలం..
నీ మందస్మిత వదనం లాంటి
చంద్రుడూ... నువ్వెక్కిరంచే
వైట్ ఎలిఫెంట్..
ఇలా అన్నీ పుడతాయ్..
నీ రాతల మధనం చేస్తే
బూడిదలోంచి పైకి ఫీనిక్స్..
గుర్రం ఎగరావచ్చుని నిరూపించే
పెగాసస్
ఇంకా.. గ్రిఫిన్, యూనికార్న్ లాంటి ఇతర
మిథికల్ మిరకిల్స్ అనీ
పుట్టుకొస్తాయ్..
అదేదో ఒక జీనస్.. ఒక స్పీషీస్ నించీ
నేను బిబరేటెడ్ అని చెప్పుకున్నావ్
ఈ స్థాయికి ఎదగక పోతే
ఆస్ట్రసైజ్జ్ అనాలోన్సేచేది అని కూడా
అన్నావ్..
నువ్వు జ్ఞానదర్శివి
అన్నా.. మనస్తే..
అని మనసుతో నమస్తే చెప్పిన
సోమవారం నాటి నీ వాట్స్ ఆప్
మన ఐహిక స్నేహానికి పుల్ స్టాప్
అయ్యింది..
నా కవితలకి తొలి పాఠకుడివి
నా అవేశానికి ఆపోశనవి
నా అలోచనలకి ఆలంబనవి
నువ్వు వెళ్లిపోయిన ఆ తెలియని
చోటికూడా మెసేజ్ పంపే
యాప్ ఒకటి వస్తుందేమోతే ఫ్రెండ్
అప్పటి వరకూ.. అల్విదా..
- సాయి శేఖర్, సీనియర్ జర్నలిస్టు
(ఫీనిక్స్ నుంచి సేకరణ)

Oxford Grammar School
Street No. 12, Himayatnager

I go to Oxford (ogs) to learn life!

CBSE & SSC

Phone: 040-27636214

ఒక మంచిపని చేయి. ఫలితాన్ని గురించి అలోచించకు. ఇతరులు దాని మంచిచెడ్డల గురించి నిర్ణయిస్తారు.

తెలుగు వాచకాల విశిష్టత

మూడవ తరగతి తెలుగు వాచకం - జూబిలి - 3

గత సంచిక తరువాయి

మూడవ తరగతి తెలుగు వాచకం రూపకల్పనలో కోట సుకన్య, కె. ఉదయకుమార్, వురిమళ్ల సునంద, పసుల ప్రతాప్, వేమగంటి ము రళీకృష్ణమాచారి, వొజ్జల శరత్బాబు, డా. గట్టు త్రివేణి, ఆరుట్ల శ్రీదేవి, గొర్రె రామస్వామి, డి. శాంతకుమారి, డా. పోరెడ్డి రంగయ్య, యు. బుగ్గమ్మ, కె. ఉపేందర్ రావు, కోట వెంకటేశ్వర్లు, బెజ్జూరపు వినోద్ కుమార్, పల్లి మాధవి, డా. బండారు సుజాతాశేఖర్, ఎల్.ఎమ్. ప్ర సాద్, డా. బి.వి.ఎన్. స్వామి, గంట్యాల ప్రసాద్, ఏ.వి. రమణాచారి, డి. దుర్గాబాయి, ఎస్. సుమిత్రాదేవి, నందిగమ కిషోర్ పాల్గొన్నారు. ఇందులోని చిత్రాలు ఉత్తమ్ ఎంతో అందంగా చిత్రించారు.

ఈ వాచకం బోధన గురించి ఉపాధ్యాయులకు విస్తృతంగా రెండు పేజీల సూచనలు చేశారు. మరోపేజీలో పిల్లలకు సూచనలు అందించారు. ఇంకో పేజీలో పిల్లలు సాధించాల్సిన సామర్థ్యాలను ఆరు భాగాలుగా సూచించారు.

మూడవ తరగతి పాఠ్య పుస్తకం ముందుమాటలో ఉపాధ్యాయుల గురించి ఒక చక్కని మాట చెప్పారు. “ఎంత మంచి పాఠ్యపుస్తకమైనా ఉపాధ్యాయునికి సాటి రాదు. ఉపాధ్యాయుడు దీన్నొక సాధనంగా మాత్రమే ఉపయోగించుకోవాలి. ఉపాధ్యాయుడు బోధకుడి పాత్రకే పరిమితం కాగూడదు. పిల్లల చేత ఆలోచింప జేయాలి. పిల్లలు తమ ఇంటి భాషలో మాట్లాడేటట్లు ప్రోత్సహించాలి. పిల్లల భాషను గౌరవించాలి. తరగతి గదిలో పిల్లలు స్వేచ్ఛగా తమ భావాలను వ్యక్తపరచాలి. సొంతంగా రాసేలా చూడాలి. పాఠశాలలోని గ్రంథాలయ పుస్తకాలు, ఇతర పుస్తకాలు, వార్తా పత్రికలు వంటి వాటిని పిల్లలతో చదివించాలి. వాటి గురించి మాట్లాడించాలి” అని ఉపాధ్యాయుల ప్రాధాన్యతను వివరించారు. విద్యార్థుల పఠనాసక్తిని ఎలా పెంచాలో సూచించారు. పిల్లలకు కూడా అనేక సూచనలు చేశారు. ఈ పాఠ్యపుస్తకం ద్వారా పిల్లలు సాధించాల్సిన సామర్థ్యాలను ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నారు.

మూడవ తరగతిలో ఈ కింది విధంగా పాఠాలు పొందుపరిచారు.

- 1-10 సంసిద్ధత పాఠాలు - పునశ్చరణ
- 1. వానదేవుడా - పర్యావరణం - గేయం
- 2. బాల భీముడు - ఇతిహాసం - కథ
- 3. అమ్మ - సంస్కృతి/ విలువలు - గేయం
- జ దయ - భూతదయ - కథ
- 4. మన పండుగలు - సంస్కృతి - సంభాషణ

- 5. కాకుల లెక్క - హాస్యం - కథ
- 6. లేగదూడ - భూతదయ - గేయం
- 7. నీటి అందాలు - దర్శనీయ స్థలాలు - వ్యాసం
- 8. మతిమరుపు ఈగ - హాస్యం - కథ
- 9. ఏమేమి చూడాలి? - ప్రకృతి పరిశీలన - గేయం
- 10. వేమన శతకం - విలువలు - పద్యాలు
- 11. తెలంగాణ రాష్ట్ర చిహ్నాలు - సంస్కృతి - వ్యాసం
- 12. తోటతల్లి - పర్యావరణం - గేయం
- జ పక్షులు - పర్యావరణం - గేయం
- 13. మహాత్ముడు - స్ఫూర్తి - వ్యాసం
- జ ఆట బతుకు - పిల్లల ఆసక్తులు / నైపుణ్యాలు - గేయం
- 14. చెట్టు కోరిక (కాల్పనికత) - సృజనాత్మకత - కథ
- జ కొబ్బరి బోండ్లం - హాస్యం - చిత్రకథ
- జ పదాలు - అర్థాలు

148 పేజీలు గల ఈ మూడవ తరగతి తెలుగు వాచకం అట్టపై కలిసి కట్టుగా ఇంటిముందు ఆడుకోవడం, పఠంగులు ఇంటిదాబాపై నుండి ఎగురవేయడం, గూనిండ్లు, గుడిసెలు, దాబాలు, డోర్ కర్తెన్లు, ఇంటిమీది పక్షులు చక్కగా చిత్రించారు. అయితే దాబా నుండి పఠంగులు ఎగురవేస్తూ పిల్లలు ప్రమాదాలకు గురై చనిపోతున్నారు. మా మిత్రుని కొడుకు కరెంటు తీగలు తాకి చనిపోయాడు. అందువల్ల ఇలాంటి బొమ్మలు వేసేటప్పుడు వాటిని జాగ్రత్తగా అనేక కోణాల్లో ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇందులో పిల్లలకు ఇలా సూచించారు. ‘ప్రతి పాఠంలో ముందుగా ఒక బొమ్మ ఉంటుంది. ఆ బొమ్మను చూడండి. దానికింద ఉన్న ప్రశ్నలకు జవాబులు ఆలోచించి చెప్పాలి’. ‘ప్రతిరోజు పాఠాన్ని బిగ్గరగా చదవాలి’. ‘మీ ఉపాధ్యాయుడు చదివేటప్పుడు జాగ్రత్తగా వినాలి’. మీకు తెలువని పదాలు / చదువలేక పోయిన పదాలు మీ ఉపాధ్యాయుడు ఎట్లా పలుకుతున్నాడో జాగ్రత్తగా వినాలి. అర్థం కాని పదాలకింద గీత గీయాలి’. వాటి అర్థాలను పుస్తకం చివర పదాలు - అర్థాలు పట్టిక చూసి తెలుసుకోవాలి’. ‘సృజనాత్మకతలో ఇచ్చిన అభ్యాసాలను మీరు, మీ మిత్రులతో కలిసి జట్లలో చేయాలి’. ‘చదువు ఆనందించు’ పేరుతో ఉన్న వాటిని మీరే స్వతంత్రంగా చదువుకోవాలి. ‘మీ బడిలో ఉన్న కథల పుస్తకాలు, పాటల పుస్తకాలు కూడా చదవుకోవాలి. వాటిగురించి కూడా చెప్పగలగాలి’. ‘పిల్లలు ఇతర పుస్తకాలు చదివే ఆసక్తిని మూడవ తరగతిలోనే ప్రవేశపెట్టడం ప్రశంసనీయం’. మూడవ తరగతి వాచకంలోని ఈ 14 పాఠాలు

కొలి కష్టాలను తెచ్చుకోకు, వాటంతటవే వచ్చాయూ సర్వశక్తులూ ఒడ్డి వాటని ఎదురిక్కి.

ఎందుకోసం పెట్టారో ఇతివృత్తం, ప్రక్రియ పేరుతో చక్కగా సూచించారు. ఏ నెలలో ఏ పాఠం పూర్తి చేయాలో కూడా సూచించారు. వాన దేవుడా!, పర్యావరణం గురించిన గేయం, బాల భీముడు ఇతిహాసం గురించిన కథ, అమ్మ సంస్కృతి విలువలు గురించిన గేయం, దయ భూతదయ కథ, మన పండుగలు సంస్కృతి గురించి సంభాషణ ప్రక్రియ, కాకుల లెక్క హాస్యం గురించిన కథ, లేగదూడ భూతదయ గేయం, నీటి అందాలు దర్శనీయ స్థలాలు వ్యాసం ప్రక్రియ. మతి మరుపు ఈగ కథ హాస్యం. ఏమేమి చూడాలి?లో ప్రకృతి పరిశీలన గేయ రూపంలో. వేమన శతకంలో విలువలు, తెలంగాణ రాష్ట్ర చిహ్నాలు గురించి, సంస్కృతి గురించి వ్యాసం. తోటతల్లి పర్యావరణం గురించిన గేయం, మహాత్ముడు స్ఫూర్తిని గురించిన వ్యాసం, చెట్టు కోరిక సృజనాత్మకతను గురించిన కథ అని పేర్కొన్నారు. దయ, పక్షులు, ఆట బతుకు, కొబ్బరి బొంబం. స్వయంగా చదివి ఆనందించడం కోసం ప్రచురించారు. చందమామ, బాలమిత్రతోపాటు దినవార పత్రికల్లో వచ్చే పిల్లల కథలను చదవడానికి ఈ పాఠాలు ఒక తొలిమెట్టుగా ఉపయోగపడతాయి. మన పండుగల్లో దసరా సెలవులు, క్రిస్మస్ సెలవులు, ఉగాది, శ్రీరామనవమి, బొడ్డెమ్మ, బతుకమ్మ, వినాయక చవితి, సంక్రాంతి, శివరాత్రి, రంజాన్, బక్రీద్, మొహర్రం మొదలైన పండుగలను ఆ సందర్భంగా కొత్త బట్టలు, వంటలు, ప్రార్థనలు జరుపుకునే తీరును పరిచయం చేశారు. అంతేకాకుండా లంబాడి తండాలో జరుపుకునే 'తీజ్' పండుగను పరిచయం చేశారు. కాకుల లెక్క పాఠంలో అక్కర్ - బీర్బల్ పేరిట ప్రచారంలో ఉన్న కథ చేర్చారు. సమయ స్ఫూర్తికి, తెలివితేటలకు, ఉపాయాలు, సందర్భానుసారంగా అప్పటికప్పుడు మాటలు మాట్లాడే విధానాన్ని నేర్చుకోవడానికి ఈ పాఠం ఎంతగానో ఉపయోగపడుతుంది.

పదాలను జంట పదాలుగా మార్చుకోవడానికి కొన్ని ఉదాహరణలు ఇచ్చారు. పదాలను ఎలా కలపాలో సూచించారు. ఇల్లు-వాకిలి అనే పదం సూచించి పాలు-పెరుగు, పలక-బలపం, నీరు-నిప్పు, పాడి-పంట మొదలైనవి పిల్లలు సులభంగా పసిగట్టే విధంగా కూర్చడం ప్రశంసనీయం. జలపాతం వద్ద పిల్లల ఈత కొడుతున్న బొమ్మతో నీటి అందాలు పాఠం ఉంటుంది. ఇది కొంత ప్రమాదకరమైన సూచన అని చెప్పవచ్చు. లోతులేని వాగులో లేదా, చెరువు కట్ట పక్కన నీళ్ళల్లో ఆడుకుంటున్నట్టు లేదా కరెంటు పంపుసెట్టు నీళ్ళవద్ద స్నానాలు చేస్తూ ఆడుకుంటున్నట్టు, ఆ కరెంటు పంపుసెట్టు సమీపంలో చెట్టుకింద తల్లులు వీరిని చూస్తూ సద్దులు విప్పుకొని అన్నం తింటున్నట్టు బొమ్మ వేయవచ్చు. అది ప్రమాదరహితంగా ఉంటుంది. రాబోయే ముద్రణలో ఈ మార్పులు చేయడం అవసరం. ఈ పాఠంలో లక్కవరం చెరువు గురించి, కుంటాల జలపాతం గురించి, నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు గురించి పరిచయం చేయడం, వాటి ఫోటోలు వేయడం చాలా బాగుంది. ఏమేమి చూడాలి? పాఠానికి వేసిన బొమ్మ కూడా వాస్తవిక దృశ్యంగా లేదు. కొండల మధ్యనుండి వాగు ప్రవహించడం, ఆ నీటిపక్కన

రాజకీయ నాయకుడు పేదల పిల్లపాపలకు మీఓటు మాకే అంటూ ఒంగి దండం పెట్టే బొమ్మను వేయడం హృదయానికి హత్తుకునే విధంగా ఉంది. 11వ పాఠంలో తెలంగాణ రాష్ట్ర చిహ్నాలను పరిచయం చేశారు. కాకతీయ ద్వార తోరణం, చార్మినార్, గోల్కొండ ఖిల్లా, పాలపిట్ట, తంగెడు పూలు, జింక మొదలైనవాటికి తెలంగాణ రాష్ట్రానికి గల సంబంధాన్ని వివరించారు.

కూర్చొని చదువుకోవడం అవాస్తవికంగా ఉంది. సాధారణంగా పారే నీటి పక్కన ఇసుక ఉంటుంది. పిల్లలు ఇలా చదువుకోవడాన్ని ప్రోత్సహించే ఈ పద్ధతి మంచిది కాదు. ఇలా చదువుకోవడం ఉండదు. పక్షి ఎగిరే తీరును చూడడానికి, ప్రకృతి ఇచ్చిన పక్షి రంగులను, ఏటి సొగసులను, చెట్టుచేమలను చూడడానికి వేసిన ఈ బొమ్మ మార్చుకోవాలి. వేమన శతకం పాఠంలో మేము యాభైఆరేళ్ళ క్రితం చదువుకున్న పద్యాలే ఉండడం సంతోషం కలిగించింది. సార్వజనీన సత్యాలను చెప్పే ఈ పద్యాలు ఎప్పటికీ అవసరమే. అనువుగాని చోట సభికులను నరాదు, కొంచెమైన నదియు గొడువగాదు కొండయద్దమందు గొంచె మైయుండదా! అనే పద్యానికి వేసిన బొమ్మ పరమ అద్భుతం.

రాజకీయ నాయకుడు పేదల పిల్లపాపలకు మీఓటు మాకే అంటూ ఒంగి దండం పెట్టే బొమ్మను వేయడం హృదయానికి హత్తుకునే విధంగా ఉంది. 11వ పాఠంలో తెలంగాణ రాష్ట్ర చిహ్నాలను పరిచయం చేశారు. కాకతీయ ద్వార తోరణం, చార్మినార్, గోల్కొండ ఖిల్లా, పాలపిట్ట, తంగెడు పూలు, జింక మొదలైనవాటికి తెలంగాణ రాష్ట్రానికి గల సంబంధాన్ని వివరించారు. మహాత్మాగాంధీ గురించి మహాత్ముడు పాఠానికి పొదుపు చేసుకునే కిడ్నీబ్యాంకు బొమ్మను వేశారు. చెట్టు యొక్క ప్రాధాన్యతను గురించి చక్కని పాఠం రాశారు. చివరి అట్ట లోపలి పేజీలో బాలల్లారా, బంగారు కొండల్లారా అని డా॥ కపిలవాయి లింగమూర్తి పాటను చేర్చారు. అట్ట చివరి బొమ్మగా తెలంగాణ గ్రామీణ జీవితాన్ని, సంస్కృతిని చక్కగా ప్రతిబింబిస్తుంది. చక్కగా రూపొందించిన ఈ వాచకం పిల్లలను ఎంతో ఆకర్షిస్తుంది. ఎదిగిస్తుంది.

వచ్చే ముద్రణకు సూచనలు:

దర్శనీయ స్థలాలు అని రాసే స్థానంలో చూడదగిన స్థలాలు అని రాయవచ్చు. ప్రాజెక్టు పని అని ప్రతి పాఠంలో ఇంగ్లీషు పదంతో రాసినప్పుడు ఇతర సందర్భాల్లో కూడా అలవాటులో, వాడుకలో గల పదాలనే ఉపయోగించడం వల్ల తెలంగాణ భాష అభివృద్ధి చెందుతుంది. పాఠ్య పుస్తకాల్లో మరింతగా తెలంగాణ పదాలు చేర్చే అవకాశం ఉంటుంది. తెలుగులో కావాలని కొంతకాలంగా సంస్కృత పదాలను చొప్పించి పిల్లలకు లేని కష్టాలను తెచ్చిపెడుతున్నారు. కన్నడంలో, తమిళంలో సంస్కృత పదాలు కాస్త తక్కువ ఉంటాయనుకుంటూ.

క్రూరత్వం ఎప్పుడైనా, ఎక్కడైనా దౌర్బల్యంలో నుంచే పుడుతుంది

వారి వాచకాలను పరిశీలించి, అలాంటి వాటిలో తెలుగుకు సమీపంగా ఉండే వాటిని గుర్తించి మన వాడుకలోని తెలంగాణ పదాలను వాచకాల్లో చేర్చాలి.

తెలంగాణ వాడుక భాషలో పదసంపద తక్కువ అని కొందరు అనుకోవచ్చు. కానీ అది నిజం కాదు. వృత్తిపదకోశాలు, అచ్చువేసిన పుస్తకాలు చూస్తే ప్రజల్లో ఎన్ని వందల వేల పదాలు ఉన్నాయో తెలుస్తుంది. 700 పదాలతో ఇంగ్లీషులో అన్ని భావాలను చెప్పడం సాధ్యమేనని గతంలో ఒక చక్కని పుస్తకం వెలువడింది. లక్షల పదాలున్న ఇంగ్లీషులోనే 700 పదాలతో అన్ని భావాలు చెప్పగలిగినప్పుడు తెలుగులో సాధించడం ఇంకా సులభం. సంస్కృతం పట్ల విపరీతమైన అభిమానంతో సంస్కృత పదాలతో వాచకాలను నింపడం తగ్గించుకోవడం అవసరం. అచ్చ తెలుగు పదాల కోసం పాఠ్యపుస్తకాల రూప కల్పనలో అనేకస్థాయిల్లో పాల్గొంటున్న వారు ప్రత్యేక శ్రద్ధతో కృషి చేయడం అవసరం.

విషయసూచికలోని ఇతివృత్తం, ప్రక్రియ గురించి ఇచ్చిన పదాలు కాస్త మార్పుకోవడం అవసరం. చాలాసార్లు గేయం అనే పదం

వాడుతున్నారు. గేయం, పాట అనే పదాలు సమానార్థకాలు కావా? గేయం అనే పదానికి బదులు పాట అనే పదం వాడడం వల్ల ఏమైనా నష్టం ఉందా? వాడుకలో గల పాట అనే పదాన్నే వాడితే మంచిది. పర్యావరణం, ఇతిహాసం, సంస్కృతి, భూతదయ, దర్శనీయ స్థలాలు, ప్రకృతి పరిశీలన, సృజనాత్మకత, స్ఫూర్తి, హాస్యం అనే పదాలు తెలుగు భాషా పదాలు కావు. ఇతర భాషల నుండి పొందుపరిచిన ఈ పదాల స్థానంలో వాడుకలో గల తెలంగాణ పదాలు సేకరించి రాయడం అవసరం. వీటన్నిటికీ తెలుగులో పదాలు లేకపోలేదు. వాటిని పట్టుకోవడం రావాలి. వాటిపట్ల గౌరవం ఉంటే ఆ పదాలు వెతికి రాయడం అంత కష్టమేమీ కాదు.

నలిమెల భాస్కర్, రవ్వా శ్రీహరి ఇటీవల ప్రచురించిన కొత్త డిక్షనరీల్లో, వృత్తిపదకోశాల్లో ఇలాంటి వందలాది పదాలు దొరకకపోవు. తెలుగు పదాల పట్ల, వాడుక పదాల పట్ల శ్రద్ధ ఉంటే చాలు అన్ని కనపడతాయి.

- బి.ఎస్. రాములు
(తరువాయి భాగాలు వచ్చే సంచికల్లో)

సీఎంఐ పీఆర్ఓగా రమేష్ హజారి

ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయం (సీఎంఐ)లో మరో ప్రజాసంబంధాల అధికారి (పీఆర్ఓ)గా సీనియర్ జర్నలిస్టు రమేష్ హజారి నియమితులయ్యారు. ఈ మేరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఆయన చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. సీఎంఐ పీఆర్ఓగా నియమితులైన రమేష్ హజారి, సీఎం కేసీఆర్ ను కలసి కృతజ్ఞతలు తెలిపారు.

కోపాన్ని విడిచిపెట్టు అహంకారాన్ని అణచుకో, అప్పుడు నీవు అన్ని బంధాలనుంచి విముక్తుడవుతావు

రైతుల స్థితి - ప్రభుత్వ విధానాలు

2012 సంవత్సరంలో దేశంలోని మొత్తం 13,757 మంది రైతులు ఆత్మహత్యలకు పాల్పడ్డారు. అందులో ఆంధ్రప్రదేశ్ 2,572 మంది (19 శాతం) ఆత్మహత్యలకు పాల్పడ్డారు. 1997 నుండి సంస్కరణలు అమలు జరుపుతున్న సంవత్సరమే ఆత్మహత్యలు ప్రారంభమైనాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 2004-12 సంవత్సరాలలో యేటా సగటున 2,376 మంది ఆత్మహత్యకు పాల్పడుతున్నారు. ఆశ్చర్యకరమైన విషయమేమంటే నేడు ప్రభుత్వాలు సన్నచిన్నకారు రైతుల సంక్షేమానికి కృషి చేస్తున్నామని ఒకవైపు చెబుతుండగానే మరో వైపు ఈ దారుణాలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి. సంస్కరణలు వ్యవసాయ ఉత్పత్తిని పెంచకపోగా రైతులను సంక్షోభంలోకి నెట్టాయి. దీంతో సన్నచిన్నకారు రైతులు వ్యవసాయ రంగాన్ని వదిలేస్తున్నారు.

ప్రతి సంవత్సరం 1.36,875 మంది రైతులు దేశంలో వ్యవసాయ రంగం వదిలిపోతున్నారు. అనగా రోజుకు సగటున 375 మంది వ్యవసాయరంగాన్ని వదిలిపోతున్నారు. ప్రధానంగా ఈ దిగువ సమస్యలు రైతులను సంక్షోభానికి గురి చేస్తున్నాయి.

1. భూ సమస్య - కౌలుదారుల విస్తరణ - భూసేకరణ - ప్రభుత్వ విధానాలు
2. వ్యవసాయ ఉపకరణాలు - విత్తన ప్రైవేటీకరణ - ఎరువుల సబ్సిడీ కోత - సాగునీరు వ్యాపారీకరణ - వ్యవసాయ విస్తరణ కుదింపు - ప్రైవేటు మార్కెట్ చట్టం
3. కనీస మద్దతు ధర నిర్ణయం - తగ్గింపు
4. బడ్జెట్ తగ్గింపు
5. ఎగుమతి-దిగుమతులు

పై సమస్యల అమలులో కేంద్ర ప్రభుత్వాలు బహుశజాతి సంస్థలకు అనుకూలంగా పని చేస్తాయి. వారికి అనుకూలంగానే భూ చట్టాలలో సవరణలు సూచిస్తూ చర్చనీయాంశం చేసింది. 2012 మార్చి 5న భారత వ్యవసాయ మరియు సహకార శాఖ ప్రకటన ప్రకారం “పబ్లిక్

ప్రైవేట్ పార్ట్నర్షిప్ ఇంటిగ్రేటెడ్ అగ్రికల్చరల్ డైవలప్మెంట్ (పిపి పిఐఎడి)” పథకాన్ని ప్రకటించారు. ఈ పథకాన్ని 10 లక్షల సన్నచిన్నకారు రైతులకు వర్తింపజేస్తూ 2012-17 కాలంలో అమలు చేయాలి. ప్రతి ప్రాజెక్టులో కనీసం 10 వేల మంది రైతులు ఉండాలి. ఈ ప్రాజెక్టు కాలం 3-5 సం॥ల వరకు ఉంటుంది. ప్రతి రైతుకు లక్ష రూపాయల వరకు పెట్టుబడి ఇస్తారు. ఇందులో భారతప్రభుత్వం 50 శాతం అనగా రూ.50 వేలకు మించకుండా పెట్టుబడి ఇస్తుంది. డిప్, స్ప్రింక్లర్, యాంటీకరణ గ్రేడింగ్ లాంటి పథకాలను సబ్సిడీగా ఇస్తారు. ఈ పథకాన్ని భారత ప్రభుత్వం వ్యవసాయం మరియు కార్పోరేషన్ మరియు ఫిక్కి (ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియన్ చాంబర్స్ ఆఫ్ కామర్స్ అండ్ ఇండస్ట్రీ) సంస్థలతో జాయింట్గా ఒప్పందం కుదుర్చు కోవడానికి ముందుకు వచ్చాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 8 జిల్లాలో ఐటిసి కంపెనీతో ఒప్పందం కుదిరింది.

ఈ పథకం ప్రకారం కంపెనీలు కోరిన కొన్ని పంటలనే రైతులు పండించాలి.

1. భూ సమస్య:

భూ సంస్కరణల ద్వారా భూసీలింగ్ తగ్గించి పేదలకు భూపంపిణీ చేస్తామన్నారు. ఇది ఎన్నికల ప్రకటన తప్ప ఆచరణీయం కాదు. దేశ జనాభాలో 60 శాతం మందికి 5% భూమి మాత్రమే ఉంది. 10% మంది చేతిలో నేటికీ 55 శాతంపైగా భూమి ఉంది.

భూ సంస్కరణలు అమలు జరిపినా పేదలకు భూములు రాలేదు. దీనిపై కేంద్ర ప్రభుత్వం చర్చలకు ఈ దిగువ ప్రతిపాదనను తెచ్చింది.

- ☛ సాగునీటి భూములకు 5-10 ఎకరాలకు, సాగునీటి వసతిలేని భూములకు 10-15 ఎకరాల పరిమితి ఉండాలి.
- ☛ తోటల పెంపకానికి మత, బ్రహ్మీ, పరిశోధన, పారిశ్రామిక సంస్థలకు మినహాయింపులు ఉపసంహరించుకోవాలి. ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ ఒక యూనిట్ను మించి భూపరిమితి ఉండరాదు. మిగులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుల తగ్గుదల క్రమం

వృత్తి	1991		2001		2011	
	మొత్తం	శాతం	మొత్తం	శాతం	మొత్తం	శాతం
మొత్తం శ్రామికులు	2,84,45,482	100	3,48,93,859	100	3,94,22,906	100
రైతులు	78,91,123	27.74	78,59,534	22.52	64,91,552	16.47
వ్యవసాయకార్మికులు	1,16,25,159	4.87	1,38,32,152	39.64	1,69,67,754	43.04
కుటీరపరిశ్రమ కార్మికులు	9,55,507	3.36	16,42,105	4.71	14,39,137	3.65
ఇతర కార్మికులు	-	-	1,15,60,06	33.13	1.45,24,493	36.84

కళ్ళ తమనుతాము సమ్ముతాయి. అయితే చెవులు మాత్రం ఇతరుల మాటలు వింటాయి

వర్గం	కుటుంబాలలో శాతం	భూమివాటా శాతం
భూమిలేనివారు	31.12%	0
ఎకరంలోపు	29.82%	5.11
1-2.5 ఎకరాలు	18.97	16.89
2.5-5 ఎకరాలు	10.68	20.47
5-7.5 ఎకరాలు	4.22	13.94
7.5- 12.5ఎకరాలు	3.06	15.21
12.5-25 ఎకరాలు	1.6	15.21
25 ఎకరాలు మించి	0.52	11.77

భూముల వివరాలు రాష్ట్రాలు తయారు చేసి ప్రజల తనిఖీకి ఉంచాలి.

☛ భూదాన భూములు, ప్రభుత్వ భూములు, మత సంస్థలకు చెందిన భూములు పేదలకు సాగుకు ఇవ్వాలి. వేలం వేసి అందుబాటులో ఉంచాలి.

పై కేంద్ర ప్రభుత్వ సూచనలను అమలు చేయడానికి ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమూ సముఖంగా లేదు.

ప్రస్తుత పరిస్థితి

ప్రస్తుతం ప్రభుత్వాలు పేదల నుండి బలవంతపు భూసేకరణలు చేస్తున్నాయి. వేలాది మందికి ఎలాంటి పరిహారం చెల్లించకుండానే భూములు తీసుకున్నారు. తనకు కావలసిన భూములన్నీ సేకరించిన తరువాత ఇప్పుడు 2013లో భూసేకరణ చట్టం తెచ్చారు. దీనివలన పేదలకు ఉపయోగం లేదు. ఇప్పటికే పేదలు భూములు కోల్పోయారు. దేశంలో కౌలుదార్ల సంఖ్య విస్తరిస్తుంది. కౌలుదార్ల రక్షణకు ఎలాంటి చట్టాలు లేవు. గతంలో వామపక్ష ప్రభుత్వాలు తెచ్చిన చట్టాలను

ప్రస్తుత ప్రభుత్వాలు అమలు చేయ నిరాకరిస్తున్నాయి. పంట దిగుబడి ఎంత వస్తుందో అంత కౌలు రేటు నిర్ణయించి వసూలు చేస్తున్నారు. అందువల్ల రుణగ్రస్తులైన కౌలుదారులు ఎక్కువగా ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతున్నారు.

2. వ్యవసాయ ఉపకరణాలు - విత్తన ప్రైవేటీకరణ - ఎరువుల సబ్సిడీ కోత - సాగునీరు వ్యాపారీకరణ - వ్యవసాయ విస్తరణ కుదింపు - ప్రైవేటు మార్కెట్ చట్టం

ముఖ్యంగా విత్తనరంగం 80 శాతం ఇప్పటికే బహుళజాతి సంస్థల పరమైంది. టెక్నాలజీ అభివృద్ధిపరిచి కొత్త విత్తనాలను ఆవిష్కరించే ప్రయత్నాలను గత దశాబ్దకాలంగా కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు విరమించుకున్నాయి. బహుళజాతి సంస్థలకు అనుకూలంగా విత్తన చట్టాలు చేయడానికి ప్రభుత్వాలు సముఖత వ్యక్తం చేస్తున్నాయి. రైతులకు అనుకూలమైన విత్తన చట్టాలు లేకపోవడం వల్లన యేటా ఒక్క ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోనే 4-5 లక్షల ఎకరాల పంటలు కాత-పూత లేకుండా రైతులు నష్టపోతున్నారు. విత్తనాల ధరలు వెయ్యిశాతం వరకు పెంచారు. కృత్రిమ కొరత సృష్టించి బ్లాక్ మార్కెట్ చేస్తున్నారు. ఎరువుల ధర

విధానంలో 'మూలకాల ఆధారిత సబ్సిడీ' పేర సబ్సిడీ కోత పెడుతున్నారు. 2009-10లో దేశంలో 78000 కోట్లు ఎరువుల సబ్సిడీ కేంద్రం చెల్లించగా 2013-14లో 64,000 కోట్లకు తగ్గించారు. అదే సందర్భంలో ఎరువుల ధరలు 400 శాతం పెంచారు. కృత్రిమ కొరత సృష్టించి బ్లాక్ మార్కెట్ చేస్తున్నారు. వ్యవసాయ రుణాలు తగ్గించారు. ఉపకరణాల ధరలు పెరుగుతున్న క్రమంలో వాటికి సరిపడా రుణలభ్యత లేదు. పెరుగుతున్న ధరలను బట్టి రుణ లభ్యత లేకపోవడం వల్ల ప్రైవేటు వడ్డీలపై ఆధారపడుతున్నారు. ఆ విధంగా సంస్థాగత రుణాలకు రైతులు దూరమయ్యారు. సాగునీటిని వ్యాపార సరుకుగా మార్చేశారు.

మీటర్లు బిగించారు. సాగునీటి లభ్యత లేక రైతులు తమ స్వంత పెట్టుబడితో భూగర్భజలాల ద్వారా పంటలు పండిస్తున్నారు. పంపు సెట్ల కింద పండిస్తున్న రైతులు రుణాలు పెరిగి ఆత్మహత్యకు పాల్పడుతున్నారు. వ్యవసాయ విస్తరణ పూర్తిగా ప్రైవేటు పరం చేశారు. ఒక విధంగా కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు వ్యవసాయ శాఖను ఎత్తివేసే దిశగా చేరుకున్నాయి. ఎగుమతి-దిగుమతులు విధానం కూడా లోపభూయిష్టంగా ఉంది. 2012-13లో 8429 వేల టన్నులు వంట నూనెలను దిగుమతి చేసుకోవడం వల్ల నూనెగింజల పంటల ధరలు తగ్గాయి. అదేవిధంగా 3308 వేల టన్నుల పప్పుధాన్యాలు దిగుమతి చేసుకున్నారు. అంతర్జాతీయ మార్కెట్ లో పత్తి ధర బాగా పెరిగినప్పుడు ఎగుమతులపై నిషేధం పెట్టారు.

3. కనీస మద్దతు ధర నిర్ణయం - తగ్గింపు

మార్కెట్లను ప్రైవేటీకరిస్తూ కేంద్రం సూచనల మేరకు రాష్ట్రాలు సవరణలు చేశాయి. కేంద్రం ప్రకటించిన కనీస మద్దతు ధరలు అమలు జరపాలన్న నిబంధనకు నీకృపవదిలారు. అతితక్కువగా ప్రకటించిన కేంద్ర మద్దతు ధరలు కూడా లభ్యంకాని పరిస్థితి ఏర్పడింది. కనీస మద్దతు ధరల నిర్ణయంలో అనుసరిస్తున్న విధానం లోపభూయిష్టంగా ఉంది. కాంప్రహెన్సివ్ పథకం కింద చేసిన సర్వేలో పత్తి హెక్టారుకు 17.83 క్వీంటాళ్ళు రాగా క్రాప్ కటింగ్ ప్రయోగంలో 4.3 క్వీంటాళ్ళు మాత్రమే దిగుబడి వచ్చింది. ఈ రెండు సర్వేలలో కాంప్రహెన్సివ్ సర్వేలను తీసుకోవడం ఫలితంగా 410.10 శాతం ధరలు తగ్గాయి. కేంద్ర ధరల నిర్ణయక సంస్థ నివేదిక ప్రకారం రైతులకు ఎంత గిట్టుబాటుగా ఉన్నది తెలుసుకోవచ్చు.

మంచి రుతువులు వచ్చినప్పుడు పంటలు బాగా పండినప్పుడు ఈ ఆదాయం వస్తుంది. కానీ యేటా ప్రకృతి వైపరీత్యాల వల్ల పంటల దిగుబడి తగ్గి రైతులు దివాళా తీస్తున్నారు.

ప్రకృతి వైపరీత్యాలు - ప్రభుత్వ సహకారం

కేంద్ర ప్రభుత్వ నివేదిక ప్రకారం దేశంలో 3290 లక్షల హెక్టార్ల భౌగోళిక విస్తీర్ణంలో 400 లక్షల హెక్టార్లకు వరద తాకిడికి గురవుతున్నాయి. సగటున 75 లక్షల హెక్టార్ల పంటలు పూర్తిగా నష్టపోతు

కొద్దిపాటి నిర్లక్ష్యం కూడా ఒక్కొక్కసారి పెద్ద సమస్యలను సృష్టిస్తుంది.

హెక్టారుకు పెట్టుబడి, వ్యయం, ఆదాయం రూపాయలలో ఇలా..			
పంటపేరు	మొత్తం వ్యయం + కుటుంబ శ్రమ	మొత్తం దిగుబడి	నికర ఆదాయం
వరి	33696.94	38741.11	5044.17
మొక్కజొన్న	236.6.60	27051.21	3444.00
రాగులు	26745.93	21404.52	-5341.40
వేరుశనగ	32661.39	35061.52	2400.12
పత్తి	42143.35	57454.83	15311.48

న్నాయి. యేటా 16 వేల మంది చనిపోతున్నారు. కరువుల వల్ల మరో 500 లక్షల హెక్టార్ల భూమిలో పంటలు దెబ్బతింటున్నాయి. ఈ విధంగా దాదాపు మూడోవంతు భూమి పంటలు దెబ్బతిని రైతులు నష్టపోతున్నారు. 1954 నుండి 2004 వరకు 20 కమీషన్లు ప్రకృతివైపరీత్యాల నివారణకు నివేదికలిచ్చాయి. ఈ సూచనల్లో ఓ ఒక్కటి కూడా పాటించలేదు. ఫలితంగా నేటికీ ప్రకృతి వైపరీత్యాల బారిన యోటా లక్షల కోట్ల పంటలకు నష్టం వాటిల్లుతున్నది. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల నుంచి జరిగిన నష్టంలో 5 శాతం కూడలేదు. ప్రధానంగా ప్రకృతి వైపరీత్యాల జరిగిన ప్రాంతాలలో ఆత్మహత్యలు ఎక్కువగా సాగుతున్నాయి. వరదల పాలవుతున్నాయి. ఇన్ఫుట్ సబ్సిడీ-భీమా పరిహారం అందడం లేదు

- ☞ 05-08 డిసెంబర్ 2012 నీలం 3,38,000 ఎకరాలు
- ☞ 2012 ఖరీఫ్ కరువు 234 మండలాలు రూ.1198 కోట్ల నష్టం
- ☞ 15-18 ఫిబ్రవరి 2013 అధిక వర్షాలు 5,33,921 ఎకరాలు
- ☞ 15-20 జూలై 2013 అధిక వర్షాలు 2,20,921 ఎకరాలు
- ☞ 2013 ఖరీఫ్ కరువు 291 మండలాలు రూ.2,000 కోట్ల నష్టం
- ☞ 9-13 అక్టోబర్ 2013 ఫైలిన్ తుఫాన్ 17,774 ఎకరాలు
- ☞ 22-26 అక్టోబర్ 2013 అధికవర్షాలు 10,85,132 ఎకరాలు
- ☞ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి 12 నవంబర్ 2013న 40 లక్షల ఎకరాల్లో రూ. 6500 కోట్ల పంటలు నష్టపోయినట్లు ప్రకటించారు. కేంద్రం వేయి కోట్లు ఇస్తానని హామీ ఇచ్చినట్లు కూడా చెప్పారు. కాని ఇంత వరకు పూర్తి పరిహారం రైతాంగానికి చెల్లించలేదు.

వ్యవసాయ ప్రణాళిక-2014

1. భూసమస్యలు

- ☞ భూములు రీసర్వే సెటిల్మెంట్ చేసి వాస్తవ సాగుదారులకు హక్కు కల్పించాలి. రికార్డుల్లో నమోదు చేయాలి.
- ☞ సాగులో ఉన్నవారికి అర్హతను బట్టి పట్టాలు ఇవ్వాలి
- ☞ దళిత-గిరిజనుల భూములను సాగుకు యోగ్యంగా మార్చడానికి 'చ దును చేత' పేర నిధి కేటాయించాలి.
- ☞ అటవీ హక్కుల చట్టాన్ని చట్ట ప్రకారం గిరిజనులకు కుటుంబానికి 10 ఎకరాల భూమిని ఇవ్వాలి. ఇంత వరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో

4,77,315 ఎకరాల భూమిని మాత్రమే పంపిణీ చేసినా వారికి హక్కు పత్రాలు ఇవ్వడమే తప్ప భూమి చూపలేదు. ☞ ప్రభుత్వ భూములను దళిత-గిరిజనులకు పట్టాలు ఇవ్వాలి. భార్యా-భర్తల పేరుతో జాయింట్ పట్టాల విధానాన్ని అమలు చేయాలి. ☞ “భూ వినియోగ కమిటీ” రాష్ట్ర-జిల్లా-మండల స్థాయిలో ఏర్పాటు చేయాలి. వ్యవసాయ భూములను వ్యవసాయేతర భూములుగా మార్చకుండా ప్రస్తుతం ఉన్న చట్టాన్ని అమలు చేయాలి

2. కౌలు రైతులు

- ☞ ప్రస్తుత చట్టాన్ని కట్టుదిట్టంగా అమలు జరపాలి.
- ☞ కౌలుదారుల పేర్లు రికార్డుల్లో నమోదు చేయాలి.
- ☞ వ్యవసాయ అధికారులు, బ్యాంకులు, ఇతర ప్రభుత్వ సంస్థలు కౌలుదారుల హక్కు అమలులో నిర్లక్ష్యం చేసినచో వారిపై చర్యలు తీసుకోవాలి.
- ☞ కౌలుదారుల నమోదుకు రెవిన్యూ అధికారులను ఎకౌంటబులిటీ చేయాలి. చట్టంలో నిర్దేశించిన సౌకర్యాలు కౌలుదారులకు కల్పించాలి.

3. సాగునీటి వసతులు

- ☞ భారీ ప్రాజెక్టులను నిర్ణీత కాలంలో పూర్తి చేయాలి. మధ్యతరహా ప్రాజెక్టుల పూర్తికి ప్రాధాన్యతనివ్వాలి. ఆదిలాబాద్, ఖమ్మం జిల్లాలోని మధ్యతరహా ప్రాజెక్టులను రెండు సంవత్సరాల్లో పూర్తి చేయాలి. 'రాష్ట్ర జల విధానాన్ని' రూపొందించాలి.
- ☞ లిఫ్ట్ ఫథకాలకు 12 గంటల నాణ్యతగల విద్యుత్ను సరఫరా చేయాలి. ఐడిసి (ఇరిగేషన్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్) ద్వారా లిఫ్ట్ పథకాలను మరియు విద్యుత్ పంపు సెట్ల పథకాలను నిర్వహించాలి.
- ☞ మైనర్ ఇరిగేషన్ (చెరువు-కుంటలు) రిపేర్లు పూర్తిచేయాలి. దురాక్రమణకు గురైన చెరువులు-కుంటలను రికవరీ రిపేర్లు చేపట్టాలి. ఆ విధంగా భూగర్భ జలాలు పెరుగుతాయి.
- ☞ వ్యవసాయ పంపుసెట్లకు 9 గంటల విద్యుత్ సరఫరాను గ్యారెంటీ చేయాలి.
- ☞ తెలంగాణలో 35,432 చెరువుల కింద 16,75,735 ఎకరాలు సాగు కావలసి ఉండగా 2011-12లో 4,50,930 ఎకరాలు మాత్రమే సాగయ్యింది. క్రమంగా చెరువులు నిర్మూలించబడు తున్నాయి. ఫలితంగా బావుల సేద్యం పెరుగుతున్నది.

4. రుణాలు.

- ☞ అర్హతగల వారిందరికీ సంస్థాగత రుణాలు ఇవ్వాలి
- ☞ 1938 రుణ విమోచన చట్టాన్ని అమలు చేయాలి. (అసలుకు సహా నమైన వడ్డీ చెల్లించినచో రుణ విముక్తిని చేయాలి)
- ☞ ప్రయవేటు రుణాలను నియంత్రించాలి.
- ☞ సహకార వ్యవస్థను పటిష్ట పరిచి ప్రతి 3000 మంది సభ్యులకు

కష్టాలు కన్నీళ్లు మానవజాతి కంటటికి వున్న వారసత్వమే అందరూ వాటిని సమానంగా పంచుకోవలసిందే

చెరువుల ఆయకట్టు (తెలంగాణ రాష్ట్రం)						
జిల్లా	100 ఎకరాల పైబడి		100 ఎకరాలలోబడి		మొత్తం	
	చెరువులు	ఆయకట్టు	చెరువులు	ఆయకట్టు	చెరువులు	ఆయకట్టు
మహబూబ్ నగర్	537	127312	5374	101437	5961	228749
రంగారెడ్డి	216	58346	1912	44434	2125	102703
మెదక్	569	122833	5268	93960	5837	216793
నిజామాబాద్	268	66448	1957	61611	2225	128059
ఆదిలాబాద్	339	71684	1279	36237	1618	107921
కరీంనగర్	537	143547	5461	99141	6034	242647
వరంగల్	707	160804	3908	79141	4615	240019
ఖమ్మం	338	114132	2096	54994	2434	168726
నల్లగొండ	508	156304	4077	83809	4585	240113
మొత్తం	4,069	10,21,410	58,332	6,54,838	35,432	16,75,735

ఒక సొసైటీని ఏకేంద్రీకరించాలి.

☞ భూమిలేని గ్రామీణులతో సహకార వ్యవసాయ క్షేత్రాలను ఏర్పాటు చేయాలి.

☞ ప్రకృతి వైపరీత్యాల సంభవించినప్పుడు రుణ వాయిదాలకు అవకాశం ఉండాలి

☞ వడ్డీలేని వ్యవసాయ రుణాలు ఇవ్వాలి.

5. ఎరువులు-క్రిమి సంహారక మందులు

☞ ఎరువులు-క్రిమిసంహారక మందులపై వ్యవసాయశాఖ నియంత్రణ ఉండాలి

☞ తగినన్ని ఎరువులను అందుబాటులో పెట్టాలి

☞ ఒక హెక్టార్ లోపు గల రైతులకు ఎరువుల పూర్తి సబ్సిడీపై ఇవ్వాలి

☞ మిక్సింగ్ ప్లాంట్లను రద్దు చేయాలి.

☞ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎరువుల సబ్సిడీని పెంచాలి

6. విత్తనాలు

☞ విత్తన రంగం నుండి బహుళజాతి సంస్థలను తొలగించాలి.

☞ ప్రస్తుతం జిల్లాల్లో ఉన్న పరిశోధన కేంద్రాల్లో విత్తన ప్రయోగాలు చేపట్టాలి.

☞ తెలంగాణలో ప్రతి జిల్లాలో పరిశోధనా కేంద్రాలు ఉన్నాయి. వాటిని పునరుద్ధరించి ప్రయోగాలు ప్రారంభించాలి.

☞ ఇక్రిసాట్ ప్రయోగాలు తెలంగాణా రైతులకు ఉపయోగపడేలా చర్యలు చేపట్టాలి.

☞ విత్తనోత్పత్తి చేస్తున్న రైతులను ప్రోత్సహించి, విత్తన కంపెనీల నుంచి రక్షణ కల్పించాలి

☞ రాష్ట్రం నుండి విత్తన ఎగుమతికి గల అవకాశాలను పరిశీలించాలి.

7. విస్తరణ

☞ వ్యవసాయ శాఖ ప్రతి 1000 కుటుంబాలకు లేదా 3 గ్రామాలకు

ఒక అధికారిని నియమించాలి

☞ భూసార పరీక్షలు జరిపి విత్తనాలు, ఎరువులు ఎలా వాడాలో రైతులకు తెలియపర్చాలి

☞ బహుళ పంటలను ప్రోత్సహించాలి

☞ క్రిమి క్రిటకాదుల దాడులు జరిగినచో ప్రభుత్వమే నివారణ చర్యలు చేపట్టాలి.

☞ ప్రతి గ్రామపంచాయితీ సమావేశాలకు వ్యవసాయాధికారి హాజరు కావాలి

☞ ప్రభుత్వ విత్తనోత్పత్తి కేంద్రాలను నిర్వహించాలి

☞ మండాలన్ని నాల్గు జోన్స్ గా చేసి ప్రతి జోన్ కేంద్రంలో చిన్న యంత్రాలు అద్దె, కొనుగోలు పద్ధతిపై సన్న-చిన్నకారు రైతులకు అందించాలి. భారీ యంత్రాలకు బదులు చిన్న యంత్రాలను విరివిగా ప్రవేశపెట్టాలి.

☞ ఆదర్శరైతుల వ్యవస్థను రద్దు పరచి వ్యవసాయ పట్టభద్రులను నియమించాలి.

8. మార్కెట్

☞ మార్కెట్ పరిధిలో రైతుల సభ్యత్వాలను నమోదు చేసి మార్కెట్ కమిటీలను ఎన్నికల ద్వారా ఎన్నుకోవాలి

☞ మార్కెట్ యార్డుల్లో సరుకుల నిల్వకు కోల్డ్ స్టోరేజీలను గోదాములను నిర్మించాలి.

☞ రైతు బంధు పథకాన్ని దుర్వినియోగం కాకుండా చూడాలి. (ప్రస్తుతం ఈ పథకం క్రింద వ్యాపారుల సరుకులకు రుణాలు ఇస్తున్నారు)

☞ విత్తనాలు, ఎరువులు, క్రిమిసంహారక మందులు మార్కెట్ కమిటీల ద్వారా అమ్మించాలి.

☞ మార్కెట్ కమిటీలు రైతులకు శిక్షణ చేపట్టాలి.

కాలగతిని వెనకకు తిప్పగల మొసగాడు ఎవ్వరూ లేరు

9. ఎగుమతి-దిగుమతులు

- ☞ మన రాష్ట్రంలో మిగులు ఉత్పత్తులను ఇతర ప్రాంతాల నుండి దిగుమతులు చేసుకోవడం నియంత్రించాలి
- ☞ మన మిగులు ఉత్పత్తులను అవసరమైన చోటికి ఎగుమతి చేసే బాధ్యతను రాష్ట్ర మార్కెటింగ్ కమిటీ చేపట్టాలి.
- ☞ వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను గ్రేడింగ్ చేసి ఎగుమతులకు అనుకూలంగా తయారు చేసి అమ్మించాలి.

10. ప్రకృతి వైఫరీత్యాలు

- ☞ రాష్ట్రంలో కరువులు యేటా వస్తున్నాయి. కరువుల నివారణకు 'రాష్ట్ర జల విధానం'ను రూపొందించాలి. (ప్రాజెక్టుల నుండి చెరువులు నింపడం ద్వారా భూగర్భ జలాల అభివృద్ధితో పాటు, చెరువుల వెనుక ఒక పంట గ్యారెంటీ ఉంటుంది)
- ☞ ప్రకృతి వైఫరీత్యాలు నిధిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వ బడ్జెట్ నుండి కేటాయించాలి.
- ☞ పంటలు నష్టపోయి ఏ రైతు నిరాశ-నిస్పృహలకు గురై ఆత్మహత్యకు పాల్పడకుండా చూడాలి.

11. వ్యవసాయ బడ్జెట్

- ☞ విత్తన, ఎరువులు, క్రిమి సంహారక మందుల సబ్సిడీ- వ్యవసాయ విస్తరణ వ్యయం, పరిశోధనలు-సాగునీటి వనరుల నిర్మాణం, రిపేర్లు (మేజర్, మీడియం, మైనర్, లిఫ్ట్, పంపసెట్ల సబ్సిడీ)- మార్కెట్ జోక్యం పథకం క్రింద 5000 కోట్లు - రైతుల ఆత్మహత్యలకు ఎక్స్ గ్రేషియా - రైతుల వృద్ధాప్య పెన్షన్లు, ప్రకృతి వైఫరీత్యాల పరిహారం, హార్టికల్చర్ అభివృద్ధి-పాడి పరిశ్రమ , వ్యవసాయ ఆధారిత వృత్తులకు సహకారం.. వీటికి కావాల్సిన నిధులను బడ్జెట్ నుండి కేటాయించాలి.

12. అఖిల పక్ష కమిటీలు

- ☞ రాష్ట్ర-జిల్లా-మండల స్థాయిలో రైతులతో అఖిలపక్ష కమిటీలను వేయాలి
- ☞ విద్యుత్ సబ్సిడీ వారీగా అఖిలపక్ష కమిటీ వేయాలి.
- ☞ ప్రభుత్వ పథకాల అమలుకు, లాభోక్తల ఎంపికకు గ్రామ సభలు నిర్వహించి అర్హులను ఎన్నుకోవాలి.

13. ప్రస్తుత బడ్జెట్ ఈ విధంగా ఉంది.

మొత్తం రాష్ట్ర బడ్జెట్లో వ్యవసాయ ప్రణాళికేతర, ప్రణాళిక బడ్జెట్ 3.5 శాతం మించలేదు. ఈ బడ్జెట్లో రాష్ట్ర వ్యవసాయ అభివృద్ధి అయ్యేనా? కేంద్రం ఆర్డేవివై క్రింద చేసిన కేటాయింపులు కూడా నామమాత్రంగానే ఉన్నాయి. బడ్జెట్లో 10 శాతం కేటాయించాలి. విడిగా బడ్జెట్ ఉండాలి.

అందుకే ప్రస్తుతం కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అనుసరిస్తున్న సరళీకరణ వ్యవసాయ విధానాలను సంస్కరించాలి. సంస్కరణల పేరుతో రైతులను భూముల నుండి వెళ్లగొట్టడం లేదా ఆత్మహత్యలకు పాల్పడే విధంగా పరిస్థితులను సృష్టించడం చేస్తున్న ప్రభుత్వాలు కార్పొరేట్ అనుకూల విధానాలను పూర్తిగా మార్చాలి.

సన్న, చిన్న కారు రైతులకు వ్యవసాయంపై ఆదాయం పెరిగే విధంగా చూడాలి. వ్యవసాయో పరికణాల ధరలకు, పంటలకు ధరకు మధ్య సమతుల్యత ఉండాలి. రైతుల కుటుంబ శ్రమకు తగిన ప్రతిఫలం అందేవిధంగా ధరలు నిర్ణయించాలి. వ్యవసాయోపకరణాలను పూర్తి సబ్సిడీపై రైతులకు అందజేసినప్పుడు ఆహారధాన్యాల ధరలు తగ్గుముఖంలో ఉంటాయి. ఒకవైపున ఉపకరణాల ధరలు పెంచుతూ మరోవైపున పంటల ధరలు తగ్గిస్తూ రైతులకు హాని కల్గించే విధానాలను విడనాడాలి.

- సారంపల్లి మల్లారెడ్డి

ఈ పట్టికను గమనిస్తే బడ్జెట్ కేటాయింపులు ఎంత భారీగా చేసి తీరా వాస్తవ వ్యయం ఎలా తగ్గిందో తెలుసుకోవచ్చు. (మొత్తం రాష్ట్ర బడ్జెట్ రూ.కోట్లలో)

మొత్తం రాష్ట్ర బడ్జెట్		వ్యవసాయ బడ్జెట్		
సంవత్సరం	బడ్జెట్	ప్రణాళికేతర	ప్రణాళిక	శాతం
2007-08	74,746	358.76	909.53	1.69
2008-09	80,387	235.06	2560.31	3.47
2009-10	85,425	278.89	1409.90	1.97
2010-11	1,00,589	347.00	1739.32	2.07
2011-12	1,16,520	368.82	2784.02	2.70
2012-13	1,28,474	878.16	2780.63	2.84
2013-14	1,61,732	968.36	3092.44	2.51
2014-15	1,83,471	1065.00	3261.26	2.55

క్రొవ్యానికి, రాక్షసత్వానికి బయటినుంచి ఎటువంటి ప్రేరణ అవసరం లేదు. అవకాశం దొరికితే అవే బయటపడతాయి

వీరన్నపేట ఏనెపై సంగీత శిలలు, చిత్రాలు

జనగామా డివిజన్ లోని ప్రతీ గ్రామాన్ని పరిశోధిస్తూ.. ఎప్పు టికప్పుడు కొత్త చరిత్రను తెలియజేస్తున్న ఔత్సాహిక పురావస్తు చరిత్ర పరిశోధకుడు రెడ్డి రత్నాకర్ రెడ్డి తాజాగా సంగీత శిలలను వెలుగు లోకి తెచ్చారు. వరంగల్ జిల్లా చేర్యాల మండలం వీరన్న పేటలో మిథునమ్మ చెరువు ఇస్టీపెట్టె బండకు కుడివైపున కప్పుళ్ళని తొలచిన సంగీత శిలతోపాటు ఏనె మొత్తం సంగీతాన్నే వినిపిస్తున్నదని తెలి పారు.

సోలామైల్, బచ్చన్నపేట, వీరన్నపేట, చుంచనకోట, చేర్యాల శివార్ల గుండా వెళ్లే ఏనెలపై ఉన్న రాళ్ళన్నీ సంగీతం వినిపిస్తున్నాయి. ఈ ఏనెలు ఆదిమానవుల ఆవాసానికి చిరునామాగా ఉండటంతో వీటి ప్రత్యేకత రెట్టింపైంది.

సంగీత శిలలు..

వీటనే రింగింగ్ రాక్స్, సింగింగ్ రాక్స్ అని భౌతిక శాస్త్రంలో (Sonorous Rocks, Lithophonic Rocks (Sonor, Phonic = శబ్దం, Litho= రాయి) అంటారు. గంట లేదా లోహం వంటి శబ్దాన్ని ప్రతి ధ్వనించే రాళ్ళను రింగింగ్ రాక్స్ అంటారు.

ఎప్పుడు ఏర్పడి ఉండవచ్చు ?

పూర్వ జురాసిక్ పీరియడ్ లో సుమారుగా 200 మిలియన్ల సంవ త్సరాల కిందట ఏర్పడి ఉండవచ్చు. నల్లటి బూడిద రంగులో ఉన్న ఈ శిలలు సంగీతం వినిపించడానికి అనేక కారణాలున్నాయి. శిలల్లోని అంతర్గత ఒత్తిడి, రాతిలో ఉన్న అణువుల సాంద్రత, రాయిలో ఉన్న పె ర్లిక్ ఆక్సైడ్ (Fe 2O 3) శాతాన్ని బట్టి, రాయి నిర్మాణం, ఆకృతి, మిగిలా రాళ్ళ ఆధారం (సపోర్ట్) గా ఈ రాళ్ళు సంగీతాన్ని వినిపిస్తాయి. సాధార ణంగా సంగీతశిలల్లో ఇనుము 9 నుండి 12 % వరకు ఉంటుంది.

సంగీత శిలలపై పరిశోధన

శాస్త్రీయంగా 1960లో Rutgers University కి చెందిన బక్స్ కౌంటి అనే ప్రొఫెసర్ వీటిని పరిశోధించి అంతర్గత స్థితి స్థాపకత (రాయిలోని అణువుల సర్దుబాటు) వల్ల సంగీతం వెలువడుతుందన్నారు. రింగింగ్ రాక్ బయటి అంచుల చుట్టు పలుచని పొర విస్తరించబడి ఉంటుంది. ఇది వాతావరణ కారణంగా శైథిల్యం కావడం వల్ల ఏర్పడి ఉండవచ్చు. రాయితో కొట్టినప్పుడు ఈ శిలలు తీవ్రమైన ఒత్తిడికి లొనై లోహం వలె ధ్వనిస్తాయని తెలిపారు.

రింగింగ్ రాక్ ఒక గిటార్ స్ట్రింగ్ వలె పని చేస్తుంది. ఇటువంటి రాళ్ళు శైథిల్యం కారణంగా Echannels (గీతలు/చాళ్ళు) ఏర్పడుతాయి. వీరన్న పేటలోని రాళ్ళన్నీ చాళ్ళు గీసినట్టుగానూ, గుంతలు పడ్డట్టు గాను ఉండడం చూస్తాం.

సంగీత శిలలపై రాతి చిత్రాలు

వీరన్నపేట మిథునమ్మ చెరువు కేంద్రంగా నవీన శిలాయుగం నా టి ఆదిమానవులు ఏనెకు ఆనుకొని ఉన్న పంచరాగి భూముల్లో నివా

సమేర్పరచుకున్నారు. వ్యవసాయం చేశారు. ఆనాటి మృణ్మయ పాత్ర లు (మట్టి పాత్రలు), రాతి పనిముట్లు, వారు చేసిన కప్పుళ్ళ (బద్దులు), తొలచిన ఎద్దుల చిత్రాలు, రాతి పనిముట్లు నూరుకున్న గుర్తులు అన్నీ కనిపిస్తాయి.

కప్పుళ్ళ ఉన్న సంగీతశిల

ఇక్కడ విశేషంగా ఆకర్షిస్తుంది. ఇస్టీపెట్టె బండకు కుడివైపున 350 సెం.మీ పొడవైన దీర్ఘ చతురస్రాకార భారీ శిల ఉంది. దాని పైగాన అంచుల్లో 60 దాకా కప్పుళ్ళ ఉండడం విశేషం.

భారతీయ పురాతత్వ శాస్త్రవేత్త జి.కుమార్ కప్పుళ్ళపై పరిశోధన చేసి గుండ్రని రాయితో ఒకేచోట 8490 దెబ్బల్ని 72 నిమిషాలపాటు కొడితే కేవలం 1.9 మి.మీ కప్పుళ్ళ ఏర్పడుతుందని ప్రయోగ పూర్వ కంగా చేసి చెప్పారు. ఊ లెక్కన ఈ శిలపై ఉన్న కప్పుళ్ళ పరి మాణాన్ని బట్టి చూస్తే కొన్ని వేల గంటల సమయం, కొన్ని లక్షల దె బ్బలు వెస్తే తప్ప ఇవి ఏర్పడవు. ఇది అసాధారణమే కాదు.. మన చరిత్రకు ప్రత్యేకం కూడా!

ఇటువంటి కప్పుళ్ళ తొలచిన సంగీత శిలలు జనగామా మం డలంలోని గోపరాజుపల్లిలో ఒకటి, లింగాలఘణపురంలో మండలం లోని కళ్లెంగుట్టపై మరొకటి ఉంది.

కప్పుళ్ళ చెప్పే రహస్యమేమిటి ?

పురాతత్వ పరిశోధకుల అభిప్రాయం 'కప్పుళ్ళ'పై భిన్న రకాలుగా ఉంది. ఆదిమానవులు వీటిని తమ సహచరులకు సంకేతం పం పడానికో, గ్రహ, నక్షత్ర రాశుల సంఖ్యలు, గమనాలను అర్థం చేసుకో వడానికో, స్త్రీల జీవితంలో జరిగే ఉత్సవాల సందర్భంగానో, కర్మ కాం డలు, ప్రత్యేక ఉత్సవాల సందర్భంగానో వీటిని చేసి ఉంటారని భా వించారు. సంగీత శిలలపై కూడా ఇవి కన్పించడం వల్ల వీటిని ఆ నందానుభూతిలో భాగంగా కూడా అయిఉంటుందనిపిస్తున్నది.

కప్పుళ్ళ తొలచిన శిలల పక్కన గ్రూప్ (రాతి పనిముట్లను) నూరుతున్న గుర్తులున్నాయి.

వీరన్నపేట తోక ఏనెగా పిలిచే "డైనోసార్" రూపంతో ఒక శిల

కృషితో సాధించలేనిదంటూ ఏదీ ఉండదు. జపంతో పోయే పాపమూ ఏదీ ఉండదు

ఆకర్షిస్తుంది. ఈ శిల ముందర కత్తిరించి నిలబెట్టనట్టున్న శిలలపై ఎద్దుల చిత్రాలను తొలిచారు. పదునైన రాయితో పదేపదే ఒరిపిడి కలిగిస్తూ అర ఇంచు మందంతో ఉన్న ఎద్దుల చిత్రాలను (Petroglyphs) అవుట్లైన్తో గీసారు. పొడవాటి కొమ్ములు, ప్రత్యేకంగా కనిపించే ప్రత్యుత్పత్తి అవయవాలు కలిగి ఉండి ఒక దాని కింద మరొకటి అలా చిత్రాలున్నాయి. మరో శిలపై ఆవుల చిత్రాల్ని రేఖామాత్రంగా వేసారు. మరో రెండు చోట్ల అస్పష్టంగా ఉన్నాయి.

మూడు ఎద్దులన్న చిత్రాల కింద నృత్యం చేస్తున్న మనిషి చిత్రం ఉంది. ఎడకు వచ్చిన ఎద్దుల్ని ఆవులతో జత కూడిపేండుకు తీసుకువెళుతున్నట్లుగా ఈ చిత్రాల సందేశం ఉంది. సమీపంలో కవ్యూల్స్ ఉన్నాయి. ఈ ఏనె మొదట్లోనే 13 గ్రూప్స్ ఉన్నాయి.

పరిశోధకుని అంతరంగం

సంగీత శిలలున్న ఈ ఏనె ఆదిమానవుల ఆవాసంగా కూడా ఉంది. పర్యాటకులను విశేషంగా ఆకర్షిస్తుంది. ప్రజల్ని ఆకర్షించే చారిత్రక ప్రాంతాన్ని ఈ ఐదేళ్ళ కాలంలో కనిపెట్టలేకపోయానన్న బాధ ఈ పరిశోధనతో తొలిగింది. రాయి రాయిని పరిశీలిస్తే ఏనెనంతా తిరిగి నప్పుడు పొందిన శ్రమ పెట్రోగిప్స్ (రాతిపై చిత్రాలు) కంటబడగానే తొలిగిపోయింది. సంగీతం వింటే రాళ్ళు కరుగుతాయంటారు. ఈ రాళ్ళే సంగీతం వినిపిస్తే.. పురావస్తుశాఖ, పాలకుల నిర్లక్ష్య ధోరణి కరిగిస్తాయా లేదా అన్నది ఇప్పుడు మనముందున్నది.

- దక్కన్ న్యూస్

(రెడ్డి రత్నాకర్ రెడ్డి, చరిత్ర పరిశోధకుడు - 9848625060)

గుజరాత్ సీజేగా జస్టిస్ ఆర్.సుభాష్ రెడ్డి

ఆంధ్రప్రదేశ్/తెలంగాణ ఉమ్మడి హైకోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ రామయ్యగారి సుభాష్ రెడ్డిని గుజరాత్ హైకోర్టు చీఫ్ జస్టిస్ గా పదోన్నతి తిపై నియమిస్తూ కేంద్ర న్యాయశాఖ ఫిబ్రవరి 3న ప్రకటన విడుదల చేసింది. పదవీబాధ్యతలు చేపట్టిన తేదీ నుంచి ఆయన పదోన్నతి వర్తిస్తుంది. అలహాబాద్ హైకోర్టులోని 12 మంది అదనపు జడ్జిలను శాశ్వత న్యాయమూర్తులుగా నియమించింది. గుజరాత్ హైకోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ ప్రేమశంకర్ భట్ ను జార్జండ్ హైకోర్టుకు, గుజరాత్ హైకోర్టుకు చెందిన మరో న్యాయమూర్తి జస్టిస్ జయంత్ పటేల్ ను కర్ణాటక హైకోర్టుకు, రాజస్థాన్ హైకోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ మాధుర్యను గుజరాత్ హైకోర్టుకు బదిలీ చేసినట్లు వివరించింది.

'మైనార్టీ కోటా'లో ఇతరులకు ప్రవేశం లేదు

రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఉన్న మైనార్టీ డిప్లొమా ఇన్ ఎడ్యుకేషన్ (డీఎడ్) కాలేజీలకు సంబంధించి మైనార్టీ కోటాలో భర్తీ కాని సీట్లలో ఇతరులను చేర్చుకునే వెసులుబాటును రద్దు చేస్తూ ప్రభుత్వం ఫిబ్రవరి 3న సవరణ ఉత్తర్వులను జారీ చేసింది. ఇప్పటి వరకు మైనార్టీ డీఎడ్ కాలేజీల్లో డీఈడీ సీట్లను 70 శాతం మైనార్టీలకు 30 శాతం ఇతరులకు ప్రభుత్వం కేటాయించింది. మైనార్టీ కోటాలో సీట్లు భర్తీ కాకపోతే ఇతరులకు ప్రవేశం కల్పించే వెసులుబాటు ఉండేది. దీంతో రాష్ట్రవ్యాప్తంగా అనేక అవకతవకలు జరిగాయి. ఈ నేపథ్యంలో మైనార్టీ కోటా సీట్లు మైనార్టీలతో మాత్రమే భర్తీ చేయాలని ప్రభుత్వం స్పష్టం చేసింది. మిగిలిపోయిన సీట్లను ఖాళీగానే ఉంచాలని పేర్కొంది.

ప్రభుత్వాసుపత్రుల్లో డయాలసిస్ యూనిట్లు

మూత్రపిండాల వ్యాధితో సతమతమయ్యే డయాలసిస్ రోగులకు శుభవార్త. ఆరోగ్య శ్రీ రోగులు ఇక నుంచి సమీప ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లోనే డయాలసిస్ చేయించుకునే విధంగా వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ ఏర్పాట్లు చేస్తోంది. ప్రస్తుతం మహబూబ్ నగర్, నిజామాబాద్, వరంగల్, హైదరాబాద్ లో పబ్లిక్, ప్రైవేట్ పార్ట్ నెర్షివ్ (పీపీపీ) పద్ధతలో డయాలసిస్ యూనిట్లు ఉన్నాయి. మిగిలిన జిల్లా ఆసుపత్రుల్లోనూ అదే పద్ధతిలో డయాలసిస్ యూనిట్లను ఏర్పాటు చేయాలని సర్కార్ నిర్ణయించింది. అలాగే ఎక్కువమంది డయాలసిస్ రోగులన్న గ్రామాలకు సమీపంలోని ఏరియా ఆసుపత్రుల్లోనూ నెలకొల్పాలని యెచిస్తోంది. వాటన్నింటినీ ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ భాగస్వామ్యం (పీపీపీ)తో ఏర్పాటు చేసారు. డయాలసిస్ యూనిట్ స్థలం, విద్యుత్, నీటి వసతి కల్పిస్తే యూనిట్ ను వారే నెలకొల్పతారు. ఉద్యోగులు, ఇతర సిబ్బంది బాధ్యత కూడా వారిదే. ఒకసారి డయాలసిస్ చేస్తే రూ.1250 చార్జీ చేస్తారు. మొత్తాన్ని ఆరోగ్య శ్రీ ట్రస్టు సంబంధిత కంపె నీకి చెల్లిస్తుంది. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు, ఆరోగ్యశ్రీ రోగులకు కూడా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో వైద్యం అందుబాటులో తీసుకురావలన్నది సర్కార్ ఆలోచన.

6

I go to Oxford (ogs) to learn life!
CBSE & SSC
 Phone: 040-27636214   Mobile : 9959020512

అడవి ఉసిరికాయకు, సముద్రపు ఉప్పు కలిసినట్లు

చెరకు బకాయిలు చెల్లించాలి

చెరకు రైతులకు చెల్లించాల్సిన బకాయిలు చెల్లించేలా అధికారులు చొరవ చూపాలని మెదక్ జిల్లా సంయుక్త కలెక్టర్ వెంకటరామరెడ్డి అన్నారు. ఫిబ్రవరి 4న కలెక్టరేట్లో ఆయా శాఖల అధికారులతో నిర్వహించిన సమావేశంలో జేసీ మాట్లాడారు. జుహీరాబాద్ సమీపంలోని ట్రెడెంట్ చక్కెర పరిశ్రమ.. రైతులకు చెల్లించాల్సిన బకాయిలు రూ.10 కోట్లని 8వ తేదీ నుంచి 13వ తేదీ వరకు మూడు విడుతల్లో చెల్లించాలని సంబంధిత యాజమాన్యానికి, అధికారులకు సూచించారు. ఈ సందర్భంగా ఇరువర్గాలతో జేసీ చర్చించారు. సమావేశంలో డ్యామా పీడీ సురేందర్ కరణ్, ఎస్ఎస్ఎ పీవో యాస్మిన్ భాష, కేన్ సహాయ కమిషనర్ రవిందర్ రావు, పరిశ్రమ ప్రతినిధులు, రైతులు పాల్గొన్నారు.

అదనపు బస్సులు నడపండి

అదనపు బస్సులు నడపాలని మెదక్ జిల్లాలోని వివిధ ప్రాంతాల నుంచి ఫిబ్రవరి 4న ఆర్టీసీ రిజినల్ మేనేజర్ వేణుకు విజ్ఞప్తి చేశారు. ఫోన్ ఇన్ లో భాగంగా నేరుగా సమస్యలు విన్నవించారు. జుహీరాబాద్ నుంచి హైదరాబాద్ వరకు ఉదయం, సాయంత్రం వేళల్లో అదనంగా నాన్ స్టాప్ బస్సులు నడపాలని పలువురు కోరారు. పటాన్ చెరు - సంగారెడ్డి మార్గంలో రాత్రి బస్సులు లేకపోవడంతో ఇస్పాహూర్ ప్రాంతంలో పరిశ్రమల్లో పనిచేస్తున్న కార్మికులు ఇబ్బంది పడాల్సివస్తోందిని సంగారెడ్డికి చెందిన కొందరు కార్మికులు తెలిపారు. అలాగే సదాశివపేట నుంచి హైదరాబాద్ కు ఎక్స్ ప్రెస్ బస్సులు నడపాలని సదాశివపేట నుంచి పలువురు ప్రయాణికులు కోరారు. జిల్లా నుంచి హైదరాబాద్ వెళ్లే వారికి ట్రావెల్ యాజ్ యువర్ లైక్ తరహాలో టికెట్లు జారీ చేస్తే బాగుంటుందని జుహీరాబాద్ కు చెందిన కొందరు పేర్కొన్నారు. పోచారం-జోగిపేట సర్వీసును మూడిమాణిక్యం మీదుగా నడపాలని మూడిమాణిక్యం గ్రామస్థులు కోరారు. సిద్దిపేట నుండి బాసరకు బస్సు నడపాలని పట్టణానికి చెందిన పలువురు ప్రయాణికులు కోరారు.

లింగ నిర్ధారణ సెంటర్లపై నిఘా పెట్టాలి

లింగనిర్ధారణ పరీక్షలు చేసే సెంటర్లపై నిఘా పెట్టాలని జన విజ్ఞాన వేదిక రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షురాలు డాక్టర్ రమా డిమాండ్ చేశారు. అఖిల భారత ప్రజాతంత్ర మహిళా సంఘం (బద్వా) హైదరాబాద్ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో రాంనగర్ రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం నిర్వహించారు. ఈ సమావేశంలో సామాజిక కార్యకర్త దేవి, బద్వా రాష్ట్ర కార్యదర్శి హేమవతి హాజరయ్యారు. ఈ సందర్భంగా రమా మాట్లాడుతూ లింగ నిర్ధారణ పరీక్షలు చేసే గర్భిణులపై నిఘా పెట్టాలని మేనకాగాంధీ చేసిన వివాదాస్పద వ్యాఖ్యలను తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నమన్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆడపిల్లలపై వివక్ష చూపుతున్నారని ఆరోపించారు. దేవి మాట్లా

డుతూ.. ఆడపిల్లలపై పెరుగుతున్న హింస, అత్యాచారాలను ఆరికట్టాలని, దోషులను శిక్ష పడేలా చర్యలు తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేశారు. కార్యక్రమంలో ఆశ, నగర అధ్యక్షురాలు శశికళ, కార్యదర్శి అరుణ జ్యోతి, నాగలక్ష్మి, అనసూయ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

'ఆర్టీసీలో అద్దె బస్సులు రద్దు చేయాలి'

అద్దె బస్సులను రద్దు చేసి, వాటి స్థానంలో కొత్త బస్సులను తీసుకోవాలని టీఎస్ఆర్టీసీ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ ప్రధాన కార్యదర్శి రాజిరెడ్డి డిమాండ్ చేశారు. ఆర్టీసీ కార్మికుల సమస్యలు, అద్దె బస్సుల ప్రక్రియ రద్దు చేయాలని కోరుతూ టీఎస్ఆర్టీసీ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ ఆధ్వర్యంలో వీఎస్టీ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ ఆఫీస్ నుంచి బస్ భవన్ వరకు ప్రదర్శన నిర్వహించి, మహాధర్మా ఏర్పాటు చేశారు. ఈ సందర్భంగా రాజిరెడ్డి మాట్లాడుతూ.. పెండింగ్ సమస్యలపై ఆర్టీసీ యాజమాన్యం స్పందించాలన్నారు. ఎన్ క్యాష్ మెంట్ చెల్లించాలని, అగ్రి మెంట్ ప్రకారం బాండ్స్ అందజేయాలన్నారు. డీఎ ఏరియర్స్ కూడా చెల్లించాలన్నారు. సమ్మెకాలంలో పెట్టిన కేసులను ఎత్తివేయాలని డిమాండ్ చేశారు. అధ్యక్షుడు ఎస్.బాబు, వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ భాస్కర రావు, ఉప ప్రధాన కార్యదర్శులు ఎం.వెంకటేశ్, ఆహ్వాద అతీ, రాష్ట్ర నాయకులు సంజీవ్ రెడ్డి, షర్వుద్దీన్ పాల్గొన్నారు.

'డ్వాక్రా సంఘాలకు వడ్డీలేని రుణాలు ఇవ్వాలి'

డ్వాక్రా గ్రూపులన్నింటికీ రూ. 10 లక్షల వడ్డీలేని రుణాలు ఇవ్వాలని మాజీ ఎమ్మెల్యే చెరుపల్లి సీతారాములు ప్రభుత్వాన్ని కోరారు. ఇందిరా పార్క్ వద్ద అఖిల భారత ప్రజాతంత్ర మహిళా సంఘం (బద్వా) ఆధ్వర్యంలో ధర్మా నిర్వహించారు. ముఖ్యఅతిథిగా హాజరైన సీతారాములు మాట్లాడుతూ.. అసెంబ్లీ ఎన్నికల వేళ టిఆర్ఎస్ పార్టీ డ్వాక్రా మహిళలకు ఇచ్చిన హామీలను నిలబెట్టుకోవాలన్నారు. బద్వా అధ్యక్షురాలు అశాలత, కార్యదర్శి హైమావతి, ఉపాధ్యక్షురాలు జ్యోతి, కోశాధికారి రత్నమాల, సహామ కార్యదర్శి మల్లు లక్ష్మి పాల్గొన్నారు.

పంచాయతీ ఉద్యోగులను క్రమబద్ధీకరించాలి

పంచాయతీ ఉద్యోగులను క్రమబద్ధీకరించాలని గ్రామ పంచాయతీ కార్యదర్శులు, బిల్ కలెక్టర్స్, ఉద్యోగుల సంఘం రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు భువనగిరి శ్రీనివాస్ గుప్త , ప్రధాన కార్యదర్శి బైరి సుభాష్ ప్రభుత్వాన్ని కోరారు. ఫిబ్రవరి 14న బషీర్ బాగ్ ప్రెస్ క్లబ్ లో ఏర్పాటు చేసిన విలేకరుల సమావేశంలో వారు మాట్లాడుతూ.. గ్రామ పంచాయతీలో పనిచేస్తున్న అన్ని కేటగిరీల సిబ్బంది గత ప్రభుత్వాల నిర్లక్ష్య వైఖరి కారణంగా అన్యాయానికి గురయ్యారని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. 1982 నుంచి పనిచేస్తున్న సిబ్బందికి ఎలాంటి ఉద్యోగ భద్రత, కనీస వేతనం లేక దుర్గర జీవితం గడుపుతున్నారు. ప్రస్తుతం ఖాళీగా ఉన్న 1083 కార్యద

కవ్వాలలోగాని, కర్ణవైత్రంలోగాని బలహీనత సరకప్రాయం

ర్వులు, 456 రికార్డు అసిస్టెంట్ పోస్టులను భర్తీ చేయాలని వారు విజ్ఞప్తి చేశారు. పంచాయతీల్లో 1982 నుంచి పని చేస్తున్న కార్యోద్యోగి, బిల్ కలెక్టర్లు కోర్టు ఉత్తర్వుల ప్రకారం క్రమబద్ధీకరించడానికి మంత్రి అంగీకరించారని తెలిపారు. సమావేశంలో సంఘం రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు ఎన్. యజ్ఞనారాయణ, కార్యదర్శులు జి.అశోక్, జి. సత్యనారాయణ, బాలకృష్ణ, సభ్యులు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

'కన్వయ్ను విడుదల చేయాలి'

ఏఐఎస్ఎఫ్ జేఎన్యూ అధ్యక్షుడు కన్వయ్కుమార్ను విడుదల చేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ సీపీఐ అనుబంధ ఏఐఎస్ఎఫ్, ఏఐవైఎఫ్, మహిళా సమాఖ్య ఆధ్వర్యంలో ఫిబ్రవరి 19న రాజ్ భవన్ ముట్టడికి విఫలయత్నం చేశారు. సీపీఐ తెలంగాణ రాష్ట్ర కార్యదర్శి చాడ వెంకటరెడ్డి నేతృత్వంలో కామ్రేడ్లు ఖైరతాబాద్ చౌరస్తా మీదుగా ర్యాలీగా రాజ్ భవన్ కు బయలుదేరి వెళ్లారు. అప్పటికే భారీగా మోహరించిన పోలీసులు వారిని కట్టిడి చేసేందుకు ప్రయత్నించగా, ఇరువర్గాల మధ్య తోపులాటలు చోటు చేసుకోగా పరిస్థితి ఉద్రిక్తంగా మారింది. దీంతో సీపీఐ రాష్ట్ర కార్యదర్శి చాడా వెంకటరెడ్డితో పాటు సీపీఐ సౌత్, నార్త్ జోన్ల కార్యదర్శులు డి. సుధాకర్, ఎ.బి. నర్సింహా, ఏఐఎస్ఎఫ్ అధ్యక్షుడు రాములు యాదవ్, కార్యదర్శి అంజనేయులు, ఏఐఎస్ఎఫ్ సౌత్ జోన్ కార్యదర్శి ధర్మేంద్ర, మహిళా సమాఖ్య అధ్యక్షుడు కార్యదర్శులు పి.కళావతి, పి.సృజనలను అరెస్టు చేసి పోలీస్ స్టేషన్ తరలించారు.

బ్యాంకుల ప్రైవేటీకరణకు కుట్ర

ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకులను ప్రైవేటీకరించేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం కుట్ర చేస్తోందని సీఐఐయూ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు సాయిబాబా ఆరోపించారు. బ్యాంకుల ప్రైవేటీకరణలను నిరసిస్తూ బ్యాంక్ ఉద్యోగుల ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా తెలంగాణ, ఏపీ రాష్ట్రాల శాఖల ఆధ్వర్యంలో ఫిబ్రవరి 13న ఇందిరా పార్కు వద్ద ధర్నా నిర్వహించారు. బ్యాంకుల ప్రైవేటీకరణకు వ్యతిరేకంగా మార్చి 2న ఢిల్లీలో దేశవ్యాప్తంగా బ్యాంకు ఉద్యోగులతో ధర్నా నిర్వహించనున్నామని, ప్రతి బ్యాంకు ఉద్యోగి హాజర్ విజయవంతం చేయాలన్నారు. ధర్నాలో ఏపీ, తెలంగాణ ఆరీఆరీ బీ ఉద్యోగుల సంఘం ప్రధాన కార్యదర్శి క్రాంతి, నాబార్డు ఉద్యోగుల సంఘం కార్యదర్శి కైలాష్ పతి, వివిధ అసోసియేషన్ల నాయకులు పి. శ్రీనివాస్, ఎం.శ్రీనివాసులు, రవికాంత్ మాధవరావు, నాగేశ్వరరావు పాల్గొన్నారు.

బీదీ పత్తి విత్తనాలకు రాయబ్రి వద్దు

నాణ్యత పేరుతో రైతులను నిండా ముంచుతున్న కంపెనీల పత్తి విత్తనాలకు రాయబ్రి చెల్లింపు మినహాయించాలని భారతీయ కిసాన్ మోర్చా జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి సుగుణాకర్ రావు కోరారు. సోమాజీగూడ ప్రెస్ క్లబ్ లో పత్తిధరల నియంత్రణపై రైతు సంఘాలతో ఏర్పాటు చేసిన సమావేశంలో తొలుత పురుగులు ఆశించి పూర్తి

దెబ్బతిన్న పత్తికాయలను ప్రదర్శించారు. అనంతరం సుగుణాకర్ రావు మాట్లాడుతూ.. బీదీ2 పత్తికి కూడా గులాబీ పురుగు ఆశించి తీవ్ర నష్టం కల్గిస్తోందన్నారు. విత్తన ఉత్పత్తి కంపెనీలు ఉద్దేశపూర్వకంగానే ఎక్కువ చూసిస్తున్నాయన్నారు. సమావేశంలో బీజేపీ కిసాన్ మోర్చా నాయకులు జి.మధుసూధన్ రెడ్డి, కాంగ్రెస్ కిసాన్ సెల్ అధ్యక్షుడు కోదండరెడ్డి, సీపీఎం అనుబంధ రైతు సంఘం జాతీయ ఉపాధ్యక్షుడు సారంపల్లి మల్లారెడ్డి, రైతు సంఘాల నాయకులు నర్సింహారెడ్డి, ప్రతాప్ రెడ్డి, శ్రీధర్ రెడ్డి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

మనుషులను వేరు చేసే మతాలు వద్దు

కులమతాలు మనుషులను వేరు చేస్తున్నాయని, అలాంటి మతాలు ఎవరి కోసమని ప్రజా కళాకారిణి శీతల్ సేత్ ప్రశ్నించారు. ఫిబ్రవరి 13న ఆమె లామకాన్ లో రోహిత్ వేముల సంస్కరణ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు. అనంతరం విలేకరులతో మాట్లాడుతూ దేశంలో రోజు రోజుకూ మతం పేరుతో దాడులు పెరిగిపోతున్నాయని ధ్వజమెత్తారు. గ్రామాలు, పట్టణాలు, నగరాల్లోనూ కుల వివక్ష అమలువుతోందని ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. విశ్వవిద్యాలయాల్లో సైతం కుల రక్కసి కోరలు చాచి తిరుగాడుతోందన్నారు. రోహిత్ వేముల హత్య బ్రాహ్మణీయ కుల ఆధిపత్యం చేసిందేనని ఆరోపించారు. దేశ రాజధానిలో నిర్భయం లైంగిక దాడి జరిగితే నేరస్థులను వదిలి బాధితులాలిపై బండరాళ్లే శారని విమర్శించారు. అంబేద్కర్ 'కుల నిర్మూలన' సిద్ధాంతాన్ని అర్థం చేసుకోకుండా... ఈ దేశంలో సమానత్వం సాధ్యం కాదన్నారు. ప్రశ్నించే వాళ్లను దేశద్రోహులుగా ముద్రిస్తున్నారని ధ్వజమెత్తారు. దేశ భక్తులుగా చెప్పుకుంటూ ఎదురుదాడి చేస్తున్న వాళ్లకు సమాధానం చెప్పాల్సిందేనని పిలుపునిచ్చారు. మానవత్వాన్ని ప్రేమించేవాళ్లంతా ఐక్యంగా ఉద్యమించాలని కోరారు.

'రోహిత్ వ్యతికారకులపై చర్యలు తీసుకోవాలి'

హెచ్సీయూ విద్యార్థి రోహిత్ ఆత్మహత్యకు కారకులైన వారిపై చర్యలు తీసుకోవాలని పలువురు వక్తలు డిమాండ్ చేశారు. ఫిబ్రవరి 7న సేవ్ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీ, ఆలిండియా రైట్ టూ ఫోరం ఆధ్వర్యంలో గన్ ఫౌండ్రీలోని పర్వూనా హాల్ లో విశ్వవిద్యాలయాల్లో 'సామాజిక అసమానతలు, కులమత వివక్షత'పై జాతీయ సెమినార్ ను నిర్వహించారు. ప్రొఫెసర్ కోదండరాం, ప్రొఫెసర్ హంగోపాల్, ప్రొఫెసర్ లక్ష్మీ నారాయణ, ప్రొఫెసర్ కె.చక్రధర్ రావు, ప్రొఫెసర్ మధుప్రసాద్, ప్రొఫెసర్ అనిల్ సద్గోపాల్ తదితరులు ప్రసంగించారు. దళిత విద్యార్థులపై వివక్షతూనే ఉందని సంఘ పరివార్ సభ్యుల జోక్యంతో, కేంద్ర మంత్రుల ఒత్తిడి పెరగడంతోనే రోహిత్ ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడన్నారు. మహారాష్ట్ర నుంచి రమేష్, కర్ణాటక నుంచి శ్రీపాద్ భట్, మేఘాలయ నుంచి సుర్జిత్, ఐఐఐఐఐ మద్రాస్ నుంచి పెరియార్ ప్రసంగించారు.

కాలాన్ని వృధాగా గడపకు, కాలంతోపాటు నీ జీవితం కూడా తరిగిపోతుందని తెలుసుకో..

తెలుగు సినిమా రంగంలో

తెలంగాణ 'అమాయకుడు' - వేణుగోపాల్

తెలుగు సినిమా రంగంలో “పట్నంలో శాలిబండ పేరైనా గోల కొండ” పాట రచయితగా ఎనలేని పేరు ప్రఖ్యాతులు పొందిన సిని కవి వేణుగోపాల్. తెలుగు, ఉర్దూ, హిందీ, సంస్కృతాంగ్ల భాషల్లో ప్రావీణ్యం కలిగిన వేణుగోపాల్

పూర్తి పేరు అచ్చి వేణుగోపాలచార్యులు. మన తెలంగాణ వాడు. హైదరాబాదును హృదయంలో పూర్తిగా నింపుకున్న వాడైన వేణుగోపాల్ తెలుగు సినిమా రంగంలో పాటలు రాయడానికి మద్రాసు వెళ్లి ఎన్ని అవమానాలకు గురై, కుట్రలకు బలైపోయి కుతంత్రాలు తట్టుకోలేక తన ఉపాధ్యాయ వృత్తిలోనే జీవితాన్ని పండించుకున్నారు. ఆయన గత ఫిబ్రవరి 26న హైదరాబాద్ లో 86వ యేట కన్నుమూశారు.

అచ్చి వేణుగోపాలచార్యులు పూర్వీకులు కరీంనగర్ జిల్లా సిరిసిల్ల దగ్గర్లోని ఆవుసూరుకు చెందినవారు. సుమారు 300 ఏండ్ల క్రితమే హైదరాబాదుకు వచ్చి స్థిరపడ్డారు. 1930 జూన్ 12న కుత్బుల్లాపూర్ లో నర్సమ్మ, నరసింహాచార్యులు దంపతులకు రెండో సంతానంగా జన్మించారు. ఆయన తండ్రి గొప్ప సంస్కృత పండితులు చిక్కడపల్లి వేంకటేశ్వరాలయ విగ్రహ ప్రతిష్ఠ ఆయన చేతులు మీదుగానే జరిగింది. పురానాపూల్ లో ప్రైమరీ స్కూల్, ప్రైవేటుగా ఉర్దూలో హెచ్.ఎస్.సి. చదివి టీచర్ ట్రైనింగ్ చేశారు. 1952లోనే టీచర్ ఉద్యోగంలో చేరారు. తదనంతరం మైసూరు మహారాజా కాలేజీ నుండి సంస్కృత శిరోమణి, ఉస్మానియా నుండి ఎం.ఏ. తెలుగు, అలహాబాదు వర్సిటీ నుండి ఎం.ఏ. సాహిత్యరత్న డిగ్రీలు పొంది బహుముఖ పాండిత్యం పొందారు.

మొదటి నుండి భాగవత, భారత పురాణాల ప్రేరణతో భక్తి గీతాలు రాసేవారు. ముఖ్యంగా హిందీ సినిమా పాటలను తెలుగులోకి తర్జుమా చేసి అదే బాణీలో మిత్రులకు వినిపించడంతో ఆయన సినిమా పాటల అభిమానం మొదలైంది. అప్పట్లో ‘నాస్తిక్’ (హిందీ) చిత్రంలో కవి ప్రదీప్ రాసిన “దేఖ్ తెరే సంసార్ కి హాలత్ క్యా హెగాగయి భగ్ వాన్ - కిత్నా బదల్ గయా ఇన్సాన్” పాటను “ఎటుమారెనో ఈ ప్రపంచ నడవడి కనుగొనవో దేవా” అని అనువాదం చేసి పాడి పలువురి ప్రశంసలందుకున్నారు.

ఈ క్రమంలోనే ఒకసారి ఆంధ్ర యువతి మండలిలో సంగం లక్ష్మీ బాయి వేణుగోపాల్ ను నాటి ముఖ్యమంత్రి బూర్గుల రామకృష్ణారావు చేత సన్మానించారు. ఆ సభలో వేణుగోపాల్ పాడిన పాటలు విన్న

బూర్గుల వారు 500 రూపాయలు బహుమతిగా ఇచ్చారు. ఇంతలో మిత్రుల ప్రోత్సాహంతో వెళ్లి నటరాజ రామకృష్ణ గారిని కలిశారు. ఆయన ‘సినిమా పాటలకు నీ ప్రతిభ పనికి వస్తుందని మెద్రాస్ వెళ్లి కె.బి. తిలక్ కి కలుసుకొమ్మని సిఫారసు లేఖ ఇచ్చారు. వెళ్లడానికి డబ్బులు లేక ఆ లేఖను అలంకార ప్రాయంగా జేబులో పెట్టుకుని తిరగడం మొదలు పెట్టారు. ఈ సమయంలోనే భద్రాచలం వెళ్లి శ్రీరామచంద్రుని కీర్తిస్తూ ఆలయం వద్ద పాడగా వాటిని తీసుకొన్న భక్తుడొకాయన వేణుగోపాల్ కి రూ.116/-లు చేతుల్లో పెట్టారు. ఆ డబ్బుతో మద్రాసు పయనం కట్టారాయన. ఆయన వెంట సంగీత దర్శకుడు బి.శంకర్ కూడా వెళ్లాడు.

మద్రాసులో దిగుతూనే కె.బి.తిలక్ వద్దకెళ్లి నటరాజ రామకృష్ణ రాసిచ్చిన ఉత్తరం చూపారు. అది చూసిన ఆయన “ఏమి రాయగలవు?” ఏదైనా ఒక పల్లవి వినిపించమన్నారు. ప్యాసాలోని ఒక పాటను తెలుగులోకి అనువదించి

“ఈ పాడు వీధుల్లో వెలియాల ఇంద్రు

ఇచ్చటనే వయసు - జీవాల దోసిళ్లు” అని పాడి వినిపించి ఆ వెంటనే “చుక్కల చీర కట్టుకుని.. పట్టు గుడ్డ రైక తొడుక్కొని” అనే జానపదాన్ని రాసి చూపగా అప్పుడాయన తీస్తున్న “ముద్దుబిడ్డ”లో ఆ పాట

కర్తవ్యం కళ్ళెదుట ఉన్నప్పుడు ఉన్నప్పుడు ఆలస్యం అనర్థదాయకం

ను వాడుకున్నారు. పెండ్యాల సంగీతంలో జిక్కితో పాడించి రికార్డు చేశారు. అటు నుండి తన పేరు చెప్పి పి.పుల్లయ్య గారిని వెళ్లి కలువమన్నారు. అది ఆయన 'వేంకటేశ్వర మహాత్మ్యం' (1960) తీస్తున్న కాలం. వెళ్లి కలువగానే అన్ని పాటలు ఆత్రేయ రాస్తున్నారు నీవేం రాస్తావు తరువాత సినిమాకు చూద్దాం అన్నారు. పాట రాయడానికే మద్రాసు వచ్చాను. ఒక్క అవకాశం ఇవ్వండనడిగారు వేణుగోపాలా చార్యులు. సరే రమణారెడ్డి - సురభి బాలసరస్వతిల మీద కామెడి డ్యూయెట్ కావాలి, నెల్లూరు యాసలో 3 రోజుల్లో రాసుకురా అన్నారు. తెల్లవారే సరికి పాటలు రాసుకెళ్లి చూపారు. "అప్పుడే రాశావా? మా ఆత్రేయ గారైతే నెలలు దాటినా రాయరు" అని చూసారు. 'చిలకా చిక్కావో ఈనాడు', 'పదవే పోదాము గౌరి' పాటలు చూసి అప్పటికప్పుడు పక్కనే ఉన్న రికార్డింగ్ థియేటర్లో పెండ్యాల చేత రికార్డు చేయించారు. రికార్డింగ్ జరుగుతుండగానే ఆత్రేయ గారు అటుగా వచ్చి "పాట ఎవరు రాశారు, నేను కదా రాయవలసింది, రికార్డు చేయడానికి వీలేదన్నారు". పి.పుల్లయ్య గారు అందుకు వొప్పుకోలేదు. కొత్త వాడైనా పాట అద్భుతంగా రాశాడు. తీసేసే ప్రసక్తే లేదనడంతో ఆత్రేయ కి మృతకుండా వెళ్లినా, అది మనసులో పెట్టుకొని ఆ తరువాత చాలా సందర్భాల్లో వేణుగోపాలకు అందిన అవకాశాలను కాలదన్నకు పోయా రాయన.. "మరునాడు పుల్లయ్య గారింటికి వెళ్లాను. నా పాట ఉందో లేదో అని కనుక్కోవడానికి. ఆ దంపతులిద్దరూ పాట బాగా నచ్చింది. తీసేసే ప్రసక్తే లేదు. ఆత్రేయ కన్నా గొప్పగా వచ్చింది అని 500 రూపాయలు పారితోషికం ఇచ్చి పంపారు" అని పుల్లయ్య గారిని గుర్తు చేసుకున్నారు.

"పోతే నేనేమో హైదరాబాదులో గవర్నమెంటు టీచర్ని. ఎంతో కాలం సెలవు పెట్టలేను. గనుక మద్రాసు - హైదరాబాదు తిరుగుతూ ఉండేవాడిని. 9 సంవత్సరాలు సెలవులో ఉండి సినిమాలకు పని చేశాను. పి.పుల్లయ్య గారే "వేంకటేశ్వర చరిత్ర అంతా ఒకపాటగా కావాలి రాసివ్వు సినిమాలో వాడతా"నన్నారు. అప్పుడు "జయ జయ శ్రీవేంకటేశ / జయ జయ జయ ఓం శ్రీత జన పోషా" అని రాసుకు వెళ్లాను. పాట నచ్చింది టైటిల్స్లో పెట్టాలని నిర్ణయించారు కూడా. కానీ నా పాటకు అంత ప్రాధాన్యత చేకూరడం ఇప్పటికే ఆత్రేయ గారు సినిమాల్లో ఉంచకుండా పుల్లయ్య గారిపై ఒత్తిడి తెచ్చి గెలిచారు. నాకేమో నేనెప్పుడైనా వాడుకుంటాను లేవయా అని సర్ది చెప్పారని" అప్పటి జ్ఞాపకాలను చెప్పుకొచ్చారాయన. అయితే ఆ పాటను ఘంటసాల ప్రైవేటు రికార్డుగా తీసుకుని పాడగా తెలుగునాట అన్ని వేంకటేశ్వర ఆలయాల్లో మారుమ్రోగింది.

ఇంతలో ఎన్.ఏ.టి. వారి 'గులేబకావళి కథ' సినిమాకు పాటలు రాసే అవకాశం వచ్చింది. జోసఫ్-కృష్ణమూర్తిల వద్దకెళ్లి పాటలు రాశాను. వారికి నచ్చినవి, వాటికి స్వరాలు కూర్చడం కూడా జరిగి పోయింది. ఇంతలో ఆ అవకాశం వేరొకరి చేతిలో పడింది. నాకు పట్టిన గతే ఆ తరువాత దాశరథికి పట్టింది" అని అప్పటి జ్ఞాపకాలు నెమరు

వేసుకున్నారు వేణుగోపాల్.

శుంభ ఫిలింస్ వారు 'నమ్మిన బంటు' తీస్తుండగా యార్లగడ్డ వెంకన్న చౌదరిని వెళ్లి కలిశారు. జానపద బాణీలతో ఎన్.రాజేశ్వరరావు మాస్టర్ వేణు సంగీతంలో పాటలు రాసి రికార్డింగు దశలో ఉండగా కొసరాజుగారొచ్చి కొత్తవాడికి అవకాశం ఇస్తే నేను మీ కంపెనీలో మళ్లీ రాయనని భీష్మించుకు కూర్చున్నాడు. పాపం నిర్మాత ఏమీ చేయలేక తరువాత సినిమాలో చూద్దామని మన వేణుగోపాల్కు సర్దిచెప్పారు. మనోడు మౌనంగా ఇంటిదారి పట్టాడు. అనిశెట్టి కూడా మన వేణుగోపాల్ పాటలు రాయడానికి అడ్డంగా ఎదురుపడి అవకాశాలు లేకుండా చేశాడు. (అయినా మన వేణుగోపాల్ అమాయకుడు. అవకాశాల కోసం ఎక్కని గడప, దిగని గడప లేదు. వెళ్లి పాటలు రాసిచ్చేవారు. మళ్లీ వెళ్లేసరికి వాటి పల్లవులు చరణాలు మారి మరొకరి పేరుతో రికార్డు అయ్యేవి).

అయినా ఎలాగైనా సినిమాల్లో రాయాలని ఆరాటం. అడ్డుపడేవారు ఆ నలుగురు కలిగించే ఆటంకం. వీటి మధ్య 15 రూపాయల అద్దె గదిలో ఆకలి జీవనం. ఈ సమయంలో హెచ్.ఎం.వి. మంగపతి గారి చలవ వల్ల, కొలంబియా కంపెనీ వారి ఆదరణ వల్ల కొన్ని గీతాలు రాయగా అవి ప్రైవేటు రికార్డులుగా వెలువడి పొట్ట గడిచేది. పాటకు వంద ఇచ్చేవారు. జిక్కి వాటిని పాడింది.

వేణుగోపాల్ నిర్మాతలు రమ్మంటే వెళ్ళేవాడు. అడగ్గానే అక్కడికక్కడే రాసిచ్చేవాడు. కానీ ఇంతలో మరో కవి వచ్చేవాడు. వస్తూనే అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్తో కలిసి మేడ మీదకి వెళ్ళేవాడు. అయిదు పది నిముషాల్లో అసిస్టెంట్ దిగివచ్చి మీరు వెళ్ళండి.. తరువాత కబురు చేస్తామనే వాడు. మనోడి కర్ణమైపోయేది నా అవకాశం ఎగిరిపోయిందని. అట్లా తమ్మారెడ్డి కృష్ణమూర్తి, సి.వి.ఆర్.ప్రసాద్ (సారథి)లు అవకాశాలిచ్చినా వాటిని మరెవరో తన్నుకుపోయేవారు. 'నమ్మిన బంటు'లో 'కాలం మారాలని అంటారోయ్ / లోకం మారాలం టారోయ్' పాట రాశాక తమిళ వెర్షన్ రాయాల్సిన కవి ఇది విన్న ఆయన ఎంత గొప్పగా రాశావని ప్రశంసిస్తూ ఇంగ్లీషు అనువాదం చేసివ్వమన్నారు. శంభుప్రసాద్, ఆదుర్తి గొప్పగా ఉందని మెచ్చుకున్నారు. నన్ను చాలా గౌరవంగా తన కారులో నా రూమ్ వద్ద దిగ బెట్టిన వెంకన్నగారు రేపు రండి పాట పూర్తయ్యాక మాట్లాడుకుందాం అన్నారు. పొద్దున్నే వెళ్ళగానే కొసరాజు గారు ఎదురుగా కూర్చున్నారు. నన్ను చూసి "నువ్వేనా పాట రాసింది.

కొంచెం విజయం వచ్చేటప్పటికి మనిషికి కండ్లు కనబడవు

మెడ్రాస్ వచ్చి నెలకాలేదు అప్పుడే పాటలు రాస్తున్నావా” అని గర్జిస్తున్నట్లు అడిగాడు. పక్కనే ఉన్న వేణుతో ఈయన పాట పెడితే నీ సినిమాలకు పాటలు రాయనని తేల్చి చెప్పారు. దాంతో వెంకన్న చౌదరి, ఆదుర్తి ఏమీ మాట్లాడలేకపోయారు” అంటూ మద్రాసు తెలుగు సినిమారంగంలోని కుట్రలను వివరిస్తారు వేణుగోపాల్.

వెంకటేశ్వరస్వామి లీలలపై సినిమా తీయాలనుకున్న ఒక నిర్మాతకు ఎవరో వేణుగోపాలచార్యుల పేరు సూచించారు. వీరిరువురు కలిసి పెనుగంచి ప్రోలు వెళ్లి అక్కడి తిరుపతమ్మ కథను సినిమా కోసం సమకూర్చుకుని ‘తిరుపతమ్మ కథ’ స్క్రిప్టు సమకూర్చుకున్నారు. ఆ సినిమా హీరో ఎన్.టి.రామారావు. ఆయన ఈయన పేరులోని “ఆచార్యులు” తీసేసి ఎ.వేణుగోపాల్ అనే పేరు పెట్టుకోవడం సూచించడంతో అప్పటి నుండి అదే పేరుతో కొనసాగడం మొదలు పెట్టారాయన. తిరుపతమ్మ కథ (1963) సినిమాకు మాటలు, పాటలు వేణుగోపాల్ రాశారు. ఈ సినిమాలోని ‘శ్రీ వెంకటేశా దయసాగరా’ పాట నేటికీ సినీ భక్తి గీతాలలో జనాదరణ కలిగి ఉన్నది.

ఈ నేపథ్యంలో వేణుగోపాల్ మమకారం, భాగ్యవంతులు, పచ్చని సంసారం, దేవుడున్నాడు, సంధ్యా దీపం, సౌభాగ్యవతి, అమాయకుడు, తల్లిబిడ్డలు, దక్కయజ్ఞం, పరోపకారి, పునాదిరాళ్లు, రాఘవేంద్ర స్వామి మహిమ, ఉషాపరిణయం, ఆరాధన వంటి 20 చిత్రాలకు పాటలు రాశారు. ఆయన పాటలు చాలా సినిమాల్లో ఆయన పేరుతో గాకుండా మరొకరి పేరుతో చేరినవి వందల్లో ఉంటాయి. లౌక్యం తెలియని ఆయన చేత పాటలు రాయించుకుని వాటి అవసరం లేదని త్రిప్పి వంపి అదే పద్ధతిలో మరో కవితో రాయించుకున్న సందర్భాలు కోకొల్లలు. అటు వాటిపైన ఆయనెలాంటి ఫిర్యాదులు చేయరు. ఏం చేస్తాం. “భిక్షగాడికి మరో భిక్షగాడే శత్రువు” అనే జీవన సత్యాన్ని చెబుతారు నిర్దోషంగా. కష్టసుఖాలు, రాజాధిరాజు, మమకారం, పచ్చని సంసారం, భాగ్యవంతులు, వీరాధివీరుడు తదితర చిత్రాలను తమిళంలో నుండి తెలుగులోకి అనువాదం చేశారు. మా మంచి మనిషి, శాంతిదూత, సత్యమేవజయతే చిత్రాలు తీశారు. కానీ అవేవీ విడుదలైనట్లు లేదు.

1968లో హైదరాబాదుకు చెందిన వెంకటనర్సయ్య, శంకరయ్యలతో కలిసి రాజ్ కపూర్ ‘అనాడి’ చిత్రాన్ని ‘అమాయకుడు’గా తెలుగులో రిమేక్ చేద్దామని సిద్ధపడ్డారు. దర్శకుడుగా మొదట మన వేణు గోపాల్ అనుకున్నారు. హీరో కృష్ణ, హీరోయిన్ జమునలను మన వాడే ఎంపిక చేశాడు. ఇంతలో మరో దర్శకుడిగా అడ్డాల నారాయణను తీసుకొచ్చారు. దర్శకులుగా ఇద్దరి పేర్లన్నారు. చివరికి ‘రాత్రి పూట’ పరిణామాలతో నిర్ణయాలు మారి మనోడు కో డైరెక్టర్ అయి పోయాడు. ఇదంతా సీమాంధ్ర సినీ మాయాజాలం. ఇట్లనే ఉంటది. చిత్రంలో వేణుగోపాల్ రాసిన “పట్నంలో శాలిబండ” ఎవర్ గ్రీన్ హిట్ సాంగ్. హైదరాబాద్ చరిత్రగా విశిష్టతను ఈ సినిమా చాటుతుంది. ‘అమాయకుడు’ 200 రోజులు ఆడి సూపర్ హిట్ అయ్యింది.

దర్శకత్వం చేయాలన్న కుతూహలంతో “యాదగిరి మహాత్మ్యం” సినిమా తీశారు. హిందీలో దిల్ ఏక్ మందిర్, మహాప్రస్థాన్, భారతి వంటి సినిమాలకు రచనలు చేస్తే అవి వేరే వారి పేరుతో తెరకెక్కినవి. సినిమాల్లో లోకజ్ఞానం, ఎదుటివారి మోసాలు, కుట్రలు తెలుసుకోలేని అర్థకుడిగా వేణుగోపాలు తెలుగు సినిమా రంగంలో (అనాడి) అమాయకుడుగా ముద్రపడిపోయాడు. ఏడుకొండల స్వామి ఎక్కడున్నావయ్యా, నమో వెంకటేశ.. నమో తిరుమలేశ... నీ కొండకు నీవే రప్పించుకో, ఓ తిరుపతి వెంకటేశా.. ఓ తిరుమల శ్రీనివాస వంటి భక్తి పాటలు వేణుగోపాల్ రాయగా, ఘంటసాల పాడి కీర్తిగడించుకున్నారు.

శ్రీ వెంకటేశ్వర సుప్రభాతాన్ని తెలుగులోకి అనువదించిన వేణు గోపాల్ తిరుప్పాలై, ధనుర్మాస ప్రతం, నాచ్చియార్ తిరుమోషి, గోదా కృష్ణ తృష్ణ, శ్రీ శరగోపసూక్తి సధ పుస్తకాలు రాశారు. గోషామహల్, లాలాపేట, షాహిదానగర్, ముగళ్ హాట్ వంటి హైదరాబాదు సీటీ స్కూళ్లు పన్నెండంటిలో హెడ్ మాస్టర్ గా పనిచేసి రిటైరైనారు. వచ్చే పెన్షన్ తో జీవితను కొనసాగిస్తున్న వేణుగోపాల్ సినిమా రంగంలో పని చేసి ఏమైనా వెనుకేసుకున్నారా? అని ప్రశ్నిస్తే “నా ఉద్యోగమే నాకు కూడు పెట్టింది. సినిమాల్లో నా రచనాభిలాషను నిరూపించుకోవడానికే పని చేశాను. నాతో రాయించుకుని వేరెవరో పేరు వేయించుకున్న ఉదంతాలు ఎన్నో ఉన్నవి. వాల్లెవరి పేరూ చెప్పలేను. మనసు కాలిపోతున్నది. బాధతో చిల్లులు పడిపోయింది. ఎందరి చేతనో ఎన్నో బాధలు పడ్డాను. అవమానాలు పొందాను. వెళ్లగానే రాయించుకోవడం, ఓహో బాగుంది అని పొగడటం ఇంతలోనే ‘ఆ నలుగురు’ మహాసుభావులు అడ్డుపడటంతో నా నోట్లో మట్టి పడేది. నేను హైదరాబాదీనేనైనా సినీ మా భాషలో వర్చువుట్ చేసే వాడిని. అది వారికి కంటగింపుగా, వారి అవకాశాలకు ఆటంకంగా భావించి భయపడి అడ్డుపడేవారు. దాశరథి వంటి మహాకవికి అవకాశాలు లేకుండా చేశారు. ఏం చేస్తాం వేణు గోపాల్? అనే వారాయన నిస్సహాయంగా” అంటారు వేణుగోపాల్.

“కొత్తగా తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడింది కదా మీరేమైనా ఆశిస్తున్నారా? అంటే” ఏమీ లేదండి. ఎవరైనా పాట రాయమంటే రాస్తాను” అంటారు బోలా మనిషిలా వేణుగోపాల్. 85 ఏండ్ల వయసులో ఇప్పటికీ రెండాపరోషస్లు (గుండెకు, వెన్నెముకకు) జరిగిన ఆయన నాలుగుదేండ్ల కిందటి దాక పౌరోహిత్యం చేశారు. చిక్కడపల్లిలో ఆధ్యాత్మిక రచనలు చేస్తూ శేష జీవితాన్ని గడిపారు.

ఆయనకు రావలసినంత ఆదరణ, గౌరవం దక్కనే లేదు. అనర్హులు అవార్డులు అందుకున్నా ఆయన మౌనంగానే కాలం గడిపారు. వేణు గోపాల్ చేసింది అదే. కానీ కోకిలలు మౌనం వహిస్తే వసంతం రాదు. ఏది ఏమైనా వేణుగోపాల్ తెలంగాణ సినిమా చరిత్రలో గేయ రచయితగా సమున్నత స్థానాన్ని పొందుతారు.

- హెచ్.రమేష్ బాబు,
9440925814

6

కుట్ర, రాజకీయాలు ఎంత హేయంగా ఉంటాయంటే నగటు మనిషి కూడా అలా ప్రవర్తించడానికి సిగ్గుపడతాడు

థీరేన్ తరువాత...

మహవీర్ ఫాటో ప్లేస్ - నేషనల్ ఫిలిం కంపెనీ

నిజాం ఆగ్రహం కారణంగా థీరేన్ గంగూలీ 1924లో హైదరాబాదు విడిచి కలకత్తా వెళ్లాడని ఇంతకుముందే చదువుకున్నాము. దీంతో నిజాం సినిమా పరిశ్రమకు వ్యతిరేకమని చాలా మంది భావించారు. కానీ నిజాం స్వయంగా సినిమాలు చూడటానికి అంతకుముందే దేవిడీ ప్యాలెస్ ప్రాంగణంలో 1920లో సెలెక్ట్ టాకీస్ ను కట్టించుకున్నాడు. ఇది కేవలం నిజాం కుటుంబీకులకు మాత్రమే చూడటానికి ఏర్పాటుయిన సినిమా హాల్. లండన్ నుండి 16ఎం.ఎం. ప్రొజెక్టర్ ను తెప్పించాడు. థియేటర్లకి వినోదపు పన్ను మినహాయించడంతో మరి కొన్ని థియేటర్ల నిర్మాణం కూడా జరిగింది. వాటిల్లో ఒకటి 'రాయల్ టాకీస్' (1927). 1930 నాటికి నగరంలో నిర్మాణమైన థియేటర్ల సంఖ్య 17.

మళ్ళీ మూకీల విషయానికి వద్దాం. 1924 నుండి నాలుగైదేళ్లు ఏ విధమైన మూకీల నిర్మాణం జరగలేదు. అయితే 1929లో 'మహవీర్ ఫాటో ప్లేస్' అనే సినీ నిర్మాణ సంస్థ ఆవిర్భవించి 'ఫాదర్స్ లవ్' లేదా 'పితృప్రేమ' మూకీని 1929లో నిర్మించింది. ఇది హైదరాబాదులో మూకీల చరిత్రలో రెండవ అధ్యాయంగా చెప్పుకోవచ్చు. ఈ 'ఫాదర్స్ లవ్' (పితృప్రేమ) చిత్రం హరిలాల్ ఎం.భట్ దర్శకత్వంతో తయారైంది. హిందీ, ఉర్దూ, గుజరాతి, ఇంగ్లీష్ సబ్ టైటిల్స్ తో విడుదలైంది ఈ చిత్రం. ఈ చిత్రంలో బాలనటుడిగా నటించి ఆ తరువాత సినీ డిస్ట్రిబ్యూటర్ గా మారిన మదన్ కొటారి ఈ సినిమా రీలును భద్రపరిచి ఆ తరువాత నేషనల్ ఆర్కైవ్స్ కు అప్పగించాడు. ఇంకా ఈ మూకీలో మిస్ మణి, గాబిహిల్, మగన్ లాల్ దావే, యూసుఫ్, ఎస్.పి.నిఫాడ్ కర్లు నటించారు.

తర్వాత 1930లో మణి, మాస్టర్ శంకర్ నటించిన 'ఎప్రిన్స్ ఆఫ్ పీపుల్' (రాజధర్మ), 'యాన్ ఐడియల్ విమెన్' మూకీలు తీసిన ఈ మహవీర్ ఫాటో ప్లేస్ సంస్థ, 1931లో హరిలాల్ భట్ దర్శకత్వంలో కెకె ఆర్కానియా, మణి, పారోనాగ్ తదితరులు నటించిన యాక్షన్ చిత్రం 'బ్లాక్ ఈగిల్', వి.కె.పాట్నీ డైరెక్షన్ లో ఎం.శంకర్, మణి నటించిన సోషల్ డ్రామా 'కిడ్నాప్ డైడ్ ట్రైడ్', చున్నీలాల్ పారేఖ్ దర్శకత్వంలో ప్రభాదేవి, శంకర్లు నటించిన 'నిర్దర్ నిరు' చిత్రాలు నిర్మించారు. ఇవేగాక 1931లో వీరే 'మహవీర్ ఫాటో ప్లేస్ అండ్ థియేటర్స్' బానర్ ని నెలకొల్పి హరిలాల్ భట్: డైరెక్షన్ లో 'సరోజ్ కుమారి' మూకీని తీశారు. ఇందులో శంకర్, మణి ప్రధాన పాత్రధారులు. ఇట్లా వరుస పెట్టి మహవీర్ సంస్థ వరుసపెట్టి మూకీలు తీస్తుండగానే 'నేషనల్ ఫిలిం కంపెనీ' (దక్కన్) పేరున ఇంకొక సినిమా నిర్మాణ సంస్థ హైదరాబాదులో ఏర్పడింది. దీని అధినేత ఎవరో ఎక్కడా రికార్డు కాలేదు. ఈ సంస్థ రెండేళ్ల

'పితృప్రేమ'లో ఓ దృశ్యం (1929)

పాటు నాలుగు సైలెంట్ సినిమాలు తీసింది. వాటి వివరాలు వరుసగా 'పీకో ఆఫ్ ది వరల్డ్' (1931-దర్శకుడు చున్నీలాల్ పారేఖ్), 'పీస్ ఆఫ్ ఈరాక్' (1931-కె.టి.భవే దర్శకుడు), దేశబంధు (1932) కె.టి.భవే దర్శకుడు కాగా వసంత, విలిమా గార్బో నటించారు.

1932 నాటికి భారతదేశంలో మూకీల యుగం అంతరించింది. అంతటా టాకీల నిర్మాణం మొదలైన హైదరాబాద్ లో అలాంటి ప్రయత్నాలేవి మొదలు కాలేదు. మొత్తం 20 మూకీలు హైదరాబాద్ లో తయారైనవి. మద్రాసు పాలనలో ఉన్న ప్రాంతాల నుండి వచ్చి ఇక్కడ ఎవరూ మూకీలు తీయలేదు. అలాగే ఇక్కడి వారు అక్కడికి వెళ్లేదు. పైగా మదరాసుతో సమాంతరంగా హైదరాబాదులో మూకీల నిర్మాణం జరిగినట్లుగా పైన చెప్పిన విషయాలు రుజువు పరుస్తున్నవి. తమిళనాట తెలుగు వారు తీసిన మూకీలు తెలుగు సినిమా చరిత్రను తొలిరోజులైతే హైదరాబాదు మూకీల నిర్మాణ కాలం తెలంగాణ సినిమా చరిత్రకు బీజవాపనగా పరిగణించాలి.

మొన్నటిదాకా హైదరాబాదు మూకీల సంగతులన్నీ ఈ తెలుగు సినిమా చరిత్రలో భాగంగా మద్రాసులో మూకీల నిర్మాణంతో బాటు హైదరాబాదులో కూడా జరిగిందని రాసుకున్నాం. కానీ ఇప్పుడు హైదరాబాదు మూకీల కాలం తెలంగాణ సినిమా చరిత్రకు తొలిరోజులుగా చరిత్రకెక్కుతుంది.

- హెచ్.రమేష్ బాబు

94409 25814

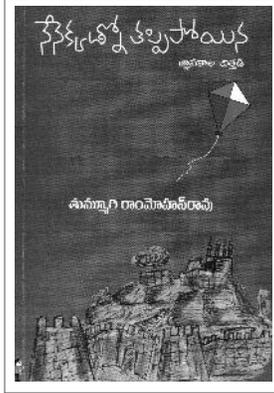
email : hrameshbabu5@gmail.com

కలుషితమైన మనస్సు ఉన్న యెడల విషయాలను ఉన్నదున్నట్లు అర్థం చేసుకోనివ్వదు

ఆత్మగల్గ తెలంగాణ గుండెసవ్వడి

మనిషి తన చిన్ననాటి జ్ఞాపకాలను అపురూపంగా, అనురాగయుక్తంగా నెమరువేసుకోవడానికి వేగంగా మారతున్న నేటి నాగరికత, జీవనశైలిని కారణంగా చెప్పుకోవచ్చు. ప్రత్యేకంగా గ్రామీణ వాతావరణంలో పుట్టి పెరిగినవారు రకరకాల కారణాలవల్ల నగర జీవితాల్లోకి ప్రవేశించి ఆపాతమధురాలతో సతమత మవుతుంటారు. ఇంతపెద్ద జనరాణ్యనగరంలో తమ ఊరువాడో, తెలిసినవాడో కనబడగానే కోల్పోయిన వజ్రం దొరికినంత ఆనందపడ్డారు. ఇంకో రెండు తరాలు దాటితే ఈ ఆత్మనురాగ చిత్తడి ఆరిపోవచ్చునేమో.. ఎవరూ తప్పిపోయిన అనుభూతి పొందకపోవచ్చు.

అనుబంధాన్ని స్మరిస్తారు'. మా చేత ప్రకృతిపాఠాలు వల్ల వేయించిన మానేటి ఒడ్డి పొద్దులు ఒక్కటైనా మచ్చుకు కనిపించని మాయదారి లోకంలో నేను కాటగలసిన నేనెక్కడో తప్పిపోయిన అని బెంగపడ్డారు.

మొత్తం 39 కవితలున్నా ఈ పుస్తకం నిండా గిదిగాదు మన తొవ్వ అనుకుంటూ నిన్నటి వెన్నెలను తలుచుకుంటూ గింత అన్నాలమా అని ప్రశ్నిస్తూ సాగుతారు కవి. ప్రతి కవితలోనూ హృదయ తంత్రులు మోగించిన సంగీతమే చూసిన జీవితానికి తన భావుకత రంగరించి భాషా-కుశలత సొబగులద్ది అల్లిన ఈ కవితలతో రాంమోహన్ రావు చదువరి మనను

గెలుస్తారు.

కవి ఆగ్రహాన్ని ప్రకటించిన కవిత 'ఇప్పుడు వ్రాయండి భారతాన్ని', నానాటికీ దిగజారుతున్న దేశ పరిస్థితిని లక్ష్యం చేస్తూ "ఒక్క శకుని మామ దుష్ట చతుష్టయాన్ని ఒసి కొల్పినపుడు కాదు నన్నయ్య? ఒక్క ద్రౌపది వలువలూడ్చిన దుశ్శాసనుడో ఉన్నప్పుడు కాదు తిక్కనూ, ఎర్రనూ! ఇప్పుడు వ్రాయండి ఈనాటి రాజకీయ భారతం" అన్న కవితా పంక్తులు ఆలోచింపజేస్తాయి.

రెండు తరాల మధ్య వంతెనపై నిలబడ్డ మనిషి తన పాత రోజులను గొప్పగా చెప్పుకుంటారు. అదే రచయిత, కవి అయితే తన మదిలోని అలజడిని అక్షరాల్లోకి తర్జుమా చేస్తాడు. 'నేనెక్కడో తప్పిపోయిన' అని కవిత్వంలో చెప్పుకున్నాడు.

తుమ్మూరి రాంమోహన్ రావు కరీంనగర్ జిల్లా ఎలగందులలో పుట్టి కరీంనగర్లో చదివి సిర్పూర్ కాగజ్ నగర్ లో ఉద్యోగ బాధ్యతలు నిర్వహించి ప్రస్తుతం హైదరాబాద్ లో స్థిరపడ్డారు. ఆరుపదుల దాటిన వయసులో ఈ కవి ఓనమాలు దిద్దిన కట్టెపలక నుంచి ఐపాడ్ మీద అక్షరాలు పేర్చేదాకా గడిచిన జీవిత సౌరభాల్ని నెమరువేసుకున్నారు. తన జీవనానుభవాల ప్రాధాన్యంగా సాగిన ఈ కవితార్ఘురి తన సమవయస్కుల్ని అలరిస్తుంది. నేటి తరానికి జీవన సంస్కృతిని అందిస్తుంది.

తుమ్మూరి తన జ్ఞాపకాల చిత్తడిలో ప్రతి అంశాన్ని తడిమి తడిమి తన్నయత్నం చెందారు. కైమోడ్డులో ఎలుగందుల ఊరి చిత్రాన్ని మనముందుంచుతారు. గడుల బావుల గుడుల బావుల గురించే కాకుండా 'కమ్మరి కొలిమి నుండి మాదిగ డప్పు దాకా అన్ని కులాలలో ఉన్న

సామల సదాశిగారికి ఈ కవిత్వంలో పెద్దపీట వేసి తన అభిమానాన్ని చాటుకున్నారు కవి తుమ్మూరి. "కొరుకుడు పడని సూఫీయజాన్ని అరటిపండు చేసి తినిపిస్తాడు" అని యాది సదాశివంలో స్మరించుకోగా, పాలిపోయిన పడకూర్చీని పరామర్శిస్తూ... అంతటి పురుషోత్తముడిని సదాశివుడిని మోసిన కుర్చీకి శిరస్సు వంచి నమస్కారాలు" అని గుండె బరువుదించుకుంటాడు.

చదువసాంపైన తెలంగాణ యాసపై పట్టున్న కవి తన కుతిడిరా భాషతో గాయిగాయ చేసిండు. తన భావతరంగాలతో దుల్లుమ్మ వూసిండు. నడుమ 'ఉదయాభ్రం, అభ్రగారదమై, పారావతాలు' అనే పదాలతో పినగూడలేపిండు.

అమెరికాలో మాట్లాడినా సకినాల పండుగను, సవారి కబ్రాన్ని మరువని అసలుసినలైన తెలంగాణ గుండెలయ తుమ్మూరి.

- బి.నర్సన్
9440128169

"నేనెక్కడో తప్పిపోయిన (కవిత్వం)
రచన: తుమ్మూరి రాంమోహన్ రావు
పేజీలు: 86
వెల: రూ.100
తెలుగు సాహితీ సదస్సు,
సిర్పూర్-కాగజ్ నగర్ ప్రచురణ

గాయాలను దుమ్ములోను, సహాయాలను పాలరాతిమీద వ్రాయాలి

గ్రామీణ నేపథ్యంతో తెలంగాణ మహిళల చిత్రీకరణలో

'బాతిక్' బాలయ్య ఘనత

తెలంగాణ మహిళలను చిత్రించడంలో యాసాల బాలయ్య ఇప్పుడు ఎంతగానో పేరొందినప్పటికీ, ప్రారంభంలో మాత్రం ఆయన ఈ విధమైన చిత్రీకరణకు గాను ఎన్నో విమర్శలు ఎదుర్కోవాల్సి వచ్చింది. ఆయన ఇంటిపేరు యాసాల అయినప్పటికీ బాతిక్ బాలయ్యగానే ఆయన ఎంతో పేరొందారు. చిత్రకళ మాధ్యమాన్ని ఉపయోగించుకోవడంలో ఆయన ఆరితేరారు. తనదైన టెక్నిక్‌లతో టెక్చర్, సీన్‌లతో చిత్రాలను జనరంజకం చేస్తారు.

బాలయ్య బాల్యమంతా కూడా సిద్దిపేట గ్రామీణ ప్రాంతంలో ప్రకృతి ఒడిలో గడిచింది. ఆయన పుట్టి పెరిగిన ప్రకృతి, సంస్కృతి అంతా కూడా ఏమాత్రం కలుషితం కానిది. హద్దుల్లేని సౌందర్యం ఆ కాలానికి సొంతం. అవన్నీ ఆయన మనస్సుపై చెరగని ముద్ర వేశాయి. అవే ఆయన చిత్రాల్లో మనకు కనిపిస్తాయి. అందుకే ఆయన చిత్రాల్లో స్థానికత తన సహజత్వంతో కొట్టొచ్చినట్లుగా ఉంటుంది. నల్లటి శరీర వర్ణంతో స్త్రీ, పురుషులు తమవైన దుస్తుల్లో, అలంకరణల్లో కనిపిస్తారు. కళాకారుడిగా ఆయన తనదైన శైలికి పరిమితమైనప్పటికీ, అందులోనే ఎంతో వైవిధ్యం కనిపిస్తుంది. మారిపోతున్న సంస్కృతి అందులో కనిపిస్తుంది. ఆధునికత ప్రభావం సమాజంపై ఏవిధంగా పడుతూ వచ్చిందో కూడా ఆయన చిత్రాల్లో వ్యక్తమవుతూ ఉంటుంది. స్థానిక సంస్కృతికి ఆయన పట్టం కట్టిన తీరు ఎవరినైనా మంత్రముగ్ధులను చేస్తుంది.

ఇబ్రహీంపూర్‌కు చెందిన బాలయ్య 1939లో జన్మించారు. ప్రస్తు

తం హైదరాబాద్‌లో నివాసం. డ్రాయింగ్ & పెయింటింగ్‌లో ఎం.ఎ, బి.ఎడ్ పూర్తయిన తరువాత 1962లో ఆర్ట్ టీచర్‌గా చేరారు. ఈ బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి బాతిక్ పెయింటింగ్‌లో సుప్రసిద్ధులు. ఈ మాధ్యమంతో ప్రపంచవ్యాప్తంగా కళాప్రియులను ఆయన అలరించారు.

గ్రామీణ నేపథ్యంతో తెలంగాణ మహిళలను చిత్రీకరించడంలో ఆయన సిద్ధహస్తులు. ఆయన చిత్రాలను చూస్తుంటే పల్లెసీమల్లో విహరిస్తున్నట్లుగా ఉంటుంది. సంప్రదాయకమన్నిస్తూనే సమకాలికంగా ఉండేలా ఆయన శైలి ఉంటుంది. టీచర్‌గా రిటైర్ అయిన బాలయ్య ఇప్పుడు తన సమయాన్నంతా చిత్రకళారంగంపైనే వెచ్చిస్తున్నారు. ఆయన ఎన్నో సోలో, గ్రూప్ షోలు, ఆర్డిస్ట్ క్యాంపెస్‌లో పాల్గొన్నారు. ఎన్నో అవార్డులు, రివార్డులు పొందారు. ఏబిఎఫ్‌ఎస్‌ఎస్ (న్యూఢిల్లీ) ప్రతిష్టాత్మక అవార్డును కూడా ఆయన అందుకున్నారు. 1994లో ఆయన నాటి రాష్ట్రపతి నుంచి మెడల్ కూడా పొందారు.

ఇటీ ప్రొఫైల్!

పేరు : బాలయ్య యాసాల

తల్లిదండ్రులు : వై.విశాలక్ష్మి, దుర్గయ్య

పుట్టిన రోజు: 25-08-1939

స్వగ్రామం : ఇబ్రహీంపూర్

విద్యార్హతలు: ఎం.ఎ, బి.ఎడ్, డ్రాయింగ్ హయ్యర్

గడ గడ తాగేవాళ్ళకి రుబి తెలియనట్లే చకచకా మాట్లాడేవారు తాము ఏమి మాట్లాడుతున్నదీ ఆలోచించరు

ప్రదర్శనలు & పురస్కారాలు

- ☞ 1962: ఆల్ ఇండియా ఆర్ట్ ఎగ్జిబిషన్, హైదరాబాద్ ఆర్ట్ సొసైటీ
- ☞ 1972: లలిత కళాసమితి, సిద్దిపేట అవార్డులు (1977,1983, 1990,1995)
- ☞ 1993: ఆర్యవైశ్య మహాసభ (మెదక్ జిల్లా)చే చిత్రకళా ప్రవీణ అవార్డు
- ☞ 1994: గౌతమ్ బుద్ధ అవార్డుల కమిటీ (హైదరాబాద్) నుంచి శ్రమ శక్తి టైటిల్
- ☞ 1994: ఉపాధ్యాయుడిగా రాష్ట్రపతి నుంచి జాతీయ అవార్డు
- ☞ 1997: ఆల్ ఇండియా ఆర్ట్ కాంపిటీషన్ కోసనీమ - చిత్రకళాపరిషత్, అమలాపురం
- ☞ 1997: గుంటూరు జిల్లా (ఎ.పి) బాపట్ల లలితకళాకేంద్రం అవార్డు
- ☞ 1997: తెలుగు యూనివర్సిటీ (హైదరాబాద్) అవార్డు
- ☞ 2001: ఆల్ ఇండియా ఆర్ట్ కాంపిటీషన్, హైదరాబాద్ ఆర్ట్ సొసైటీ నిల్వర్ మెడల్
- ☞ 2002: ఆల్ ఇండియా ఫైన్ ఆర్ట్స్ & క్రాఫ్ట్ సొసైటీ నుంచి హైలీ కమెండెడ్ సర్టిఫికేట్

ఆర్టిస్ట్ క్యాంప్స్

- ☞ 1971: కోణార్క్
- ☞ 1990: మణిపాల్
- ☞ 1995: హైదరాబాద్ - కళాభవన్
- ☞ 2002: అపోలో హాస్పిటల్స్ గ్రూప్, హైదరాబాద్
- ☞ 2007: హైదరాబాద్ ఆర్ట్ సొసైటీ
- ☞ 2008: ఎన్.జె.కె. గ్రూప్, హైదరాబాద్
- ☞ 2009: డి.ఆర్.డి.ఎల్ హైదరాబాద్

ఆర్ట్ కలెక్షన్స్

☞ సాలార్జంగ్ మ్యూజియం, స్టేట్ మ్యూజియం, లలితకళా అకాడమీ, పర్యాటక, సాంస్కృతిక విభాగం (హైదరాబాద్), కేంద్ర లలి

తకళా అకాడమీ (న్యూఢిల్లీ), రీజనల్ సెంటర్ (చెన్నై), లాస్ ఏంజెల్స్ మ్యూజియం (యూఎస్ఎ), దేశవిదేశాల్లో పలు ప్రైవేట్ కలెక్షన్స్

ప్రదర్శనలు (గ్రూప్ షోస్)

- ☞ 1971: హైదరాబాద్ కళాభవన్
- ☞ 1992: కలమెల, బెంగళూరు
- ☞ 2008: బాటా దివాలి మేళా (సన్నీవాళీ, యూఎస్ఎ)
- ☞ 2008: ది అకాడమీ ఆఫ్ ఇండియన్ హెరిటేజ్ ఎట్ సాన్జోస్ (యూఎస్ఎ)
- ☞ 2011: బియాండ్ కాఫీ, స్ట్రెయ్సాండ్ ఆర్ట్ గ్యాలరీ, హైదరాబాద్

వన్ మ్యూస్ షోలు

- ☞ 1975: హైదరాబాద్ ఆర్ట్ సొసైటీ
- ☞ 1981: నర్సాపూర్, మెదక్ జిల్లా
- ☞ 1982: కళాభవన్, హైదరాబాద్
- ☞ 1994: ఐసీసీఆర్ ఆర్ట్ గ్యాలరీ, కళాభవన్, హైదరాబాద్
- ☞ 2000: లక్షణ ఆర్ట్ గ్యాలరీ, హైదరాబాద్
- ☞ 2001: హంటర్స్ రన్ బెవర్స్, యూఎస్ఎ
- ☞ 2001: ఇండియా ఫెస్టివల్ డౌన్ టౌన్, ఫోర్ట్లాండ్, యూఎస్ఎ
- ☞ 2002: మినాజ్ ఆర్ట్ గ్యాలరీ, హైదరాబాద్
- ☞ 2002: పెగాసెస్ ఆర్ట్ గ్యాలరీ, హైదరాబాద్
- ☞ 2003: తానా తెలుగు మహాసభలు, కాలిఫోర్నియా, యూఎస్ఎ
- ☞ 2004: డైరా ఆర్ట్ గ్యాలరీ, స్టేట్ ఆర్ట్ గ్యాలరీ, లక్షణ ఆర్ట్ గ్యాలరీ హైదరాబాద్
- ☞ 2005: ఇందిరా ఆర్ట్ గ్యాలరీ, పుణె
- ☞ 2007: ఆర్ట్ ఎంట్రన్స్, బాంబే, ఇండియా ఆర్ట్ గ్యాలరీ (పుణె)
- ☞ 2008: యాసాల ఆర్ట్ గ్యాలరీ, బోరబంద, హైదరాబాద్
- ☞ 2008: డోసా ప్లేస్, శాంటాక్లారా (యూఎస్ఎ)
- ☞ 2013: రెయిన్ బో ఆర్ట్ గ్యాలరీ, బేగంపేట, హైదరాబాద్

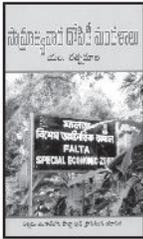
- దక్కన్ న్యూస్

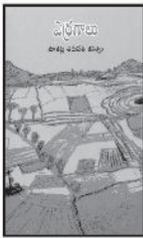
పుస్తకం: మేడారం జాతర (సమ్మక్క సారలమ్మ)
ఎడిటర్ : బి.నర్సింగరావు, ననుమాన స్వామి
ప్రతులకు : నవోదయ బుక్ హౌస్
 ఆర్యసమాజ్ మందిర్ ఎదురుగా,
 కాచిగూడ క్రాస్రోడ్, హైదరాబాద్ -27
 అన్ని ప్రముఖ బుక్ షాపుల్లో...

పుస్తకం: కథ 2014
రచన : వాసిరెడ్డి నవీన్, పాపినేని శివశంకర్
వెల : రూ.65
ప్రతులకు : విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్, విజయవాడ,
నవచేతన పబ్లిషింగ్ హౌస్, హైదరాబాద్.
తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాల్లోని
అన్ని ప్రముఖ బుక్ షాపుల్లో..

పుస్తకం: సాహస్రబంధ దోపిడీ మండలాలు
రచన : యం.రత్నమాల
వెల : రూ.50
ప్రతులకు : యం.రత్నమాల
మేఘా అపార్ట్మెంట్, ఫ్లోట్ నెం. 302
నల్లకుంట, హైదరాబాద్ - 500044
సెల్ నెం: 9440329445

పుస్తకం: విద్యాలయ (కవిత్యం)
రచన : కూకట్ల తిరుపతి
వెల : రూ.80
ప్రతులకు : కూకట్ల లక్ష్మీ ఇ.నెం. 1-29/1
ముద్దికుంట, మానకొండూర్
కలీంగర్ - 505505. తెలంగాణ
ఫోన్ నెం: 9949247591

పుస్తకం: ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం-ప్రధాన ఘట్టాలు
రచన : అంబటి వెంకన్న
వెల : 150
ప్రతులకు : జాబలి కళామండలి ప్రచురణలు
ఇం.నెం.7-1-155/D9/7, శ్రీనగర్ కాలనీ,
పానగల్ రోడ్ - 508001,
అన్ని ప్రముఖ బుక్ షాపుల్లో.

FORM IV (See Rule 8)

Statement about ownership and other particulars of Deccan Land

1.Place of Publication	: Hyderabad
2.Periodicity of it's Publication	: Monthly
3. Printer's Name	: Manikonda Vedakumar
Whether citizen of india	: Yes
If foreigner, state	: -
the country of origin	: -
Address	: Street No.11, Himayat Nagar, Hyderabad-500 029.
4. Publisher's Name	: Manikonda Vedakumar
Whether citizen of india	: Yes
If foreigner, state	: -
the country of origin	: -
Address	: Street No.11, Himayat Nagar, Hyderabad-500 029.
5. Editor's Name	: Manikonda Vedakumar
Whether citizen of india	: Yes
If foreigner, state	: -
the country of origin	: -
Address	: Street No.11, Himayat Nagar, Hyderabad-500 029.
6. Name and addresses of Individuals who own the newspaper	: ManikondaVedakumar

I, Manikonda Vedakumar, here by declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief

Sd/-
 (Manikonda Vedakumar)
 Signature of the Publisher
 Date :1 march 2016

Printed and Published by Manikonda Vedakumar,
 Editor: Manikonda Vedakumar,
 Printed at Deccan Press, 1-9-1126/B, Azarnabad, Hyderabad.
 Published at Chandram, 3-6-712/2, Street No.11, HimayatNagar,
 Hyderabad-29. Telangana,
 Ph.No.9030626288

యూట్యూబ్ లో 'చర్చ' వీడియోలు

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్వర్యంలో ప్రతి శనివారం నిర్వహిస్తున్న 'చర్చ' కార్యక్రమాల వీడియోలను యూట్యూబ్ లో అప్ లోడ్ చేసేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాం. ఇప్పటికే కొన్ని వీడియోలను అప్ లోడ్ చేశాం. మరి కొన్నింటిని త్వరలోనే అప్ లోడ్ చేస్తాం. దక్కన్ టీవీలో ప్రసారమవుతున్న 'చర్చ' కార్యక్రమాలను కూడా యూట్యూబ్ దక్కన్ టీవీ చానల్ లో చూడవచ్చు.

దారులన్నీ... వనదేవతల వైపే..!

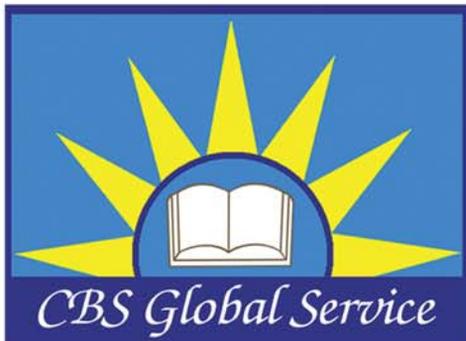
CENTRAL BOOK SHOP

ABIDS

5-9-186, Behind SBH(H.O)
Gunfoundry, Hyd-1.
Ph: 66468646, 23203108

AMEERPET

Lane Opp.Green Park Hotel,
Hyderabad.
Ph: 2340 0789

CENTRAL BOOK SHOP
ABIDS / AMEERPET

- **SCHOOL BOOKS**
- **GENERAL BOOKS**
- **STATIONARY & GIFTS**

